

Fındık

Sayı: 25 / OCAK 2022

GİRESUN TİCARET BORSASI YAYIN ORGANI

FINDIKTA LİSANS LI DEPOCULUK ÇALIŞTAYDA MASAYA YATIRILDI

FINDIĞIN
DAİMİ
İKİNCİSİ:
İTALYA

HER
LEZZETİN
BİR
HİKAYESİ
VARDIR...

GİRESUN'UMUZUN BAHRİYELİ
GAZİSİ HALİL MURAT

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FINDIĞI
NASIL ETKİLEYECEK?

İHRACATIN SÜPER LİĞİNDE
DÖRT GTB ÜYESİ YER ALDI

GİRESUN TİCARET BORSASI
“Güvenli Depo, Yüksek Kalite, İyi Fiyat”

FINDIK MÜZESİ KURULUYOR
GİRESUN FINDIĞI MARKALAŞIYOR !

ERTAÇ ÖZTÜRK
GİRESUN TİCARET BORSASI
MECLİS BAŞKANI

2022 SAĞLIK, ESENLIK VE BEREKET GETİRSİN

Değerli GTB üyeleri ve fındık dostları,

COVID-19 Pandemisinin başlaması ve birçok doğal afetin yaşanması nedeniyle 2020 yılını geride bırakırken, 2021'in felaketlerin değil fındığın daha çok konuşulduğu bir yıl olması temennisini dile getirmiştik.

Nitekim aşının yaygınlaşması ile birlikte COVID-19 pandemisinin yakında Türkiye'nin ve dünyanın gündeminden düşeceğine ilişkin umutlarımız artıyor.

Fındığın daha fazla gündeme gelmesine ilişkin de özellikle GTB olarak yaptığımız çalışmaların neticelerini aldığımızı görüyoruz. Dünyanın ve Türkiye'nin tek fındık lisanslı deposunun kurucusu ve işleticisi olarak bu konuda düzenlediğimiz Çalıştaya ilgili tüm kesimlerin katılarak görüşlerini sunması bizleri ziyadesi ile memnun etti. Bu tür etkinliklerin sayısını artırarak fındık ile ilgili tüm soru ve sorunların çözüme kavuşması adına çalışmalarımızı sürdüreceğimizi vurgulamak istiyorum.

Lisanslı depo kadar yurt içi ve yurt dışı ürünlerde kullanılan garanti markasının da Türk fındık sektörüne ve Giresun ilimize çok önemli katkılar sağlayacağına inanıyoruz. Bu değere kıymet veren değerli sektör temsilcilerimize belgelerini yeni yılla birlikte takdim ettik. Kendilerine bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz. Türk fındık sektörü bu ve bunun gibi marka değerler ile dünyada hakettiği yere ulaşacaktır.

Lisanslı depomuzun faaliyete geçmesinde en fazla katkısı bulunan kurum hiç kuşkusuz Toprak Mahsulleri Ofisi. Türk tarımı için en önemli birkaç kurumdan biri olan TMO'nun başında ise hem tarımı hem fındığı çok iyi bilen değerli bir uzman bulunuyor. Sayın Ahmet Güldal'a değerli görüşlerini bizlerle paylaştığı için teşekkür ediyoruz, keyifle okuyacağınızı umuyoruz.

2022 yılının, öncelikle COVID-19 pandemisini atlattığımız sağlık ve esenlik dolu bir yıl olmasını temenni ediyorum.

Tüm üyelerimize ve hemşehrilerimize mutlu, huzurlu ve bol kazançlı bir yıl dileğiyle.

SAHİBİ
GİRESUN TİCARET BORSASI ADINA
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
HAMZA BÖLÜK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
GİRESUN TİCARET BORSASI
GENEL SEKRETERİ
EREN NİZAM

YAYIN KURULU
EREN NİZAM, LEVENT ŞAHİN, GÜRAY ZOMP

YÖNETİM YERİ
GÜRE MAH. ŞİT. P. ASTSB. KD. BÇVŞ.
ÖMER HALİSDEMİR CAD. NO:24
28000 GİRESUN
T: 0454 216 10 23
F: 0454 212 31 58
info@giresuntb.org.tr
www.giresuntb.org.tr

YAPIM

LIBERA KREATİF YAYINCILIK
GÜMÜŞSUYU MAH. UFAK SOK. 3/7
34437 BEYOĞLU / İSTANBUL
libera@liberakreatif.com
T: 0212 983 03 22
T: 0542 524 55 69

YAYIN DİREKTÖRÜ
ASLI SARIOĞLU
asli@liberakreatif.com

EDİTÖR
CENK SARIOĞLU
cenk@liberakreatif.com

GRAFİK TASARIM
SENİH ULUDAĞ
senih@liberakreatif.com

GİRESUN TİCARET BORSASI TARAFINDAN
ÜÇ AYDA BİR YAYIMLANIR VE ÜCRETSİZ
DAĞITILIR. GTB FINDIK DERGİSİNDEYER
ALAN İMZALI YAZILAR, YAZARLARIN
KİŞİSEL GÖRÜŞLERİDİR,
GİRESUN TİCARET BORSASI'NI BAĞLAMAZ.
GTB FINDIK DERGİSİNDEYER ALAN YAZI VE
FOTOĞRAFLARIN HER TÜRLÜ TELİF HAKKI
GİRESUN TİCARET BORSASI'NA AİTTİR.
İZİN ALINMADAN, KAYNAK GÖSTERİLEREK
DAHİ İKTİBAS EDİLEMEZ.

İÇİNDEKİLER

FINDIKTA LİSANSLI DEPOCULUK ÇALIŞTAYDA MASAYA YATIRILDI

Fındıkta Lisanslı Depoculuk başlıklı çalıştayımız Giresun'da yerleşkemizin bulunduğu alandaki Ahmet Başkan Konferans Salonunda gerçekleştirildi. İlgili tüm kesimlerden temsilcileri ağırladığımız çalıştayda birçok konuda çözüm önerileri sunuldu.

4

ULUSAL FINDIK KONSEYİ SAKARYA'DA TOPLANDI

12

Ulusal Fındık Konseyi'nin yönetim ve bilimsel araştırma kurulları Sakarya'da toplandı. UFK Başkanı Hamza Bölük, fındıkta verim ve kaliteyi arttırmak için kısa, orta ve uzun vadeli plan ve projeler hazırlayıp hayata geçireceklerini söyledi.

28

TMO'DAN FINDIKTA LİSANS LI DEPOYA BÜYÜK DESTEK

TMO Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Ahmet Güldal, fındıkta yoğun olarak depolama ihtiyacı duyulduğuna dikkat çekerek "Konuyla ilgili olarak uygulama ve taleplerin Kurumumuzca destekleneceğini bilmenizi isterim" dedi.

HER LEZZETİN BİR HİKAYESİ VARDIR...

34

Fındık Çarşısı'nda Melike's Bakery markasıyla sunulan birbirinden lezzetli biscottiller bir süredir fındık dostlarının ilgisini çekiyor. Bu lezzetin hikayesini ilk ağızdan, lezzetlerin yaratıcısı Melike Başkan Mahanoğlu'ndan öğrenmek istedik.

FINDIĞIN DAİMİ İKİNCİSİ: İTALYA

Dünya fındık üretimi ve ihracatında Türkiye'nin ardından ikinci sırada yer alan İtalya, fındık ekim alanlarında da aynı kaderi paylaşıyor. Ancak geçmiş Napolyon'a kadar uzanan bir tesa düf sayesinde ülke katma değ erli üretimde açık ara önde...

38

FINDIKTA LİSANSLI DEPOCULUK ÇALIŞTAYDA MASAYA YATIRILDI

Fındıkta Lisanslı Depoculuk başlıklı çalıştay Giresun'da yerleşkemizin bulunduğu alandaki Ahmet Başkan Konferans Salonunda gerçekleştirildi. İlgili tüm kesimlerden temsilcileri ağırladığımız çalıştayda birçok konuda çözüm önerileri sunuldu.

Giresun'da yerleşkemizin bulunduğu alandaki Ahmet Başkan Konferans Salonunda; 1 Kasım 2021 Pazartesi günü Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü ile Borsamızın organizasyonunda "Fındıkta Lisanslı Depoculuk Çalıştayı" gerçekleştirildi.

Bölük'ten sağlıklı işletme için iki önemli talep

Çalıştayın ilk oturumu, Giresun Ticaret Borsası, Ulusal Fındık Konseyi ve GİFLİDAŞ Yönetim Kurulu Başkanı Hamza Bölük'ün konuşması ile başladı. Giresun Fındık Lisanslı

Deposu'nun kuruluşu ve işleyişi hakkında katılımcıları bilgilendiren Bölük, "Eğer lisanslı depo Toprak Mahsulleri tarafından alım yeri olarak seçilmeseydi bunu faaliyete geçirmemiz çok da kolay olmayacaktı" sözleriyle de Toprak Mahsulleri Ofisi'nin deponun verimli kullanımı konusundaki katkılarına dikkat çekti. İki konuyu özellikle vurgulamak istediğini belirten Bölük şu görüşleri dile getirdi: "İlki lisanslı depo yönetmeliğinin 10 bin tonun altında lisanslı depo yapılmasına izin vermemesidir. Bu fındık için lisanslı deponun geliş-

mesinin önündeki birinci engeldir diye görüyorum. Çünkü lisanslı deponun 10 bin tonun altında olmaması fındık sanayisi ve işletmecisi olan insanların lisanslı depoya yönelmelerinin önünde engeldir. Çünkü 10 bin tonluk bir fındık lisanslı deposunu yapmanın maliyeti ortalama 6 milyon Euro, işletmesi için de %15 tazmin fonu ve beraberindeki sigorta giderleriyle bir o kadar da işletme bedeli lazımdır. Dolayısıyla bunun bir an önce 5 bin ton, olabiliyorsa 3 bin tona kadar düşürülmesi talebimizdir. İkincisi, lisanslı deponun üreticiye

sağladığı çok büyük katkılar var. Bunu her ortamda anlattık. %2 stopaj desteği, kira desteği, faizsiz kredi kullanım desteği gibi birçok destek sağlanmaktadır. Bunu üreticilere çok sık anlattık ama hala neden burayı tercih etmediklerini anlamakta güçlük çekmekteyiz. Çünkü geçen yıl 330 üreticimiz fındığını lisanslı depoya bırakmıştı ama bu yıl halihazırda böyle bir tercih de yok. Bu yüzden buranın aktif hale gelmesi için en azından %2'lik stopaj desteğinin ya da kira desteğinin burayı kullanan iş insanlarına da sağlanması gerektiğini düşünüyoruz. İşletmenin daha sağlıklı yürümesi için bu iki talebin dikkate alınması gerektiğine inanıyoruz.”

Güldal: Lisanslı deponun en büyük müşterisi biziz

Daha sonra kürsüye gelen Toprak Mahsulleri Ofisi Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Ahmet Güldal fındıktaki ilk örnek olan lisanslı deponun devamının gelmesi gerektiğini belirterek “Biz şu garantiyi de veriyoruz; lisanslı deponun en büyük müşterisi biziz.

Böyle bir garantisi olan başka bir sektör yok” dedi. Güldal, rekoltenin yüksek olduğu tüm illerde lisanslı depo bulunmasının önemini dile getirdi. Son yılların en büyük alım dönemlerinden birini gerçekleştirme yolunda oldukları bilgisini paylaşan Güldal, kendilerine en çok soru gelen konulardan biri olan alım kriterleri hakkında da şu görüşleri paylaştı: “Toprak Mahsulleri Ofisi’nin 5-6 tane alım kriteri var. TMO bu ürünleri aldığı zaman bir hafta ya da on günde elinden çı-

kartmıyor. Uzun sürelerde muhafaza edilecek ürünün de rutubetinin, kırık oranının, çürük oranının belirlenmiş standartlarda olması çok önemli. Bizi hep tüccarla imtihan ediyorlar: ‘Tüccar hiç bakmadan alıyor’. Öncelikle parasal açıdan baktığımızda en değerli parayı, kıymeti Toprak Mahsulleri Ofisi, yani Devlet veriyor. Haliyle belirlemiş olduğu kriterleri de aramak zorunda.”

Toprak Mahsulleri Ofisi’nin alım kampanyası olan dönemlerde üreticilerin fındıklarına çok daha iyi bakmaya başladıklarını ifade eden Güldal, “Ben bölgeyi çok geziyorum, bize fındık teslim ederken özellikle hasadın başlangıç dönemlerinde taşıyı, toprağını, çürüklerini tek tek ayıkladıklarına şahit oldum. Sayın valim de biraz önce sohbet ederken söyledi, çok güzel randımanlar geliyor. Yani %50 randımanın üzerinde, %54’e hatta 60’a varan randımanlarda fındık aldığımız üreticilerimiz var. Bunlar fındığın kalitesini ve değerini en fazla arttıran unsurlar. Tabi bu fındığın bir de pazarlama süreci var. Değerli fındık da en değerli şekilde pazarlanacaktır. O da ülkemizin kazancı olacaktır” diye konuştu.

Uçarmak: 5 bin tonluk talep gelirse düzenleme yapılır

Ticaret Bakan Yardımcısı Sezai Uçarmak kendisinin de Bölgeden birisi olarak fındığın önemini çok iyi bildiğini belirterek “Fındık gerçekten Allah'ın bir nimeti. Gerçekten de eğer küresel iklim değişikliği bize bir sürpriz hazırlamazsa görece üstün olduğumuz; eğer biraz akıllı davranırsak, ticaretini derinleştirebilirsek bize uzun yıllar hizmet etme imkanı olan bir tarımsal ürün.” diye konuştu. Uçarmak, “Ticaret Bakanlığı için üretim kısmında değil ama, ticarileşme kısmında ciddi bir değerlendirmeler yapıyor. Lisanslı depoda bu ürünün daha iyi değerlendirilebilmesi bakımından önemli bir enstrüman olarak duruyor. Ancak tabii fındığın yapısından, üretim yapısından, ticaretindeki bir kısım hususlardan dolayı fındığın gerçekten lisanslı depo içinde çok az yer bulabilen bir ürün oldu. Geçmişte biliyorsunuz Ünye’de bir denemesi yapıldı. Öyle bir şansızlık oldu ki, fındığın hiç olmadığı bir zamanda bu işin devamı mümkün olmadı. İnsanlarda lisanslı depo konusunda bir bilgi eksikliği, bir farkındalık eksikliği

olduğu ortaya çıkıyor. 5 bin, 10 bin tonluk talepler gelirse bizim arkadaşlarımız onu değerlendirecektir. O konuda düzenleme yapacaklardır. Ordu’da, Ünye’de, Fatsa’da, Samsun’da veya Batı Karadeniz’de 5 bin ton lisanslı depo talep edilmesinde bir problem olmadığını düşünüyorum. Bu konuda yatırımcıların lisanslı depo başvurularını bekliyoruz. Uygun yerlerde, birbirine rakip olmayacak yerlerde biz de talepleri değerlendirmeye hazırız” dedi.

Ünlü: Lisanslı depolar dünya ile entegrasyonun yolu

İlk oturumda son olarak kürsüye gelen Giresun Valisi Enver Ünlü ise GTB lisanslı deposunun yenilikçi ve inovatif yaklaşımının ülkemizdeki bilimsel çalışmalar ışığında Türk insanının neler yapabileceğine çok güzel bir örnek teşkil ettiğine vurgu yaptı. Lisanslı depoların ürün kayıp ve kaçaklarını önlemedeki kabiliyetinin önemine işaret eden Ünlü, “Bu projenin dünyada fındıkta uygulanan ilk proje olarak Giresun’umuzda olması bizler adına ayrıca sevindiricidir. Ancak bu projenin devamının buradan çıkarak ülkemizdeki fındık tarımı yapılan bütün bölgelerde yaygınlaşması buradan sağlanan başarının devamı için de çok ama çok önemlidir” diye konuştu.

Vali Ünlü lisanslı depoların bilinen faydalarının yanı sıra özellikle fındıkta arzu edilmeyen hırsızlık gibi olayların önlenmesi açısından da önemli olduğunu vurguladı. Ürün borsaları vasıtasıyla ürünlerin elektronik ortamda tüm dünya piyasalarıyla entegre olabilmemesinin yolunun da lisanslı depolardan geç-

Giresun Valisi Enver Ünlü tarafından günün anısına Ticaret Bakan Yardımcısı sayın Sezai Uçarmak'a günün anlam ve önemine binaen plaket takdim gerçekleştirildi.

cek somut çıktılarının ışığında lisanslı depoculuğu Karadeniz Bölgesi'nde fındık özelinde geliştirmek adına ne yapılabileceğine yönelik somut takvimi oluşturulması gerektiğini söyledi.

Kırali: Etkin fiyat oluşumu için lisanslı depo şart

Lisanslı depoculuğun ve 2019 yılında faaliyete geçen TÜRİB'in tanıtımı konusunda COVID-19 pandemisinin önemli bir talihsizlik olduğunu kaydeden TÜRİB Genel Müdürü Ali Kırali ise kurumun mevcut projeleri ve gelecekteki planları hakkında katılımcıları bilgilendirdi. Türkiye'deki hububat rekoltesinin yaklaşık yüzde 25'inin lisanslı depolarda depolanabilir durumda olduğunu belirten Kırali, "Fındık tarafında maalesef sadece bu Giresun'daki

tiğini belirten Ünlü, "Fındık lisanslı depoculuk sisteminin önünün açılabilmesi ve bir devlet politikası haline gelebilmesi bu çalıştaylar marifetiyle mümkündür" dedi.

Başar: Üreticiyi sürece katmada çalıştay önemli

İkinci oturum İç Ticaret Genel Müdürü Adem Başar, TÜRİB Genel Müdürü Ali Kırali, KFMİB Başkanı İlyas Edip Sevinç, UFK Muhasebe Üyesi Sebahattin Arslantürk ve TZOB Yönetim Kurulu Üyesi Arslan Soydan'ın katılımı ile gerçekleştirildi. İç Ticaret Genel Müdürü Adem Başar yaklaşık 16 yıllık bir mevzuat alt yapısına sahip olan lisanslı depoculuk konusunda 8 milyon 130 bin ton civarında bir kapasiteye ulaşıldığını belirterek bunun yakın zamanda 10 milyon tona çıkarılmasına yönelik çalışmaların devam ettiğini anlattı. 2019 yılında Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nı faaliyete alınmasıyla ülke sathındaki tüm tarımsal ürünlerin tek bir platformda alınıp satılmaya başlandığını hatırlatan Başar, "Aslında çok zor dönemlerden geçiyoruz. Belki bu anlamda istediğimiz de-

rinleşmeyi sağlayamadık ama bizce lisanslı depoculuk ve TÜRİB bu anlamda çok önemli bir fonksiyon ifa edecek önümüzdeki dönemde" diye konuştu.

Üreticinin lisanslı depoya yeterince ilgi göstermemesinin küçük ölçekli üretim, göç ve ticari alışkanlıklar gibi çeşitli nedenleri bulunduğunu kaydeden Başar, üreticiyi sistemin içine katma anlamında çalıştayın önemli bir işlevi olacağını vurguladı. Başar, çalıştayın sonunda elde edile-

depomuz var ve rekolteyi 600 bin ton olarak alırsak yaklaşık olarak tahminen yüzde 1'ini ancak karşılayacak bir depo kapasitesinden bahsediyoruz. Fındık kuşağında kesinlikle daha fazla depo yatırımına ihtiyacımız var. Çünkü ne kadar çok depo o kadar çok ürün; o kadar çok alıcı ve satıcı demek ki bu etkin fiyat oluşumunda kesinlikle bir ön şart” dedi.

Sevinç: Fındığın ihracat ürünü olduğunu unutmayalım

İhracatçı kesimi olarak kayıtsız şartsız lisanslı depoculuk sisteminin yanında olduklarını belirten Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı İlyas Edip Sevinç ise fındığın bir ihracat ürünü olması nedeniyle bütün düzenlemelerin bu gerçeği göz önünde bulundurmak kaydıyla yapılması gerektiğini vurguladı. Üreticinin lisanslı depoya itibar etmemesi konusunda da görüşlerini dile getiren Sevinç, “Üreticinin konuyu anlamadığını iddia ediyoruz. Ben buna katılmıyorum. Çünkü bizim üreticimiz tabiri caizse köylümüz, vatandaşımız çok akıllıdır. Bir sebebi olması lazım.

Sebepleri var ve bu sebebi mutlaka bulmak zorundayız.” diye konuştu.

Arslantürk: Sürdürülebilir üretim için planlama şart

Trabzon Ticaret Borsası Meclis Başkanı Sabahattin Arslantürk arazi yapısının özellikle Doğu Karadeniz Bölgesi'nde anormal derecede parçalanmış olmasına dikkat çekerek başladığı konuşmasında kamunun bir an önce arazi birleştirmesi, toplulaştırma, kiralama modeli veya başka yöntemlerle tarımsal işletmeleri aktif hale getirecek bir yapıya kavuşturma gerektiğini vurguladı. Sürdürülebilir üretimin belli bir planlama ile mümkün olduğunu kaydeden Arslantürk, “Yani devletin yaptığı gibi, ülke bütçesi gibi sizin de beş yıllık, on yıllık, yirmi yıllık bir üretim planlaması yapmanız gerekiyor ki bu az önce başkanımızın ifade ettiği gibi tamamen ihracata yönelik üretim yapılan bir ürün. Bir sanayi ürünü. O sürdürülebilir yapıyı ortaya koymazsanız alıcınız yani bu malı tüketen sizin geçmiş üretim ve fiyatlama modelinize bakıp ona göre yeni yatırımlara karar veriyor ya da

vermiyor” dedi. Arslantürk, birinci önceliğin üretimde verimi artıracak bir modelin oluşturulması olduğunu söyledi.

Soydan: Üretici istikrarı görünce bakımını yapıyor

TZOB Yönetim Kurulu Üyesi Arslan Soydan da özellikle fiyat istikrarının sağlanmasında lisanslı depoların önemine işaret etti. Soydan, “Üreticiyi teşvik edici alternatiflerin sağlanması lazım. Bunlar sağlandıktan sonra bunun duyurulması anlamında borsalarımızla birlikte çok ciddi çalışmalar yapmamız lazım” dedi. Lisanslı depoculuğun emanet sistemini ortadan kaldıracağına inandığını ifade eden Soydan, üreticinin son yıllarda müdahaleyle beraber bahçesine döndüğünü vurguladı. Soydan, “Üreticilerimiz istikrarı gördüğü zaman bunların bakımını yapıyor. Biz de Türkiye Ziraat Odaları Birliği olarak tarım müdürlüklerimiz ve diğer kurumlarla beraber dekar başı verimi arttıracak çalışmalar içindeyiz. Tarım danışmanlarımız sürekli alanlardalar” dedi.

Üçüncü oturumda değerli sunumlar paylaşıldı

GTB Genel Sekreteri Eren Nizam'ın moderatörlüğünde düzenlenen çalıştayın üçüncü oturumuna Bahar Emre Eroğlu, Yiğit Ateş, Enver Şimşek, Aysun Akar, Necla İ. Küçükçolak, Dr. İbrahim Sani Özdemir, Dr. Ali Turan ve Erdal Suat Başkan katılarak sunum yaptılar.

Eroğlu: Amaç kayıt altına alınan bir ticaret

Ticaret Bakanlığı Lisanslı Depoculuk Daire Başkanı Bahar Emre Eroğlu genel olarak lisanslı depoculuğa ilişkin hukuki çerçeve ve Bakanlığın görev alanıyla ilgili bilgiler verdi. Eroğlu, sistemin en önemli tamamlayıcı parçası olan Türkiye Ürün İhtisas Borsası'nın 2019 yılının Temmuz ayında faaliyete geçmesiyle sistemin ticaret kısmında tek bir platformun olması sağlandığını dile getirdi. Eroğlu, lisanslı depoculuk sisteminin amaçlarını ise şu sözlerle özetledi: "Bu sistemin en önemli amaçlarından biri kayıt altına alınan bir tarım ürünleri ticareti ve tarım ürünleri ticaretinin finansal piyasalarla en-

tegre edilmesi. Peki bunun faydaları neler? Öngörülen avantajlar hasat dönemi sonrası üreticiler için yüksek kazançlar. Sigortalı depolama imkanları, stok kontrolünün yapılabilmesi, ticaretinin ELÜS ile yapılabilmesi. Yine finansmana erişim, kredilere erişimin olabilmesi. Ve en önemlisi, bizim ürünlerin standardize edilebilmesi, analiz edilebilmesi."

Ateş: Türkiye'nin en önemli ürünü fındık

Tarımsal emtialar ve gıda fiyatla-

rının bir süredir dünyanın gündeminde önemli bir yer edindiğini belirten TOBB Borsalar Müdürü Yiğit Ateş, gıda fiyatlarında uluslararası anlamda yüzde 33'lük artış yaşandığına dikkat çekti. Ateş, bu artışın nedenlerini dört maddede şu sözlerle açıkladı: "Birincisi yüksek hammadde fiyatları... Aynı zamanda navlun taşıma ücretlerinde çok ciddi artışlar var. Özellikle son 2-3 aydır bu Türkiye'nin de yoğun olarak gündeminde. Üçüncü olarak iklim değişikliği nedeniyle üretimde yaşanan bir azalma var. Yine ulusal, uluslararası gıda fiyatlarını etkileyen önemli konulardan bir tanesi de kuraklık." Konuşmasında tarımsal milliyetçilik kavramına da değinen Ateş, "Bir tarım milliyetçiliği yaşanmaya başlandı artık. Bu pandemi nedeniyle arz talepte yaşanan dengesizlikler tarım milliyetçiliğini de beraberinde getirmeye başladı. Ülkeler artık tarımsal üretimde ihtisaslaşmaya yönelik politikalar oluşturmaya başladılar. İhtisaslaşıyorlar ve bunu uluslararası politikada da önemli bir argüman olarak kullanıyorlar. Bu süreçte Türkiye'nin elinde tek bir önemli ürün var. O da fındık. Diğer ürünlere

baktığımız zaman böyle bir ihracat potansiyelimiz yok bizim. Eğer tarımsal milliyetçileşme varsa dünyada ve biz buna ayak uyduracaksa bizim için en önemli yol gösterici ürün fındık” diye konuştu.

Şimşek: Fındık ürününe özel destekler düşünülmeli

TMO Fındık İşleri Daire Başkanı Enver Şimşek, lisanslı depoya verilen desteklerin fındıkçıya faydası olmadığını belirterek ““O nedenle fındık için destekleri farklı yapabilir miyiz? Fındığa ayrı bir destek modeli getirebilir miyiz? Buna bakmak gerekiyor. ürüne özel destekler düşünülmelidir. Bunların lisanslı depoya girmesi gerekiyor” diye konuştu. Kira konusunda bir düzenleme yapılması gerektiğini kaydeden Şimşek, sözlerini şöyle sürdürdü: “TMO olarak her zaman üreticinin yanında olurken bu konuda aslında depoculuğun da yanındayız. Çünkü siz de ürün aldığınızda aslında benim depomdan çıkan ürünle lisanslı depoların arasında çok büyük fark var. Yani üreticinin sattığı malla lisanslı depoda satanın arasında, biz bunları yaşadık. Geçen sene

önceki satışlarımızda bilfiil yaşadık. Bir koyduğunuz gibi almak var bir de 5 çürüklü, 7 çürüklü, aflatoksini yükselmiş veya asiti yükselmiş bir ürünü almak var. İnşallah temennimiz en kısa sürede bu depolar açılır. Bir daha da bu toplantıyı yaptığımızda lisanslı deponun getirmiş olduğu faydaları konuşuruz.”

Akar: Ürün kalitesi için depolama koşulları önemli

Giresun Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürü Aysun Akar depolama sırasında fındıkta kalite ve ürün kaybına neden olan zararlılar ve hastalık etmenleri gelişebildiğini, bu durumun da randıman ve miktar kaybına yol açtığını dile getirdi. Genel olarak depo zararlıları ve patojenlerle mücadele için iki maddenin önemine işaret eden Akar, “Temiz depoya temiz ürünü koymak ve ürünü depolama süresince bulaşmalardan korumak. Gelen kaliteli ürünün kaliteli şekilde çıkabilmesi için depolama koşulları da çok önemli. Buna çözüm olarak da aslında lisanslı depoculuğun gelişmesi, Karadeniz şeridinde bu depoların artması eminim fındığın

kaliteli depolanması için en büyük çözümlerden biridir” dedi.

Küçükçolak: Hem üretici hem de tüketicinin için faydalı

TÜRB Genel Müdür Yardımcısı Necla İ. Küçükçolak Bölgede ciddi bir rekolte bulunmasına rağmen Karadeniz'deki ticaret borsalarına oranda işlem bulunmadığını söyledi. Küçükçolak, “Demek ki başka bir yerde bu ticaret dönüyor. Biz bunları tam olarak borsacılık çatısı altında toplarsak, bu veriye, bu analize, bu şeffaf ortamda hem politika kurucuları açısından hem üreticiler açısından hem de tüketiciler açısından fayda sağlayacağımızı ve birtakım varsayımları daha sağlıklı bir şekilde yapacağımızı düşünüyoruz” diye konuştu.

Özdemir: Depolamada önemli bilgiye sahibiz

TÜBİTAK MAM Gıda Enstitüsü Başkanı Dr. İbrahim Sani Özdemir fındığın nasıl depolanması gerektiğine ilişkin bilgiler paylaştığı sunumunda fındığın depolanmasının ayrı bir önem arzettiğini vurguladı.

Depolama konusunda kurum olarak uzun yıllardır çeşitli araştırmalar sonucu elde edilen önemli bir birikime sahip olduklarını vurgulayan Özdemir,

geleceğe dönük olarak iklim değişikliğinin önemli bir sorun olarak gündemde olduğuna dikkat çekti. Özdemir, “Zaman içinde ne olacağını şu an açıkçası bilmiyoruz. Ama işte ülkemizde de iklim değişikliği artık önemli bir konu. Yeşil mutabakattan bahsediyoruz. Fındık ekim alanlarında, fındığın olgunlaşma tarihlerinde belki kaymalar olabilir. Daha sıcak zamanlar. Çünkü bir şansımız da şu ki ağustosta toplanıyor. Eylül derken depolamanın büyük bir kısmı aslında kış aylarında ve serin ortamda oluyor. Ama eğer ileriki dönemde sıcaklıklar artar da devamlı sığa maruz kalmaya başlarsa burası, bu şartlardan daha soğukta da depolamayı düşünmek gerekebilir” dedi.

Turan: Erken hasattan mutlaka kaçınılmalı

Giresun Üniversitesi Bitkisel ve Hayvansal Ürünler Bölüm Başkanı Dr. Ali Turan sunumunda ürünü lisanslı depoya almadan önce neler yapılabileceği konusunda bilgiler verdi. Özellikle erken hasattan mutlaka kaçınılması gerektiğini altını çizen Dr. Ali Turan şu görüşleri paylaştı: “Yerden hasat tercih edilmeli. Bakanlık desteğiyle mutlaka kurutma makinesi yaygınlaştırılmalı. Bu faaliyetleri yapabilmek için öncelikle bahçelerin makineli tarıma uygun hale getirilmesi gerekiyor. Eğer makineli tarıma uygun hale getiremezsek bundan sonraki nesilleri bahçelere götüremeyiz. Bu yüzden yine Bakanlık desteğiyle gençleştirme ve yenileme çalışmalarına hız verilmesi gerekiyor.”

Başkan: Üretici fındığı hazırlamayı öğrendi

GİFLİDAŞ Müdürü Erdal Suat Başkan lisanslı deponun faaliyete geçtiği 2017’den günümüze kadar geçirdiği dönemi anlattı. Bu süre zarfında ürün girişinden çıkışına kalite kayıplarının gerçekleşmediğini tespit ettiklerini belirten Başkan, “Hangi randımansa aynı randımandan teslim ettik ürünleri” dedi. Başkan ön kontrol ile fındığın kalite kriterlerini karşılamasının sağlandığını belirterek şöyle konuştu: “Üreticiye fındığın nasıl hazırlanması gerektiğini de bir nevi öğretmiş olduk. 2017’deki gelen üreticiyle bugün gelen üretici arasında büyük bir fark var. Artık herkes hazırlıklı geliyor. Fındığını kurutuyor, seçiyor, yabancı maddeleri, farklı türleri ayırıp fındıkları o şekilde hazırlayıp getiriyor. Onun için hem kalitesi artıyor hem de kolayca satmış oluyor fındığını.”

Nizam: Fındığı hububat gibi değerlendiremeyiz

Üçüncü oturumun moderatörlüğünü üstlenen Giresun Ticaret Borsası Genel Sekreteri Eren Nizam da değinilmeyen konulara ağırlık ver-

diği konuşmasında fındık özelinde kira, nakliye ve benzeri desteklerin hayata geçirilmesi gerektiğini kaydetti. Nizam, “Bunu bir hububat gibi değerlendirmeye kalkarsak bu işin hiçbir şekilde altından kalkmamız mümkün değil.” diye konuştu. İşletme maliyetleri yüksek olduğu için lisanslı depo kiralalarının makul ölçülerde de olsa yükseltilmesini talep eden Nizam, üreticinin lisanslı depoya ürün getirmemesi konusunda da “Üreticinin lisanslı depolar için ölçek üretimini yakalaması gerekiyor. Lisanslı depoya bir ton ürün koymakla 100 ton ürün koymak arasında çok fark var” yorumunu yaptı. Yatırımcının lisanslı depoculuk faaliyetini kârlı bir yatırım olarak görmesi gerektiğini vurgulayan Nizam, “Kira tahakkuk ödemeleri depo çıkışında olduğu için sistemin finansmanı yine yatırımcıya düşüyor” dedi. Nizam, geleceğe yönelik projelerle ilgili olarak da şu bilgileri verdi: “Kurutmayla ilgili bir projemiz var. TIR dorsesine güneş enerjisiyle çalışan üç tane kurutma silosu kurulacak. Bu çalışmayı da buranın fındıkta komplike bir tesis olması açısından önemli bir aşama olarak görüyoruz.”

ULUSAL FINDIK KONSEYİ SAKARYA'DA TOPLANDI

Ulusal Fındık Konseyi'nin yönetim ve bilimsel araştırma kurulları Sakarya'da toplandı. UFK Başkanı Hamza Bölük, fındıkta verim ve kaliteyi arttırmak için kısa, orta ve uzun vadeli plan ve projeler hazırlayıp hayata geçireceklerini söyledi.

Sakarya Ticaret Borsası ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya UFK ve GTB Başkanı Hamza Bölük, UFK Yönetim Kurulu Üyeleri Adem Sarı, Mustafa Poyraz, Ziver Kahraman, Sebahattin Arslantürk, Levent Şahin Başaran, Ali Haydar Güven katılım sağladı. UFK Başkanı Hamza Bölük, konseyin sektörü üretimden tüketime kadar bir bütünlük halinde içine alacak şekilde oluşturulduğunu, ancak beklenen çalışmaları tam olarak yerine getiremediğine dikkat çekerek şunları söyledi: “UFK üreticisinden ihracatçısına, tüccarından akademisyenine kadar her kesimden üyeden oluşmuştur. Bu yapı içinde konsey yapacağı çalışmalarla gerçek manada çatı örgütü işlevini yerine getirecek-

tir. Bunun için neler yapmalıyız? Nasıl hareket etmeliyiz? Sektörün tüm kesimlerinden öneriler alarak yeni bir yol haritası oluşturacağız. Öncelikle de konseye kalıcı gelir kaynakları oluşturmak için başta Tarım ve Orman Bakanımız olmak üzere ilgili ve yetkili tüm kamu ve sivil toplum kuruluşları ile görüşmeler yapacağız. Fındıkta verim ve kaliteyi arttırmak, dış piyasalara daha çok satmak için kısa, orta ve uzun vadeli plan ve projeler hazırlayıp, bunları hep birlikte hayata geçireceğiz.” Toplantıya katılan üyeler konseyin kurumsal kimliğinin geliştirilmesi, sektörün üretici ihracatçı ayrımına gitmeden bir bütün halinde hareket etmesi, bilimsel araştırmaların arttırılması, özellikle de iklimsel değişikliklerle ilgili Dünya'nın önem-

sedığı kriterlere öncelik tanınması konularında görüş belirttiler. Katılımcılar fındık gibi Türkiye'nin en önemli tarımsal Dünya ürünü olan fındık ile ilgili kalıcı ve kazandırıcı sürdürülebilir politikalar için uzun vadeli yol haritasının da çıkarılmasını talep ettiler. Toplantıda ikincisi önümüzdeki yılın Ağustos ayının ikinci haftasında kutlanılacak olan Dünya Fındık Haftası etkinlikleri de ele alındı.

Sakarya Ticaret Borsası Fındık Haftasına talip

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Adem Sarı, UFK'nın çatısı altında 2. Dünya Fındık Haftası etkinliklerinin Sakarya'da yapılmasına talip olduklarını belirterek, “Fındık bir dünya ürünü. Ülke ekonomisine yüksek oranda katma değer sağlayan önemli bir ürünüdür. Fındığın tanıtımına yönelik faaliyetlerle Türk fındığında markalaşma yoluna gidilmesi gerekmektedir” ifadelerini kullandı.

Toplantıda Dünya Fındık Haftası'nın kutlama etkinlikleri için 5 kişilik bir komite oluşturularak, Komite fındıkla ilgili ulusal ve uluslararası kuruluşlardan alınacak kutlama önerileri ile kutlama etkinlikleri için taslak program hazırlayıp, UFK yönetim kuruluna sunmasına karar verildi.

UFK, FINDIKTA SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRETİM İSTİYOR

Giresun Ticaret Borsası ve Ulusal Fındık Konseyi Başkanı Hamza Bölük, Anadolu Ajansı'na yaptığı açıklamada "Biz fındığın tüm paydaşları olarak sürdürülebilir ve bilinebilir bir üretim istiyoruz" dedi.

Ulusal Fındık Konseyi (UFK) Başkanı Hamza Bölük, fındıkta değişken rekoltenin tüketici ve sanayicileri zora soktuğunu ifade ederek, "Ham maddeyi çok pahalıya buluyor ya da bulamıyorsunuz. Biz fındığın tüm paydaşları olarak sürdürülebilir ve bilinebilir bir üretim istiyoruz" dedi. Bölük, AA muhabirine, fındık paydaşlarını bir araya getirerek yaşanan sorunları çözmeyi amaçlayan UFK'nin bu yöndeki çalışmalarını sürdürdüğünü söyledi.

UFK olarak fındıkta sürdürülebilir bir üretimin oluşturulmasını istediklerini belirten Bölük, "Değişken rekolteler tüketici ve sanayicileri zora sokuyor çünkü ham maddeyi çok pahalıya buluyor ya da bulamıyorsunuz. Biz fındığın tüm paydaşları olarak sürdürülebilir ve bilinebilir bir üretim istiyoruz. Doğal afetler her zaman olacak. İklim şartları her zaman fındık üzerinde etkili olacak ama bu etkinin dışında kalan alanda biz her yıl ne üretebildiğimizi bilmek durumundayız. Verimliliği artırmak durumundayız." diye konuştu.

Bölük, Türkiye'deki verimin, diğer fındık üreticisi ülkelere göre düşük seviyede olduğunu aktararak, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Dünyada fındık üretenlere bak-

tığınızı zaman Gürcistan dönüm başına 130-140 kilogram alıyor. Azerbaycan 150, İtalya 170-180 kilogram alıyor. ABD 220-230 kilogram ürün elde ediyor. Baktığınız zaman bizim dışımızdaki ülkelerin en az alanı 170-200 kilogram ortalaması. Oysaki bizim aldığımız ürüne baktığınızda 90 kilogram ortalamayı geçememiştir. Bu çok düşük ve artırılması lazım. Mevcut alanda verimliliği yükseltmek için çabalarımız var. Bunu başarmak zorundayız."

UFK olarak bilinebilir bir fiyattan yana olduklarını dile getiren Bölük, rekolteye bağlı olarak fiyatın artıp azalabildiğini ancak çok aşağılara inmesi ya da çok yukarılara çıkmasının ürünü olumsuz etkilediğini kaydetti.

Bölük, ürünü stoka kalmadan satabilmek gerektiğini belirterek, "Bunun için herkesi memnun edebilen ve stabil bir fiyat olmasını istiyoruz. Tabii kur bazında söylüyorum. Sonuçta fındık ihraç edilen bir üründür. Hesabı yapılırken döviz kuru üzerinden yapılmalı. Çünkü sonuçta yüzde 85'i ihraç edilen bir ürün. Bu açıdan bakıldığında sürdürülebilir bir üretim, fiyatı bilinebilir bir ürün, arzumuz budur. Bunun için çalışıyoruz." ifadelerini kullandı.

"İhracatçılarımız ülke ülke dolaşıyor"

UFK Başkanı Hamza Bölük, ihracatçıların yeni pazarlar için çalışmalarını sürdürdüğünü söyledi. İhracatçıların ülke ülke dolaştığını anlatan Bölük, şöyle konuştu: "Bugün dünya nüfusunun yaklaşık yarısından fazlası Asya ve Uzak Doğu'da yaşıyor. İhracatçılarımız o taraflara yönelmiş durumda. Yeni pazarlar peşinde. 2005 yılında 200 ton ihracatla başladığımız Çin pazarına satışımız 20 bin tonlara yaklaştı. Dolayısıyla biz boş durmuyoruz. Fındık sanayicisi olarak yeni pazarlar arıyoruz, fındığı tanıtmaya çalışıyoruz. Daha fındık satılacak çok ülke var. Fındığı nasıl daha değerli hale getiririz ve bunu daha ucuza nasıl üretebiliriz, bunun için çalışmalıyız."

GARANTİ MARKASI KULLANIM BELGELERİ SAHİPLERİNİ BULDU

Borsamız üyesi firmalara “Giresun Ticaret Borsası Made In Giresun Kalite” Garanti Markası Kullanım Belgeleri GTB heyeti tarafından firma ziyaretlerinde teslim edildi.

Giresun Ticaret Borsası tarafından “Giresun Ticaret Borsası Made In Giresun Kalite” Garanti Markası Kullanım Belgesi borsa üyelerine verildi.

Giresun Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Hamza Bölük, belgelerin verilmesi ile ilgili olarak şu görüşleri dile getirdi: “Yurt içi ve yurt dışı ürünlerde kullanılan bu garanti markasının Türk fındık sektörüne ve özelinde ise Giresun ilimize çok önemli katkılar sağlayacağını inancı ile bu değere kıymet veren değerli sektör temsilcilerimize şükranlarımızı sunuyoruz. İnanıyoruz ki Türk fındık sektörü bu ve bunun gibi marka değerler ile dünya piyasalarında çok önemli yerlere ulaşacaktır.

Ülkemizin, bölgemizin ve ilimizin en önemli geçim kaynağı olan fındığımıza değer katmanın haklı gururunu bizlere yaşatan kıymetli üyelerimizin kurucuları başta olmak üzere bu değerlerin bir araya gelmesinde emeği bulunan tüm çalışanlarını bir kez daha tebrik ediyor, bol ve bereketli kazançlarının devamını diliyoruz.”

Özkaya Limited Şirketi’nin belgesini Yönetim Kurulu Başkanı Halis Özkaya’ya, GTB Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük takdim etti.

Yavuzkan Hazel Gıda Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.’nin belgesini şirketin Kurucusu Kenan Yavuz ve İhracat Müdürü Cihangir Yavuz’a, Meclis Başkanımız Ertan Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Hasan Kahraman ve Meclis Üyemiz Halis Özkaya ile Genel Sekreter Eren Nizam’ın katılımları ile takdim ettik.

Yavuz Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ'nin belgesini Kurucusu Kamil Yavuz'a Meclis Başkanımız Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Hasan Kahraman ve Meclis Üyemiz Halis Özkaya'nın katılımları ile takdim ettik.

Noor Fındık Sanayi ve Ticaret AŞ'nin belgesini Genel Müdür Safa Demirtaş'a, Meclis Başkanımız Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Hasan Kahraman ve Meclis Üyemiz Halis Özkaya'nın katılımları ile takdim ettik.

Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Mad. San. ve Paz. Ltd. Şti.'nin belgesini Yönetim Kurulu Başkanı Halil Ak'a Meclis Başkanımız Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanımız Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcımız Hasan Kahraman ve Meclis Üyemiz Halis Özkaya'nın katılımları ile takdim ettik.

İHRACATIN SÜPER LİĞİNDE DÖRT GTB ÜYESİ YER ALDI

2021 yılında en fazla fındık ihracatı gerçekleştiren 20 KFMİB üyesi arasında GTB'den dört firma yer aldı. Başarılı üyelerini ziyaret eden GTB heyeti, firma temsilcilerine başarı ödülleri takdim etti.

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB), 2021 yılında en fazla fındık ihracatı gerçekleştiren 20 üyesini açıkladı. KFMİB'nin verilerine göre, geçen yıl en fazla fındık ihraç eden 20 üye sıralamasında Giresun'dan 4, Ordu'dan 7, Trabzon'dan 4, Samsun'dan 2, İzmir'den bir şirket yer alırken, 2 firmanın adı ve bulunduğu il kendi talepleri doğrultusunda

açıklanmadı. Geçen yıl en fazla fındık ihraç eden firma Ferrero Fındık İthalat İhracat ve Ticaret AŞ olurken, GTB üyeleri Yavuzkan Hazel Gıda üçünü, Yavuz Gıda dördüncü, Noor Fındık 10'uncu ve Ahmet Ak Gıda 17'nci sırada kendisine yer buldu.

Hamza Bölük'ten ihracatçılara kutlama

Giresun Ticaret Borsası ve Ulusal Fındık Konseyi Başkanı

2021 YILINDA EN FAZLA İHRACAT GERÇEKLEŞTİREN İLK 20 FİRMA

Sıra	Firma Adı	İli	Miktar (Kg)	Değer (\$)
1	FERRERO FINDIK AŞ	TRABZON	(*)	334.591.910
2	DURAK FINDIK AŞ	ORDU	24.255.864	171.315.291
3	YAVUZKAN HAZEL GIDA LTD. ŞTİ.	GİRESUN	(*)	130.154.663
4	YAVUZ GIDA LTD. ŞTİ.	GİRESUN	15.202.875	103.313.188
5	ARSLANTÜRK TARIM AŞ	TRABZON	11.443.791	76.409.330
6	POYRAZ POYRAZ FINDIK AŞ	ORDU	9.673.553	61.032.102
7	ÖZGÜN GIDA LTD. ŞTİ.	TRABZON	8.424.424	58.177.963
8	SABIRLAR FINDIK LTD. ŞTİ.	TRABZON	7.706.347	51.919.052
9	GÜRSOY TARIMSAL ÜRÜNLER AŞ	ORDU	7.346.836	51.865.860
10	NOOR FINDIK AŞ	GİRESUN	(*)	36.316.680
11	ÖZYILMAZ FINDIK AŞ	SAMSUN	5.707.862	34.660.756
12	ŞENOCAK GIDA LTD. ŞTİ.	ORDU	5.242.827	33.734.031
13	NİMEKS ORGANİK TARIM LTD. ŞTİ.	İZMİR	2.383.643	(*)
14	(*)	(*)	(*)	(*)
15	KARIMEX GIDA LTD. ŞTİ.	ORDU	(*)	15.834.804
16	USLU TARIM LTD. ŞTİ.	ORDU	2.411.000	14.675.992
17	AHMET AK GIDA LTD. ŞTİ.	GİRESUN	(*)	12.382.295
18	DOST FINDIK GIDA LTD. ŞTİ.	ORDU	(*)	11.910.831
19	ASMA KUYUMCULUK GIDA LTD. ŞTİ.	SAMSUN	(*)	9.883.824
20	(*)	(*)	(*)	(*)

Kaynak: KFMİB

Hamza Bölük, Türk fıındığının Dünya'nın birçok ülkesinde temsilini sağlayan Karadeniz ve İstanbul İhracatçı Birlikleri üyelerini Ulusal Fındık Konseyi adına kutladı. Bölük, Türk fıındığının devlet desteğıyle daha fazla tanıtılması gerektiğini ifade ederek şu görüşleri paylaştı: "Ülkemizin fıındıktaki rekabet gücünün devam ettirilebilmesi için istikrarlı bir üretim büyümesi ve bu büyümeye paralel şekilde fıındık ihracatının özellikle gelişmekte olan ülkelere olan kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmaların hızlandırılmasına, bunun yanında katma değerli

ürünlerin ihracatımızdaki payın artırılmasına yönelik desteklerin sürdürülebilir bir teşvik unsuru haline getirilmesi gerektiğine vurgu yapmak istiyorum. Özellikle bugünkü ihracat kapasitemizin artırılmasına yönelik çok meşakkatli yollardan geçilerek kurulan Fındık Tanıtım Grubunun çalışmalarının tekrar devam ettirilmesi gerektiğine olan önemi bir kez daha ifade etmek istiyorum. Fındık İhracatından kesilen payların tekrar bu sektörün geliştirilmesine olan bu güzel çalışma örneğinin tekrar hayata geçirilmesini bu vesile ile bir kez daha dikkat çekmek istiyorum.

Dünya'da hala fıındığı tanımayan insanlar olduğu düşünöldüğünde bu alanları başka sert kabuklu yemişlerin doldurduğu da göz önünde bulundurulduğunda Türk Fındığı'nın gelişiminin önünün açık olduğunu ifade etmek istiyorum. Yeter ki yeterli tanıtım faaliyetlerinin hayata geçirilebilmesi için Devlet desteğı bulunsun. Hele hele dünya genelinde sert kabuklu yemişlerin sağlık yönündeki etkileri her geçen gün arttığı göz önünde bulundurulduğunda bizim Türk Fındık Sektörünü istikrarlı bir şekilde büyütme gayreti içerisinde planlı bir şekilde geliştirme zorunlu-

Yavuzkan Hazel Gıda Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. Yönetim Kurulu Başkanı Kenan Yavuz ve İhracat Müdürü Cihangir Yavuz'a ödülünü Meclis Başkanı Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanı Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hasan Kahraman, Meclis Üyesi Halis Özkaya ile Genel Sekreter Eren Nizam takdim etti.

Yavuz Gıda Sanayi ve Ticaret AŞ Kurucusu Kamil Yavuz'a ödülünü Meclis Başkanı Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanı Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hasan Kahraman ve Meclis Üyesi Halis Özkaya takdim etti.

luğumuz olduğunu belirtmek istiyorum. Gelecek nesillerimize Türk Fındık Sektörünün üretim, tüketim, ihracat kapasitesinin artırılması yönünde iyi bir miras bırakabilmek için tam bir koordinasyon içerisinde bunu gerçekleştirmek zorunluluğumuz olduğuna vurgu yaparak en kısa zamanda Ulusal Fındık Konseyi olarak acil

eylem planımızı başta Tarım ve Orman Bakanımız olmak üzere tüm kesimler ile paylaşacağımızı ifade ediyor” dedi.

Listeye giren GTB üyelerine ödül

Hamza Bölük GTB Başkanı sıfatıyla da Borsa üyesi ihracatçı şirketleri tebrik etti. Bölük, “Ül-

kemizin, Bölgemizin ve İlimizin en önemli geçim kaynağı olan Fındığımıza değer katmanın haklı gururunu bizlere yaşatan kıymetli Üyelerimizin kurucuları başta olmak üzere bu değerlerin bir araya gelmesinde emeği bulunan tüm çalışanlarını tebrik ediyor, bol ve bereketli kazançlarının devamını diliyoruz” dedi. İhracatta

Noor Fındık San. ve Tic. AŞ Genel Müdürü Safa Demirtaş'a ödülünü Meclis Başkanını Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanını Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hasan Kahraman ve Meclis Üyesi Halis Özkaya takdim etti.

Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Mad. San. ve Paz. Ltd. Şti. Şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Halil Ak'a ödülünü Meclis Başkanını Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkanını Hamza Bölük, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hasan Kahraman ve Meclis Üyesi Halis Özkaya takdim etti.

ilk 20 firma arasında yer alan GTB üyesi firmalara ödül verildi. Sıralamada 3. olan Yavuzkan Hazel Gıda Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. Yönetim Kurulu Başkanı Kenan Yavuz ve İhracat Müdürü Cihan Yavuz'a Giresun 2. Organize Sanayi Bölgesindeki tesislerinde, 4. olan Yavuz Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. Kurucusu Kamil

Yavuz'a yine Giresun 2. Organize Sanayi Bölgesindeki tesislerinde, 10. olan Noor Fındık San. ve Tic. A.Ş. Genel Müdürü Safa Demirtaş'a Giresun 1. Organize Sanayi Bölgesindeki tesislerinde ve 17. olan Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Mad. San. ve Paz. Ltd. Şti. Yönetim Kurulu Başkanı Halil Ak'a Tirebolu'da yeni açılan

tesislerinde ziyaret gerçekleştirildi.

GTB Yönetim Kurulu Başkanı Hamza Bölük, Meclis Başkan Ertaç Öztürk, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Hasan Kahraman, Meclis Üyesi Halis Özkaya ile Genel Sekreter Eren Nizam'ın katılımları ile firmalara ihracat ödülleri takdim edildi.

FINDIK İHRACATÇILARI YENİDEN SAHADA

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği, Almanya'nın Frankfurt kentinde 30 Kasım-02 Aralık tarihleri arasında gerçekleştirilen "Food Ingredients (FI) Europe 2021 Fuarı'nda Türk fındığını tanıttı.

Tüm dünyada etkisini gösteren Covid-19 pandemisi nedeniyle uzun zamandır gerçekleştirilemeyen fiziksel etkinlikler yavaş yavaş eski temposuna dönmeye başlamışken fındık ihracatçıları da tekrar fuarlardaki yerini almaya başladı. Bu bağlamda, 30 Kasım - 02 Aralık 2021 tarihleri arasında Almanya'nın Frankfurt kentinde gerçekleştirilen Food Ingredients (FI) Europe 2021 Fuarı'na Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB) tarafından bir stant ile iştirak edilerek Türk fındığına ilişkin tanıtım faaliyetleri gerçekleştirildi.

17 bin gıda profesyoneli ziyaret etti

Eşzamanlı olarak online ortamda

da gerçekleştirilen FI Europe fuarında 135 ülkeden 800'ü aşkın firma katılımcı olarak yer alırken söz konusu fuarı gerek online gerekse

fiziksel olarak 17 bin civarında gıda profesyoneli ziyaret etti. KFMİB standında, Türk fındığı ile ülkemiz fındık sektörüne ilişkin tanıtıcı bilgilerin yanı sıra Türk fındık ihracatçılarının iletişim bilgilerinin de yer aldığı broşürler dağıtıldı ve fındığın doğrudan çerez olarak tüketimini yaygınlaştırmak amacıyla ziyaretçilere 20 gramlık ambalajlarda kavrulmuş fındık ikram edildi.

Standı ziyaret eden profesyonel firma temsilcilerine ürün portföylerine göre kullanabilecekleri fındık formlarından numuneler verilirken, ikili görüşmeler yoluyla fındık talepleri ve iletişim bilgileri alınarak fındık hakkındaki çeşitli soruları da cevaplandırıldı.

T.C. Frankfurt Başkonsolosu Erdem Tuncer ve Frankfurt Ticaret Ataşesi Tansu Günendi KFMİB standını ziyaret ederek tanıtım faaliyetlerine yönelik başarı dileklerini iletiler.

BORSALARDA 259 BİN TON FINDIK İŞLEM GÖRDÜ

Fındık üretilen bölgelerdeki 21 ticaret borsasında sezonun ilk dört aylık döneminde 259 bin tonluk işlem gerçekleşti.

Ticaret borsalarında Ağustos-Kasım 2021 döneminde 259 bin ton fındık işlem gördü.

Fındık üretilen bölgelerdeki 21 ticaret borsasında gerçekleştirilen fındık satış işlemleri

Ağustos-Kasım 2021 döneminde 259 bin ton olarak gerçekleşti. 2020 yılının aynı döneminde borsalarda işlem gören fındık miktarı 351 bin ton olarak gerçekleşmişti.

En fazla işlem 55 bin 512 tonla Sakarya'da gerçekleştirildi. Bu kenti 54 bin 548 tonla Ordu, 37 bin 190 tonla Giresun ve 34 bin 279 tonla Düzce izledi.

GTB'de 11 milyar liralık işlem

Öte yandan Giresun Ticaret Borsasında; 2021 yılında 10 milyar 917 milyon 125 bin Liralık işlem gerçek-

leşti. İşlem hacminde Borsamızın ana maddesi olan; Fındık ve Fındık Mamulleri her yıl olduğu gibi; 10.700.154.396.-TL. ile ilk sırada yer aldı. İkinci sırayı 137.159.344.-TL. ile Yaş Çay Yaprağı aldı. Bitkisel yağlar grubunda bulunan Fındık Yağı 62.552.450.-TL.'lık işlem hacmiyle üçüncü sırayı alırken, diğer gıda maddeleri grubunda ise 17.259.005.-TL.'lık işlem gerçekleşti.

İL / İLCE	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	TOPLAM
Giresun	4.836.633	13.407.054	10.863.932	8.082.248	37.189.867
Ordu	7.017.276	16.517.152	16.221.570	14.793.495	54.549.493
Ünye	1.044.859	4.954.991	1.322.071	926.171	8.248.092
Fatsa	1.570.401	4.085.631	1.927.955	1.177.988	8.761.975
Samsun	351.175	791.927	713.709	464.261	2.321.072
Terme	1.923.915	3.857.176	3.194.666	721.167	9.696.924
Çarşamba	3.428.683	7.878.697	6.702.987	2.635.801	20.646.168
Bafra	157.991	223.514	219.055	16.104	616.664
Trabzon	1.502.556	8.273.105	6.859.450	3.199.484	19.834.595
Rize	200.000	172.809	731.741	251.023	1.355.573
Tokat	0	344.653	225.349	14.231	584.233
Doğu Toplam	22.033.489	60.506.709	48.982.485	32.281.973	163.804.656
Düzce	6.592.265	15.010.216	8.480.290	4.196.603	34.279.374
Sakarya	7.674.379	21.418.974	17.115.400	9.304.431	55.513.184
Akyazı	266.522	1.430.305	1.064.845	775.962	3.537.634
Kastamonu	0	487.978	217.963	35.960	741.901
İstanbul	0	701.604	0	424.454	1.126.058
Batı Toplam	14.533.166	39.049.077	26.878.498	14.737.410	95.198.151
Genel Toplam	36.566.655	99.555.786	75.860.983	47.019.383	259.002.807

İYİ PARTİ'DEN BORSAMIZA ÜST DÜZEY ZİYARET

İYİ Parti Genel Başkan Yardımcısı Ünzile Yüksel ve beraberindeki Giresun İl Teşkilatı Üyelerini borsamızda ağırladık. Nazik ziyaretleri için teşekkür ediyoruz.

GİRESUN TİCARET BORSASI ÇALIŞANLARI 2021'İ UĞURLADI

Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün imzası ile kurulan Giresun Ticaret Borsası'nın çalışanları olarak Giresun Fındık Sektörünün Kıymetli Üyelerine 100 yıla yakın süredir hizmet etmenin haklı gururuyla 2021 yılını uğurlarken, 2022 yılının ve akabinde Cumhuriyetimizin 100. Yılı olan 2023 yılına emin adımlarla gitme arzusuyla başta Fındık üreticimizin, kıymetli üyelerimizin ve tüm fındık sektörünün yeni yılını kutluyor, herkese sağlık, huzur ve mutluluk dolu bir yıl diliyoruz.

YEREL BASIN TEMSİLCİLERİNİ BORSAMIZDA AĞIRLADIK

Yerel gazetelerimizin sahipleri ve yetkilileriyle bir araya geldik. Yerel basınımız bizler için son derece

önemli. Her zaman destekçileriyiz. Ziyaretleri için her bir arkadaşımıza ayrı ayrı teşekkür ederiz.

TSE'DEN BORSAMIZA NAZİK ZİYARET

TSE Karadeniz Bölge Koordinatörü Erol Kaygı ve TSE Giresun Temsilcisi Uğur Kayaş' ı borsamızda ağırladık. Nazik ziyaretleri için teşekkür ediyoruz.

TOBB AKREDİTASYON EĞİTİMLERİ SÜRÜYOR

Oda/Borsa Akreditasyon Sistemi çalışmaları kapsamında seçilen 10 Akredite Oda/Borsayla başlayan Akreditasyon Sorumlusu Yetiştirme Programı 1. Grup 1. Modül eğitimleri 5 Kasım 2021'de Süreç Yönetimi Eğitimi ile başladı, 18 Kasım 2021'de Stratejik Planlama eğitimi ile devam etti.

ERDOĞAN: GİRESUN’U ÖZLEMİŞİZ, GİRESUN DA BİZİ ÖZLEMİŞ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Giresun’da toplam bedeli 1,4 milyar liraya ulaşan 78 adet tamamlanmış projenin resmi açılışını yaptı. Erdoğan, Dereli’de de afetzedeler için yapılan konut ve işyerlerinin anahtar teslim törenine katıldı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 29 Ocak Cumartesi günü Giresun’da Çotanak Spor Kompleksi, Aksu Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Doğal Gaz Dağıtım Hattı Altyapı Projesi ve yapımı tamamlanan diğer projelerin toplu açılış törenine katılarak bir konuşma gerçekleştirdi. Giresun Atatürk Meydanı’nda düzenlenen toplu açılış törenine katılan Erdoğan, “Bölgesinde ve dünyada giderek daha çok güçlenen bir devletimiz, geniş bir hak ve özgürlük alanımız, istihdamı ve üretimiyle giderek büyüyen bir ekonomimiz var” dedi.

Konuşmasına Giresun’undaki vatandaşları selamlayarak başlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Yaklaşık üç yıldır gelemediğimiz Giresun’u özlemişiz. Şu anda gördüğüm manzaraya bakılırsa Giresun da bizi özlemiş. Karadeniz’in her köşesi gibi Giresun’a olan sevdamız da son nefesimize kadar

baki kalacaktır. Rabbim birliğimizi, beraberliğimizi, kardeşliğimizi daim eylesin” şeklinde konuştu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, ülkeyi yönetme sorumluluğunu üstlendiklerinde millete Türkiye’yi; eğitim, sağlık, adalet ve emniyet temelleri üzerinde yükseltme sözünü verdiklerini hatırlatarak açılış yapılan eser ve hizmetleri açıkladı.

Türkiye’nin, iki asırlık kalkınma mücadelesinin en önemli safhalarından birinden geçtiğini kaydeden Cumhurbaşkanı Erdoğan, “Bu iki asır boyunca ülkemizi hak ettiği demokrasi ve ekonomi seviyesinin gerisinde bırakmak için oynanan oyunlar yüzünden, milletçe başımıza gelmedik kalmadı. Koskoca Osmanlı’yı bu sebeple yıktılar. Binbir zahmet ve fedakârlıkla kurduğumuz Cumhuriyetimizi kadük bırakmak için her yolu denediler” dedi.

Türkiye’nin bölgesinde ve dünyada giderek daha çok güçlenen bir devlet olduğunun altını çizen Cumhurbaşkanı, “Geniş bir hak ve özgürlük alanımız, istihdamı ve üretimiyle giderek büyüyen bir ekonomimiz var. Velhasıl geleceği-

mize güvenle bakmak için gereken her türlü imkâna sahibiz” diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın konuşmasının ardından platforma davet edilen bakanlar ve protokol üyeleri birlikte açılış kurdelesini kesti.

Giresun Atatürk Meydanındaki toplu açılış törenine; Son Başbakan Binali Yıldırım, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet M. Kasapoğlu, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, eski bakanlar, bakan yardımcılar, Vali Enver Ünlü, bakanlık bürokratları, il ve ilçe protokolü ile çok sayıda vatandaş katıldı.

“Verdiğimiz sözü tutmanın bahtiyarlığı içindeyiz”

Erdoğan, Dereli ilçesini de ziyaret ederek afetzedeler için yapılan konut ve işyerlerinin anahtar teslim törenine katıldı. Dereli’de bir yıl içinde alt ve üst yapısıyla bütün binaları yapacaklarını söylediklerini ve verdikleri sözü tutmanın bahtiyarlığı içerisinde olduklarını kaydeden Cumhurbaşkanı Erdoğan, bölgedeki çalışmalarda emeği geçen Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu ile tüm kurumlara, yüklenici firmalara teşekkür etti. Afetin olduğu günü unutmalarının mümkün olmadığını vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet,

yakınlarına sabır diledi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, sözlerini şöyle sürdürdü: “O bir başka felaketti ama aynı dönemde, Rize, Artvin, Kastamonu, Bartın ve Bozkurt’ta çok değişik felaketleri art arda yaşadık, Muğla ve Antalya’da yaşadık. Bu yıl bizim için adeta felaket yılı oldu. Bütün bu felaketlerin olduğu yerde bakanlıklarımız, kurumlarımızla gece gündüz demeden çalıştı. Her yerde bu yıkılan binalardan altyapılara kadar bunları yeniden ayağa kaldırdık. Hâlâ da devam ediyoruz. İşte bugün burada bu mutluluğu

yaşadık. Dereli’nin bu güzelliklerini görünce ben de mutlu oluyorum, cumhurbaşkanı olarak halkımıza verdiğimiz sözü tutmanın bahtiyarlığını yaşıyoruz. Aynı şekilde Doğankent’te de verdiğimiz sözü tuttuk. Köylerde şu anda Köykent ile 15-20 kadarını bitirdik, diğerleri devam ediyor, onları da süratle bitireceğiz. Biz inşa ve ihya için varız. ‘Laf ola beri gele’ yok. İcraat, icraat, icraat.” Cumhurbaşkanı Erdoğan, konuşmasının ardından bazı vatandaşlara ev ve iş yerlerinin anahtarlarını teslim etti.

FELAKETİN YARALARI SARILDI

Giresun’da 22 Ağustos 2020 tarihinde meydana gelen sel felaketi sonlarında, afetin izlerinin silinmesi için; Dereli İlçesi Sütlüce Mahallesi’nde TOKİ tarafından 13 Bin 500 m2 yüz ölçümlü arsada 142 adet konut, Giresun İli Dereli İlçesi Merkez Mahallesi 71 adet konut ve 82 adet dükkân, Doğankent İlçesi Merkez Mahallesi’nde TOKİ tarafından 20 Bin m2 arsada 156 konut ve 70 dükkânın yapımı tamamlandı.

Yine afetin izlerinin silinmesi için; Dereli İlçesi Akkaya Köyü’nde, Espiye İlçesi Adabük Mahallesi’nde ve Tirebolu İlçesi Sekü Köyü’nde acele kamulaştırma işlemi yapıldı. Giresun Merkez Çaldağ Köyü’nde TOKİ konutlarının ihalesi gerçekleştirilmiş olup yakın zamanda sözleşme yapılıp iş yeri teslimi yapılacaktır. Dereli İlçesi Hükümet Konağı ve Jandarma Karakol Hizmet binası yapım işi ise devam etmektedir.

FİDANCILIKTA GELİŞMELER ETKİNLİĞİNE KATILDIK

Fındık Araştırma Enstitüsü tarafından düzenlenen “Fındık Fidancılığındaki Gelişmeler” etkinliğine katılan GTB Başkanımız Hamza Bölük, sürdürülebilir fındık piyasası için sağlıklı fidan üretiminin önemine dikkat çekti.

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü'nün (TAGEM) 30. kuruluş yılı kutlamaları çerçevesinde 24 Kasım 2021 tarihinde Fındık Araştırma Enstitüsü (FAE) tarafından “Fındık Fidancılığındaki Gelişmeler” etkinliği düzenlendi. Etkinliğin açılış konuşmasını yapan Enstitü Müdürü Aysun Akar; fındıkta son yıllarda gerek verimliliği artırma gerekse yeni hastalık ve zararlılar gibi gündemleri olduğunu belirterek, “Bu problemleri Bakanlığımızın ilgili birimleriyle çözdük ve bu konularda eğitim, uygulama ve araştırma faaliyetlerimiz devam etmektedir” dedi.

Fidan talebi artıyor

Son yıllarda fındık fidanındaki arzın yeterli olmadığına işaret eden Akar, fidan taleplerinin artmasının

temel nedenlerinden birinin bahçelerin gençleştirilmesine yönelik uygulama projelerinin artması olduğunu aktardı. Bunun haricinde fındık zararlıları olan böceklerin neden olduğu bahçe kurumaları da yaşandığını dile getiren Akar, don olayında zarar gören yüksek rakımlı fındık bahçelerinde soğuğa daha dayanıklı fındık fidanlarının dikiminin de önem arz ettiğini vurguladı.

Etkinliğe üst düzey katılım

Etkinliğe Giresun Ticaret Borsası ve Ulusal Fındık Konseyi Başkanı Hamza Bölük, Giresun Valisi Enver Ünlü, Giresun Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yılmaz Can ve Ordu Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Tahsin Tonkaz katıldı. Giresun Valisi Enver Ünlü, etkin-

likte yaptığı konuşmada, Doğu Karadeniz'in fındığın ana vatanı olması dolayısıyla geleneksel yetiştiriciliğin var olduğunu ve halen sürdürdüğünü söyledi. Bu üretim şekli ile istenilen sayıda ve kalitede fındık fidanı elde edildiğini aktaran Ünlü, “Bugün fidan sökümü yapacağımız fidanlıkta tepe daldırma yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem ile 6 ay gibi kısa zamanda fidanlar elde ediyoruz” dedi.

Prof. Dr. Yılmaz Can, Giresun Üniversitesinin Fındık konusunda ihtisaslaşmasının YÖK tarafından onaylandığı bilgisini vererek fındık ile ilgili çalışan tüm kurumları bir araya getireceklerini, ortak yapılacak çalışmaların daha güçlü ve etkili olacağını ifade etti.

Prof. Dr. Tahsin Tonkaz Ordu Üniversitesi Ziraat Fakültesinin fındık üzerine çalışmaları hakkında bilgi verdi ve değişen iklim şartlarının fındığı da etkilediğini bu nedenle araştırma faaliyetlerinin büyük önem arz ettiğini vurguladı.

GTB ve UFK Başkanı Hamza Bölük ise sürdürülebilir bir fındık piyasası için sağlıklı ve verimli fidan üretiminin önemini dile getirdi ve bu anlamda Fındık Araştırma Enstitüsünün üstlendiği görevinin sektör için önemine işaret etti.

Ardından fidanlık alanına geçilerek fidan sökümü yapıldı. Damızlık fidan üniteleri ve doku kültürü laboratuvarı tanıtıldı.

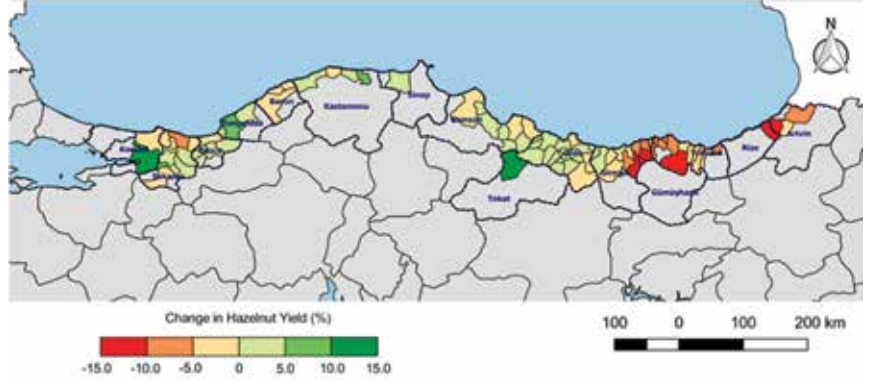
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ FINDIĞI NASIL ETKİLEYECEK?

Fındık Araştırma Enstitüsü'nün organizasyonunda Mayıs 2022'de Giresun'da bir araya gelecek olan Türk ve İtalyan bilim insanları iklim değişikliğinin fındığa etkilerini masaya yatırarak.

Fındık Araştırma Enstitüsü Mayıs ayında düzenleyeceği çalıştayla iklim değişikliğinin İtalya ve Türkiye'deki fındık tarımına etkilerini masaya yatırarak. TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programı Başkanlığı uhdesinde yürütülen 2223-D İkili İşbirliği Anlaşmaları Çerçevesinde Etkinlik Düzenleme Desteği Programınca destellenecek çalıştay Giresun'da Fındık Araştırma Enstitüsünde gerçekleşecek. Bu kapsamda İtalya ve Türkiye'deki fındık uzmanları bir araya getirilerek iklim değişikliğinin mevcut ve olası etkileri ile alınabilecek tedbirler tartışılacak.

Bilindiği üzere İtalya, ülkemizden sonra en büyük fındık üreticisi ve aynı zamanda en çok fındık ihraç ettiğimiz ikinci ülke olma özelliğini taşımaktadır. Çalıştay sonunda hazırlanacak rapor ise Tarım ve Orman Bakanlığı'na sunulacak.

Giresun Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürü Aysun Akar, düzenlenecek olan etkinlikle ilgili olarak "İklim değişikliği tüm dünyanın gündeminde, yaşıntımızdaki her alanı etkiliyor. Dünyadaki en büyük üretici ülke olmamız, 400 bin aileye gelir kapısı olması, en fazla ihracat geliri elde

ettiğimiz tarımsal ürün olması gibi sebeplerle çok önemli bir yerde. Bunun farkında olarak Enstitü çalışmalarımıza yön veriyoruz. Fındık ve iklim değişikliği ilişkisini ise yakından takip ediyoruz. Sadece ülkemizi değil dünyanın diğer fındık üreticisi ülkelerini de etkiliyor iklim değişikliği. Bu bağlamda da TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programı Başkanlığının 2223-D İkili İşbirliği Anlaşmaları Çerçevesinde Etkinlik Düzenleme Desteği Programına başvuru yaptık. Projemiz desteklenmeye hak kazandı. Mayıs ayında Enstitümüzde düzenleyeceğimiz çalıştayda İtalya ve Türkiye'nin en önemli bilim insanlarını bir araya getireceğiz. İki ülkenin fındık tarımındaki mevcut durumu, sorunları ve çözüm yolları görüşülecek. 2 gün süreli yapılacak etkinliğin enstitümüz ev sahipliğinde olması

yanında özel sektörden de destek alacağız" dedi. Enstitümüz Mayıs ayında düzenleyeceği çalıştayla iklim değişikliğinin İtalya ve Türkiye'deki fındık tarımına etkilerini masaya yatırarak. TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programı Başkanlığı 2223-D İkili İşbirliği Anlaşmaları Çerçevesinde Etkinlik Düzenleme Desteği Programınca destellenecek çalıştayda İtalya ve Türkiye'deki fındık uzmanları bir araya gelecek. İklim değişikliğinin mevcut ve olası etkileri ile alınabilecek tedbirler tartışılacak. Bilindiği üzere İtalya, ülkemizden sonra en büyük fındık üreticisi ve aynı zamanda en çok fındık ihraç ettiğimiz ikinci ülke olma özelliğini taşımaktadır. Çalıştay sonunda hazırlanacak rapor ise Tarım ve Orman Bakanlığı'na sunulacak.

FINDIKTA LİSANSLI DEPOYA TMO'DAN BÜYÜK DESTEK

TMO Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Ahmet Güldal, fındıkta yoğun olarak depolama ihtiyacı duyulduğuna dikkat çekerek “Konuyla ilgili olarak uygulama ve taleplerin Kurumumuzca destekleneceğini bilmenizi isterim” dedi.

Toprak Mahsulleri Ofisi, kurulduğu 1938 yılından bu yana Türkiye tarımına yön veren en önemli kurumlardan biri. Başlıca misyonu faaliyet alanına giren tarımsal ürün piyasalarını düzenleyerek üretici ve tüketiciyi koruyacak tedbirler almak, olağanüstü hal stoku bulundurmak olan TMO, ayrıca afyon ve uyuşturucu maddelere konulan devlet tekeli- ni de işletiyor. TMO İlk kez 2006 yılında fındığı da alım listesine ek-

ledi. Bu yıl dokuzuncu defa fındık alımıyla görevlendirilen TMO'nun başında ise 2018 yılından bu yana Ahmet Güldal bulunuyor. Güldal, tarım yönetimi konusunda yetkinliğini fazlasıyla kanıtlamış bir isim olmanın ötesinde hem orta hem yükseköğretimini bu alana adanmış değerli bir uzman. Görevi nedeniyle Giresun Ticaret Borsası ve iştiraki Giflidaş ile de yoğun bir mesai yürüten Güldal'a hem başında bulunduğu Toprak Mahsulleri Ofisi, hem

de fındık piyasası hakkında merak edilenleri sorduk.

“Sürdürülebilirlik” Toprak Mahsulleri Ofisi için ne ifade ediyor? Sürdürülebilir tarım konusunda ne gibi çalışmalar yapıyorsunuz?

Tarımsal sürdürülebilirlik, bizim her zaman öncelikli konularımız arasında yer almıştır. Faaliyet alanımızdaki ürünlerde üreticilerimizin alın terinin karşılığını alması için dikkatli çalışıyoruz. Açıkladığımız

taban fiyatlar bunun en net göstergesi oluyor.

Bu konuya bir örnek vermek istiyorum. TMO olarak hasat öncesi 17 Mayıs 2021’de buğday alım fiyatlarımızı açıkladık. Alım fiyatlarına son 18 yılın en büyük zammını yaparak yüzde 36 artışla 2.250 TL/Ton olarak belirledik. TMO fiyatları açıklandığı tarihte ülkemizde buğday fiyatının döviz karşılığı 269 \$/Ton iken aynı dönemde Rusya’da çiftçilerin ürünlerini liman teslimi olarak pazarladıkları fiyat 236 \$/Ton olarak gerçekleşiyordu. Yani TMO olarak fiyatlarımız dünya fiyatlarının üzerindeydi. Taban fiyatlarımız o dönemde hem üretici hem de üretici temsilcileri tarafından memnuniyetle karşılandı. Bizim yüksek fiyatımızın üreticimiz tarafından memnuniyetle karşılanması, üreticimizin bir sonraki yılda ekmeye biçmeye devam edeceği anlamına gelir.

Buğday ülkemizin stratejik ürünüdür. Pozitif yaklaşıyoruz. Üretimin artırılması yönünde Bakanlığımızın ilgili birimleri ile koordineli şekilde çalışıyoruz. Önümüzdeki yıllarda da bu politikamızı devam ettireceğiz.

Diğer taraftan elimizdeki enstrümanları etkili kullanarak tarım sektörünün diğer alanlarının sağlıklı işlemesine, üretici ve yetiştiricisinin yaptığı işten para kazanmasına önemli katkı sağlıyoruz.

Büyükbaş, küçükbaş veya kanatlı hayvan sektörüne yönelik yaptığımız çalışmalarda et, süt ve yem üreticilerimizin artan maliyetlerini hafifletmek amacıyla besici ve yetiştiricilerimiz, kanatlı entegre tesisleri ve yem üreticilerine yönelik uygun fiyatlı hububat satışı uygulaması başlattık.

Temmuz ayında başlattığımız bu uygulama ile toplam 2,6 milyon ton hububat arzı gerçekleştirdik. Temmuz ayından Aralık ayına kadar 4,5 milyon besi ve süt hayvanına, 200 adet kanatlı entegre tesisine arpa, buğday ve mısır temin ederek ülkemiz hayvancılık ve yem sektöründe oluşabilecek 2 milyar TL ilave yükün önüne geçtik. Bizim çalışmalarımız üretimin devamı ve sürdürülebilirlik noktasında stratejik öneme sahip.

TMO’nun fındık ile ilişkisini nasıl yorumluyorsunuz? Birer yıllık görevlendirmeler fındık konusundaki çalışmalarınızı ne yönde etkiliyor?

TMO ilk olarak 2006 yılında spekülasyonlar sonucunda ortaya çıkan depolama sorunu ile piyasa koşullarında üreticiler aleyhine olacak şekilde meydana gelen fiyat düşmelerinin ortadan kaldırılarak piyasalarda istikrarın sağlanabilmesi amacıyla kabuklu fındık alımlarıyla görevlendirilmiştir.

Bu kapsamda 2006-2009 yılları arasında yaptığımız 700 bin ton kabuklu fındık alımı ile piyasa düzeni ve

üretici memnuniyeti sağlanmıştır. 2009 yılında Bakanlığımızca uygulamaya konulan fındık stratejisinde yer alan destekleme modeliyle beraber TMO’nun kabuklu fındık alımları sonlandırılmıştır.

Ancak 2016 yılında piyasalarda üreticiler aleyhine oluşan istikrarsız ortamın düzeltilmesi amacıyla TMO yeniden kabuklu fındık alımlarıyla görevlendirilmiş olup halihazırda fındık piyasalarını düzenleme görevi devam etmektedir.

TMO bu dönemde hasat öncesinde alım fiyatlarını açıklayarak başta üreticilerimiz olmak üzere tüm sektör paydaşlarının finansal olarak önünü görmelerini sağlamış, bunun yanında yaptığı alım ve satış işlemleriyle piyasa istikrarını sağlayarak sektörde güven ortamı yaratan en önemli aktör hâline gelmiştir. Dolayısıyla TMO her ne kadar fındık piyasasının regülasyonu amacıyla yıllık olarak görevlendirilse de uzun vadeli olarak fındık piyasalarını düzenleyici tedbirler ile piyasada kalıcı istikrarı hedeflemektedir.

Kurumsal olarak uzun yıllar tarımın yönetiminde bulunmanızın

yanı sıra hem orta hem yükseköğretimini bu alana adanmış bir uzman olarak fındık sektörüne yönelik gözlemlediğiniz temel sorunlar neler? Bu sorunların çözümü için orta ve uzun vadede ne gibi önlemler alınması gerekiyor?

Genel müdür olarak görevlendirildiğim 2018 yılından itibaren fındık sektöründe yaşanan sıkıntıların ortaya konularak çözüm önerileri geliştirilmesi için çalışmalar yaptık. Bu kapsamda 2019 yılında tüm sektör paydaşlarının katılımıyla Ordu'da "Ulusal Fındık Çalıştayı" düzenledik. Çalıştayda fındığın üretimi, depolanması, ticareti ve yasal mevzuatlar konusundaki problemler masaya yatırılarak bu problemlere ilişkin orta ve uzun vadeli çözüm önerileri geliştirildi. Çalıştayda; kısa vadede etkili ve uygulanabilir üretim tekniklerinin belirlenmesi ve fındık alanlarında Bakanlığımızın ilgili birimleri tarafından fındık üreticilerimize

teknik destek verilmesi, orta vadede ise bahçelerin gençleştirilerek verim değerlerinin istenilen seviyeye getirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması sonuç bildirgesinde belirtilmiştir.

Yine fındık tarımı yapılan arazilerin miras hukukuna ve coğrafi şartlara göre küçük parçalardan oluşması ve ana iştiğal konusu fındık olmayıp şehirlerde yaşayan gurbetçi vatandaşların hasat sonrasında ürününü hemen pazarlama isteği yaratmakta bu durum piyasada alım baskısı yaratarak sağlıklı fiyat oluşumlarını engellemektedir.

Bu kapsamda ana iştiğal konusu fındık olan üretici kesimine yönelik olarak yapılacak yasal düzenlemeler ile alım-fiyat baskısının önüne geçilmesi konusunda çalışmalar yapılması konuları bildirgeye eklenmiştir.

Lisanslı depoculuğun önemini ve yerini hem Türkiye tarımı hem de

özel olarak fındık ürünü için nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bölgede fındığa yönelik lisanslı depo çalışmalarının hızlandırılması ve üreticinin güvenle ürününü satması başta Türk tarımı olmak üzere gelir kaynağı fındık olan üreticilerimiz için önemlidir.

Bu kapsamda TMO olarak bölgede kurulan ilk lisanslı depoya üreticilerimizin alışabilmesi için her türlü desteği vermeye devam etmekteyiz. Lisanslı depo hamlesini başlattığımız tarihten itibaren verilen desteklerle ülkemizde yetiştirilen hububat, fındık, kuru kayısı, antepfıstığı, pamuk, zeytin/zeytinyağının depolanabileceği lisanslı depo kapasitesi 8,3 milyon ton olup sürekli olarak artış göstermektedir.

Ancak artış trendindeki toplam lisanslı depolama kapasitesinin sadece 14 bin tonluk kısmı fındık lisanslı depodur.

Gönül ister ki yoğun olarak depolama ihtiyacının duyulduğu fındıkta

bu oran daha yüksek olsun. Bu nedenle sektör tarafından konuyla ilgili olarak iletilebilecek uygulama ve taleplerin Kurumumuzca destekleneceğini bilmenizi isterim.

Giresun Ticaret Borsası ve iştiraki olan Giresun Fındık Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ ile çalışmalarınız hakkında neler söyleyebilirsiniz?

TMO Giresun bölgesinde kurulan lisanslı depoya her türlü desteğini vererek lisanslı deponun tanınması, yapılan işlemleri görerek ürünlerini lisanslı depoya satması ve üreticilerin lisanslı depoya satışı yapılan ürünlerde ne gibi kazançlar elde edeceğini bilmesi konusunda gerekli tüm yardımı gerçekleştirmektedir. TMO tarafından Giresun'da alımı yapılan ürünlerin satış dönemine kadar uzun süreli olarak lisanslı depoda depolanması depo işletmesinin kira geliri elde etmesini sağlamaktadır.

TMO olarak 2017 yılından itibaren Giresun ilinde gerçekleştirdiğimiz kabuklu fındık alım faaliyetinin yıllık yüzde 50'sinden fazlası lisanslı depoda yapılmış olup bu kapsamda yaklaşık 30 bin ton kabuklu fındık lisanslı depoda depolanmıştır. Böylece lisanslı deponun faaliyetlerinde bir kesinti yaşanmaması sağlanarak fındık konusunda ileri dönemde yapılabilecek yeni depoculuk yatırımlarına da örnek olunmuştur.

TMO ile ilgili birçok konu üreticinin en önemli gündemini oluşturuyor. Zaman zaman bazı fındık üreticilerinin TMO'nun alım kriterleri konusundaki hassasiyetini yanlış değerlendirdiklerine şahit oluyoruz. Kurum olarak üretici

ile iletişim konusunda nasıl bir strateji yürütüyorsunuz?

Her fındık alım dönemi öncesinde kaliteli ve sürdürülebilir üretimi artırma, iyi kurutma, sağlıklı depolama ve üreticilerimizin daha fazla kazanç elde etmesine yönelik olarak belirlenen alım usul ve esaslarımız, görsel ve yazılı basın ile paylaşılmaktadır.

Bunun yanında Genel Müdür olarak şahsım ve diğer yöneticilerimiz tarafından üreticilerin ürünlerini nasıl hazırlamaları, alım noktasına getirmeden önce hangi metotları uygulayarak ürünlerini korumaları ve alım noktalarına nasıl getirmeleri konusunda sürekli olarak bilgilendirme yapılmaktadır.

Alım noktalarında üreticilerimizin kayıplara uğramasının önüne geçmek ve üretici mağduriyetlerini engellemek amacıyla alım öncesinde personelimiz, hizmet içi eğitim planlamamız dâhilinde düzenli olarak fındık alımları ve satışlarıyla ilgili eğitimlere tabi tutulmaktadır. Böylece personelimizin bilgileri güncellenerek teknik becerileri sürekli olarak geliştirilmektedir. Ben tüm üreticilerimizin TMO'nun sürdürülebilir bir fındık üretimi

ve ihracat için ürün satın alırken uyguladığı alım/satış metotlarını bildiğini ve takdirle karşıladığını Kurumumuza yapılan geri dönüşlerden anlıyorum.

Örneğin TMO alım noktalarına istenilen kriterlerde getirilen ürünlerin yapılan fiziksel analizi sonucunda yüksek randımanlı ürünlere yüksek fiyat verilmekte olup bu durumun üreticilerimizi kaliteli üretim yapmaya teşvik ettiği bilinmektedir.

Dolayısıyla üreticilerimiz ve sektörde faaliyet gösteren diğer paydaşlarımız TMO alımları konusunda memnuniyetlerini belirterek uzman personelimiz ile hizmete devam edilmesinin sektörde memnuniyet yarattığı biliniyor.

Alım görevinizin yanı sıra sonrasında satıcı olarak da fındık piyasasında önemli rol üstleniyorsunuz. Ulusal ve uluslararası piyasada fındığın konumu hakkında neler söylemek istersiniz?

Ülkemiz ürettiği fındığın yüzde 80'lik kısmını 130'un üzerinde ülkeye ihraç etmektedir. Dolayısıyla yurt içi ve yurt dışı piyasa fiyatlarının belirlenmesindeki en önemli

aktör ülkemizdir.

2020/21 dönemi verilerine göre ülkemizin ihracat gerçekleştirdiği ilk 6 ülkenin tamamı AB ülkeleri olup sırasıyla Almanya, İtalya, Fransa, Polonya, Hollanda ve Avusturya'dır. Bu 6 ülkeye yapılan ihracat miktarı toplam ihracatımızın yüzde 62'sidir. Son yıllarda ülkemizce dış pazara ihraç edilen fındığın yüzde 50'sinden fazlası mamul ve yarı mamul madde olarak gönderilmekte olup bu durum ihracattan elde edilen gelirimizi yükselme trendine sokmuştur.

Ancak mamul ve yarı mamul üretim ve ihracat miktarlarımızı daha yukarı çekmemiz ihracat gelirinde sürekli bir artışı sağlamak için elzemdir.

TMO kabuklu fındık alım kampanyasının bitişini müteakip piyasalara üreticilerce ürün arzının azalması, üretimde ham madde açığının ortaya çıkması ve ihracatta tedarik kaynaklı yaşanabilecek sıkıntıların ortaya çıkmadan önlenmesi amacıyla stoklarında bulunan kabuklu fındıkları satışa sunmaktadır.

Tüm dünyada fındık üretimine yönelik artan bir ilgi olduğunu biliyoruz. Mevcut üreticiler üretimi artırma yönünde çalışmalarla hız verirken listeye her yıl yeni ülkeler ekleniyor. En büyük üretici olarak Türkiye'nin böyle bir rekabet ortamında nasıl bir pozisyon alması gerekiyor?

Türkiye belirttiğim üzere dünya üretiminin yüzde 65'ini yaparak küresel fındık piyasasının en önemli aktörü konumunu korumaktadır. Fındık üreticisi olan ülkelerin alan artışına gitmeleri, üretim miktarlarını artırmaları veya yeni ülkelerin fındık üretimine başlamaları kısa

vadede ülkemizin pozisyonu bakımında herhangi bir tehdit oluşturmamaktadır.

Ancak orta ve uzun vadede verim ve kalitenin yükseltilerek üretim miktarımızın artırılması için gerekli tedbirlerin alınması, yapılacak lisanslı depoculuk sisteminin bölgede geliştirilerek uzun süreli depolama altyapısının geliştirilmesi ve yeni pazar olanaklarının araştırılarak katma değerli ürün yelpazesinin artırılması önemli bir konudur. Gerek devletimiz gerekse üreticilerimiz ve diğer sektör paydaşlarımızın üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmeleri küresel olarak fındık kazanımlarımızı artıracığı gibi uzun vadede fındık üretimi ve ihracatında lider ülke olma konumumuzu devam ettirecektir.

Tarımı ve bölgeyi iyi bilen biri olarak size göre katma değerli üretim konusunda fındık için ne gibi fırsatlar ya da handikaplar bulunuyor?

Ülkemizin fındık sektöründeki en büyük handikapı ne yazık ki uzun yıllardır büyük oranda Avrupa'da faaliyet gösteren çikolata sanayisi-

nin tedarikçisi konumunda olmasıdır. Ancak son yıllarda fındık ve mamulleri üretim portföyümüzün gelişme göstermesi sevindirici bir durumdur.

Ülkemizin coğrafi konumu sebebiyle dünyanın her noktasına rahat ulaşılabilir bir ülke olması, ham madde temini ve ham maddeye ulaşım açısından oldukça önemli bir avantajdır. Ülkemiz sadece fındık için değil diğer tüm tarımsal ürünler için önemli bir lojistik üs olup bu durum sevk ve ihracat işlemlerini kolaylaştırmaktadır.

Ülkemizce yapılacak fındık ve mamulleri ticaretinin artırılması ile bilinirliği ve kalitesi yüksek marka değerlerinin ortaya çıkarılması için yapılabilecek AR-GE çalışmaları oldukça önemlidir.

Bu kapsamda yeni entegre üretim tesislerinin kurulmasının yanı sıra, var olan entegre üretim tesislerinin kapasitelerinin artırılması ve üretilen katma değeri yüksek, markalaşmış ürünlerin yeni pazar olanaklarının araştırılarak dünya pazarına girmesinin hem rekabeti artıracığı hem de daha yüksek kazanç sağlayacağı aşikârdır.

FINDIKTA POLİÇE TANZİMLERİ İÇİN SON TARİH 28 ŞUBAT

TARSİM, zirai don riskinin yaşandığı en kritik ayların Ocak, Şubat ve Mart olduğunu hatırlatarak üreticilere sigorta için geç kalmamaları çağrısında bulundu. Poliçe tanzimi için son tarih ise 28 Şubat.

TARSİM'den yapılan açıklamada fındık ürünü için poliçe tanzimlerinin 28 Şubat tarihinde sona ereceği hatırlatılarak üreticilere yüzde 67'ye varan Devlet prim desteğinden faydalanmaları ve tarım sigortalarını zamanında yaptırmaları uyarısında bulunuldu. Üreticilerin 'fındık' ürünü için son günü beklemeden bir an önce sigorta yaptırmalarının vurgulandığı açıklamada, öncelikle Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıt olunması ya da kaydın güncellenmesi gerektiği, sonrasında ise yetkili sigorta şirketlerinin acenteleri aracılığıyla tarım sigortası poliçesinin düzenlenebileceği bildirildi. Açıklamada şu ifadeler yer aldı:

"Bilindiği üzere, fındık ürününde zirai don riskinin yaşandığı en kritik aylar Ocak, Şubat ve Mart'tır. Bu aylarda mevsim normallerinin üzerinde seyreten havanın aniden soğumasıyla birlikte yağın kar sonrası oluşan don, fındık ürünü için büyük bir risk oluşturuyor. 1 dekarlık alanda üretim miktarı 210 kilogram, sigorta bedeli 5 bin 40 TL olan fındık ürününün sigortalanması halinde 'dolü paketi' için ödenecek tutar sadece 39 TL. Dolü paketine ek olarak 'don' riski de poliçeye ekletilmek istenirse toplamda 145 TL ödeniyor.

Ayrıca hasarsız geçen poliçe süresi sonunda poliçenin yenilenmesi halinde dolü paket primi üzerinden %30'a, don riski priminden %20'ye varan hasarsızlık indirimi, sigorta yaptıran üreticinin yaşının 30 ve altında olması halinde, dolü paket primi üzerinden yüzde 5 nispetinde 'Genç Çiftçi İndirimi', sigorta yaptıran üreticinin kadın olması halinde, dolü paket primi üzerinden yüzde 5 nispetinde 'Kadın Çiftçi İndirimi', Dijital Tarım

Pazarı (DİTAP) sistemine kayıtlı üreticilere toplam poliçe primi üzerinden yüzde 5; aynı zamanda DİTAP üzerinden sözleşme yapmış olmaları durumunda ilave yüzde 5 olmak üzere toplamda yüzde 10 oranında, prim tutarının tamamının peşin ödenmesi durumunda toplam poliçe primi üzerinden yüzde 5 oranında prim indirimi uygulanıyor. Fındık ürünü, dolü, fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, taşıt çarpması, sel-su baskını riskleri ile isteğe bağlı olarak alınan don riskinin neden olduğu miktar kaybına; fındık ocaklarında ocakların kendisi, ağaç sigortası yaptırılarak, dolü, fırtına, hortum, yangın, deprem, heyelan ile sel-su baskını, kar ağırlığı ve taşıt çarpması risklerine karşı sigortalanabiliyor. Bu üründe teminat, bahçedeki ocaklarda bulunan dişi çiçeklerin (karanfilli tomurcukların) etrafını çevreleyen pulcuklardan ayrılıp, sap oluşturmaya ve ilk yaprakçıklar görülmeye başladığı dönemde ve her şartta poliçe başlangıç tarihinden yedi gün sonra, heyelan teminatında ise poliçe başlangıç tarihi itibarıyla başlıyor. Şimdi siz de geç kalmadan fındık ürününüzü, TARSİM'e üye sigorta şirketlerinin yetkili acentelerine başvurarak sigortalatın ve emeğinizi güvence altına alın."

HER LEZZETİN BİR HİKAYESİ VARDIR...

Fındık Çarşısı'nda Melike's Bakery markasıyla sunulan birbirinden lezzetli biscottiler bir süredir fındık dostlarının ilgisini çekiyor. Bu lezzetin hikayesini ilk ağızdan, lezzetlerin yaratıcısı Melike Başkan Mahanoğlu'ndan öğrenmek istedik.

Melike's Bakery markasının kurucusu Melike Başkan Mahanoğlu uzun yıllar yöneticilik yaptıktan sonra emekliliğinde çocukluğundan beri ilgi duyduğu mutfağa daha fazla zaman ayırma fırsatı bulmuş. Bu ilgi Giresun Ticaret Borsası'nın fındık analizleri için kullanılan naturel fındığı değerlendirme arayışı ile birleşince çok farklı ve katma değerli ürünler ortaya çıkmış. Biz de GTB Fındık dergisi olarak "Her lezzetin bir hikayesi vardır" diyen Melike Başkan

Mahanoğlu ile Melike's Bakery'de ortaya koyduğu lezzetlerin yolculuğunu konuştuk.

Öncelikle sizi tanıyalım. Pastacılıkla ne zaman, nasıl tanıştınız? Melike's Bakery'nin yolculuğu nasıl, ne zaman başladı?

Üniversite ve yüksek lisansımı bitirdikten sonra fındık sektöründe olan aile şirketimizde uzun yıllar görev aldım. Bunun yanı sıra DRTV sektörünün ilklerinden olan telemarket pazarlama şirketimizde de uzun yıllar yöneticilik yaptım.

Emeklilik hayatına geçiş ile birlikte çocukluğumdan beri mutfağa olan ilgime daha fazla zaman ayırma fırsatım oldu. Hatta şu anda hobi olarak Anadolu üniversitesi Açık öğretim fakültesinde aşçılık okumaktayım.

Ürünleriniz hakkında bilgi alabilir miyiz? Ürünlerinizde fındığın yeri nedir? Pastacılıkta fındığın önemini anlatır mısınız?

Fındıklı ürünler ile ilgili farklı tarifler bulma ya da yaratma arayışım hep olmuştu. Özellikle

tüm dünya mutfaklarında yer alan badem unlu tarifleri yöremizin ürünü olan fındık ile deneme çalışmalarım oldu.

Fındık üretiminin en fazla olduğu bölgemizde fındıklı ürünlerin azlığı dikkat çekicidir. Pastane ürünlerinde kavrulmuş fındık yaygın halde kullanılmaktadır. En doğal hali ile naturel fındık kullanımı yok denecek kadar azdır ve bu ürünün kullanıldığı raf ömrü uzun tarifler hemen hemen yoktur.

İnovasyonun girişiminizdeki yeri ve önemi nedir? Arge çalışmalarınız hakkında bilgi alabilir miyiz?

Fındık analizleri için kullanılan naturel fındık ununda daima fazla bir ürün elde kalmaktadır. Bu fazla kalan naturel fındık ununu değerlendirmede zorlanan Giresun Ticaret Borsasının ricası ile daha fazla araştırma ve denemeler ile yüksek oranda (%75-%100) naturel fındık unu içeren katma değerli ürünler ortaya çıkarttım. Reçeteler tamamen kendime aittir. Ürünlerimiz sağlıklı atıştırma-lıklar olarak üretilmektedir. Bu ürünlerden fındık unlu biscotti tarçınlı ve vanilyalı olarak satışına başlanan ilk üründür. Lezzeti, hafifliği ve tok tutucu özellikleri

ile kısa zamanda beğeni kazanmıştır. Fındık unlu biscotti tarçın ve vanilya dışında tatlı ve tuzlu farklı tatlar ile 10'a yakın çeşit olarak üretilmektedir. (Üzümlü, portakal kurulu, elmalı, zencefilli, tuzlu, baharatlı vs.). Ancak günümüz piyasa koşulları nedeniyle şu anda 2 çeşit olarak tüketicilere sunulmaktadır.

Tüm dünyada fonksiyonel gıdalara yönelim karşımıza çıkıyor. Kilo kontrolü sağlayan, kolesterol düşürücü, sindirimi kolaylaştırıcı, bağışıklık güçlendirici yeni fonksiyonel ürünler, en çok rağbet gören inovatif gıda ürünleridir. Beslenme

değerleri ve vitamin değerlerinin zenginliği nedeniyle daha fazla ARGE ile Fındık çok değerli inovatif gıda ürünlerinin temelini oluşturabilir.

Bu konuda çalışmaları artırmak yeni inovatif ürünler yaratarak fındığa katma değer kazandırmak bölgemizin kalkınmasında büyük bir gelişimin temeli olacaktır. Bu kapsamda yapmış olduğum ürünler ile fındığa bir katma değer katarak tüketicilere sunmanın gururunun yaşadığımı söylemek isterim.

Giresun Ticaret Borsası ve Fındık Çarşısı sitesinin çalışmaları hakkında ne düşünüyorsunuz? Borsa'dan beklentileriniz neler?
Ürünlerimiz Giresun Ticaret Borsası Fındık Çarşısı satış sitesinde yer almaktadır. Giresun Ticaret

borsası, Fındık Çarşısı satış sitesi ile Giresun'un fındık ve fındıklı ürünler üreten firmalarını bir satış platformunda toplayarak Giresun fındık sektörüne büyük bir katkı sağlamıştır. Bana bu

süreçte desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Köksal Mahanoğlu'na, Giresun Ticaret Borsası Yönetim Kuruluna ve Genel Sekreteri Sayın Eren Nizam'a çok teşekkür ederim.

MADE İN GİRESUN BELGELİ ÜRÜNLER FINDIK ÇARŞISI'NDA

Fındık Çarşısı; Giresun'da yetişen ve Dünya'nın en lezzetli fındığı olarak kabul edilen Giresun Tombul Fındığı kullanarak üretilen ürünleri fındık dostları ile güvenli bir şekilde buluşturmak amacıyla kuruldu. Giresun Ticaret Borsası, Giresun Kalite Fındığı üreten ve işleyen sektörleri "Made in Giresun" logosu ile belgelendirip, diğer çeşit fındıklardan ayırarak, Giresun Kalite fındığın adını koruma altına alıyor.

Fındık dostları, Fındık Çarşısı aracılığı ile iç ve kabuklu olarak Giresun Tombul Fındığına erişebildikleri gibi yine aynı fındık işlenerek elde edilen çikolatalı ve kremalı ürünler ile ezme ve krokanlı ürünlere erişebiliyor.

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

COVID - 19 KAPSAMINDA MİKRO VE KÜÇÜK İŞLETMELERE HIZLI DESTEK PROGRAMI

HER BİR YENİ İSTİHDAM İÇİN

100 BİN TL
GERİ ÖDEMELİ

**Kadın, genç ve
yeni mezunların**
istihdamına destek

2 yıl geri ödemesiz
Faizsiz, Komisyonsuz
geri ödeme

Mikro: 2 personel
Küçük: 5 personel'e kadar

Sahibi kadın olan veya
kadın personel istihdam edecek
işletmelere

+10 BİN TL

GEÇMİŞ DÖNEM
İSTİHDAMINI KORUMA

YENİ İSTİHDAM
TAAHHÜDÜ

KİMLER İSTİHDAM EDİLEBİLİR?

- 1981 ve sonra doğumlu
- Daha önce hiç çalışmamış veya
- Son 3 yılda 6 aydan fazla çalışmamış olanlar

KAPSAMDAKİ SEKTÖRLER

- İmalat
- Bilgisayar programlama
- Bilimsel Ar-Ge
- Konaklama ve yiyecek hizmetleri
- Toptan ve perakende ticaret
- Mesleki ve teknik faaliyetler
- Bilgi ve iletişim
- Diğer bazı hizmet sektörleri

EĞİTİM KRİTERİ

- 2 veya daha fazla yıllık
üniversite mezunu
- Meslek lisesi
- Teknik lise
- Mesleki ve Teknik lise mezunu

BUNLARA DİKKAT!

KOSGEB Veri Tabanı'na
kayıtlı olduğunuzu kontrol
edin.

KOBİ Beyannamenizin
güncel olduğundan emin
olun.

ONLINE BAŞVURU

www.kosgeb.gov.tr

444 1 567

kosgeb

FINDIĞIN DAİMİ İKİNCİSİ: İTALYA

Dünya fındık üretimi ve ihracatında Türkiye'nin ardından ikinci sırada yer alan İtalya, fındık ekim alanlarında da kaderi paylaşıyor. Ancak geçmişi Napolyon'a kadar uzanan bir tesadüf sayesinde ülke katma değerli üretimde açık ara önde...

Dünya fındık liginde Türkiye'nin açık ara liderliği herkesin malumu. Bu ligin değişmeyen ikincisi de aynı Türkiye gibi uzun yıllardır yerini koruyan İtalya. Üretimde daimi ikinci olsa da fındığın işlenerek katma değerli ürün haline gelmesinde dünyanın bir numarası olan İtalya'nın fındıkla ilişkisini ilerleyen satırlarda oldukça ayrıntılı olarak ele alacağız. Ama önce dilerseniz İtalya'nın ekonomisine kısaca bir göz gezdirelim.

2021'i yüzde 4,5 büyümeye ile kapatması bekleniyor İtalya'nın nüfusu yaklaşık 60 milyon. Sanayi faaliyetleri ülkenin kuzeyinde batıda Torino'dan doğuda Milano ve Venedik'e uzanan bir alanda yoğunlaşmış durumda. Bu bölge, sadece İtalya'nın değil dünyanın da en sanayileşmiş ve müreffeh bölgelerinden biri ve İtalya'nın milli gelirinin %50'sinden fazlasını üretiyor. İtalya'nın güney bölgesi veya "Mezzogiorno" ise kuzeye göre az gelişmiş durumda.

Avrupa Birliği'nin kurucusu ve G8'in önemli bir üyesi olan İtalya, 2020'de 1,85 trilyon dolar GSYİH ve 31.630 dolar kişi başına gelir ile dünyanın sekizinci büyük ekonomisiydi. İtalya'nın GSYİH'si, COVID 19 salgını ve sonrasında uygulanan karantina önlemlerinin bir sonucu olarak 2020'de yüzde 8,9 daraldı. Bununla birlikte OECD, kamu teşvikleri sayesinde İtalya'nın GSYİH'sinin 2021'de yüzde 4,5 ve 2022'de yüzde 4,4 büyümeye kaydederek toparlanacağını tahmin ediyor.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
GSYİH (milyar \$)	2.005,1	1.884,9	2.106,3	2.231,9	2.295,7	2.348,2	2.400,0
Büyüme (%)	0,3	-8,9	4,2	3,6	1,6	0,9	0,9
Kişi Başına Gelir (\$)	33.220	31.288	34.997	37.116	38.203	39.095	39.969
TÜFE (ort,%)	0,6	-0,2	0,8	0,9	1,0	1,2	1,3
İşsizlik (%)	9,9	9,1	10,3	11,6	12,2	11,7	11,4
Nüfus (milyon)	60,360	60,245	60,185	60,134	60,094	60,064	60,047

Eski AMB Başkanı Draghi Başbakan koltuğunda

Şubat 2021'de kurulan İtalyan hükümeti, geniş siyasi parti desteğine sahip "teknik bir hükümet" olarak nitelendiriliyor. Zaten Bakanlar Kurulu Başkanlığı yani Başbakanlık görevini Avrupa Merkez Bankası'nın eski başkanı olan Mario Draghi yürütüyor. Hükümet, Avrupa Komisyonu tarafından İtalya'ya verilen yaklaşık 200 milyar dolarlık bir fon olan Ulusal İyileşme ve Dayanıklılık Programı'nın (NRRP) pandemi sonrası ekonomik toparlanmaya ve verimli uygulanmasına odaklanıyor. NRRP, dijitalleştirme ve yenilik, ekolojik geçiş ve sosyal içerme olmak üzere üç stratejik eksen etrafında geliştirildi ve İtalya'nın pandemi krizinin neden olduğu ekonomik ve sosyal zarardan kurtulmasına yardımcı olmayı hedefliyor. Program ayrıca, İtalyan ekonomisinin yapısal zayıflıklarını azaltacak ve ülkeyi ekolojik ve çevresel bir geçiş sürecine yönlendirecek hedefler içeriyor. Ağustos 2021'de İtalya, NRRP projelerinin ve reformlarının uygulanmasında ilerleme gösterme şartı olmaksızın hibe ve kredi şeklinde 24,9 milyar Euro'luk (İtalya'ya yönlendirilecek toplamın %13'üne eşit) ilk ödemeyi aldı. Ancak AB Komisyonu, İtalya ve Komisyon tarafından kabul edilen 314 nicel "hedef" ve 214 nitel "dönüm noktası"nı gerçekleştir-

mede İtalya'nın kaydettiği ilerlemeye dayanarak kalan dilimleri dağıtacak.

KOBİ'ler hala ekonominin temelini oluşturuyor

Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ'ler) İtalyan işletmelerinin %95'ini oluşturuyor ve İtalya'nın GSYİH'sının %66,9'un, istihdamın yüzde 46'sını sağlıyor. Büyük ölçekli firmalar daha çok Kuzey ve Orta İtalya'da toplanmış durumda. Daha çok tarım ve turizm alanında faaliyet gösteren küçük işletmeler ise Güney İtalya'da yoğunlaşıyor.

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin yanı sıra İtalyan ekonomisinin bir diğer gücü de aynı sektörde, üretim aşamalarının farklı dallarında uzmanlaşmış firmaların sıkı ekonomik ilişkiler içerisinde bir arada bulunduğu sanayi bölgeleri. Bugün İtalya'da 200'den fazla sanayi bölgesi var. Ülkede Venedik Limanı ve Trieste Limanı olmak üzere sadece iki adet serbest ticaret bölgesi bulunuyor.

Dış ticarete en büyük partner Almanya

İtalya'nın ihracatında ağırlıklı olarak makine, nakliye ekipmanı, metal ve kimyasallar gibi orta düzey teknoloji gerektiren ürünler öne çıkarken gıda ve içecek, tekstil, kıyafet, deri, ayakkabı, seramik gibi İtalyan küçük ve orta ölçekli işletmelerinin belkemiğini oluşturan emek yoğun

ürünler de önemli yer tutuyor. Ülkenin ihracatında AB üyesi ülkelerinin payı 2001'den beri azalmakta olsa da bu oran halen yüzde 50'nin üzerinde. Almanya, İtalya'nın ihracatında birinci sırada yer alıyor.

İtalya'nın ithalat kalemlerinin başında ise ham petrol, petrol yağları ve gazları, otomotiv ve oto yan sanayi ürünleri, kimyasallar, ilaçlar, mineraller ve demir dışı metaller, makine-ler ve ekipmanları geliyor. İtalya'nın ithalatında AB ülkelerinin payı yüzde 60'a ulaşırken Almanya'nın ihracatta olduğu gibi ithalat da ilk sırada yer aldığına dikkat çekelim.

Fındık ekim alanları 79 bin hektara ulaştı

Dünya fındık üretimi ve ihracatında Türkiye'nin ardından ikinci sırada yer alan İtalya, fındık ekim alanlarında da ikinci sırada yer alıyor. Fındık üretim alanlarını her geçen yıl artıran İtalya'nın 2010 yılında 56 bin hektar olan ekim alanları 2019 yılı itibarıyla 79 bin hektara ulaştı. İtalya'da fındık üretiminin büyük kısmı ülkenin orta ve güneyinde bulunan Lazio ve Campania bölgeleri ile Sicilya adasında gerçekleştiriliyor. Bu üç bölgenin üretimdeki payları sırasıyla yüzde 38, yüzde 37 yüzde 9; toplamda ise yüzde 84'e ulaşıyor. Kuzeybatıdaki Piyemonte bölgesi ise yüzde 13 ile ülke sıralamasında Lazio ve Campania'nın oldukça gerisin-

beldelerde bir miktar da Catania ve Palermo illerinde bulunuyor. İtalya'nın ve hatta Avrupa'nın en geri kalmış bölgeleri arasında yer alan Sicilya'da tarımın da bu durumdan nasibini alması kaçınılmaz olmuş. Diğer bölgelerin aksine mekanize tarımın gelişmediği bölgede arazi koşulları nedeniyle yaşanan agromonomik zorluklara son yıllarda İklim Değişikliği de eklenince bölge üretiminin her geçen yıl azalması da kaçınılmaz olmuş.

Napolyon'un yarattığı efsane

Piyemonte'nin İtalyan fındık sektöründeki belirleyici konumunu anlamak için öncelikle bu-

de yer almakla birlikte İtalya'nın fındıkla anılmasında önemli bir yere sahip.

Campania Bölgesi'nde üretimin yüzde 49'u Avellino, yüzde 27'si Napoli, yüzde 12'si Caserta ve yüzde 9'u Salerno'da gerçekleştiriliyor. Üretimin yüzde 70'i küçük arazilere bölünmüş tepelerde sürdürülüyor. Bölgede yaygın olarak yetiştirilen "Mortarella" ve "S. Giovanni" türleri genel olarak şekerleme ve pastacılık endüstrileri tarafından tüketiliyor. Neredeyse yalnızca Salerno ilinde üretilen ve bölgenin tek kayda değer çeşidi olarak öne çıkan "Tonda di Giffoni" ise bu özelliği ile 1997'de Coğrafi İşaret belgesi aldı.

Fındık üretiminde ikinci sırada yer alan Lazio Bölgesi'nde üretiminin yüzde 92'si Viterbo ilinde, özellikle Monti Cimini yöresinde yapılıyor. Yaklaşık 15 bin üretici ile Viterbo, özellikle 1960-80 yılları arasında önemli bir üretim artışı yaşadı.

Ancak 1980 yılından sonra üretim alanlarının sabitlendiği gözleniyor. Bölgede arazinin düz veya nispeten az eğimli olması yıllar içinde mekanize hasadın yaygınlaşmasına

olanak sağlamış ve bu da verimin artmasında önemli bir etken olmuş. Buna ek olarak optimum iklim koşulları, bölgenin sulama imkanlarının fazla olması ve modern yetiştirme teknikleri de verimin yüksek olmasına katkı sağlayan diğer etkenler olarak öne çıkıyor. Bölgenin türlerine gelince, arazinin yüzde 85'inde "Tonda Gentile Romana", kalan yüzde 15'inde ise "Nocchino" ve "Tonda di Giffoni" türleri yetiştiriliyor.

Aslında Kıta İtalyasında yer almasa da Sicilya adası bu iki bölge ile birlikte değerlendirilebilir. Sicilya'da fındıklıklar çoğunlukla Messina ilinde (%78) daha doğrusu Nebrodi Dağları'nın yamaçlarındaki

gün tüm dünyanın tanıdığı bir nihai ürünün tarihine kısaca bakmak gerekiyor.

Napolyon döneminde Piyemonte'nin

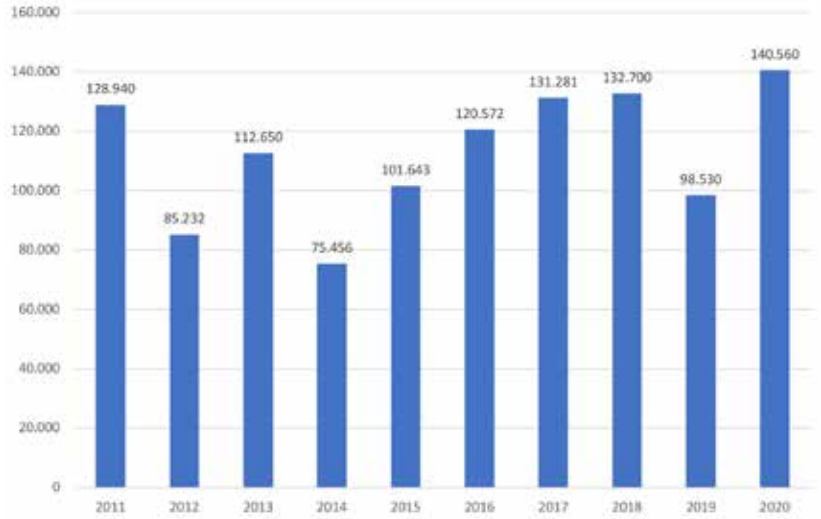
önemli kenti Torino'da keşfedilen ve hem bölgenin hem fındığın kaderini değiştiren "Gianduja"dan bahsediyoruz. Napolyon'un Piyemonte'yi abluka altına alması sonrası kakaoya

erişimin zorlaşması üzerine arayışa giren Torinolu bir çikolata üreticisi; küçük, yumuşak bonbonlar yapmak için orman fındığı ezmesini çikolata ile birleştirtince Gianduja ortaya çıkmış. İkinci Dünya Savaşı sırasında çikolata fiyatları yeniden yükselince bu kez Alba'da bir pasta üreticisi olan Pietro Ferrero, çikolata ve fındığı karıştırarak bu fikri bir adım daha ileri götürmüş. Hikaye kısaca böyle. Bu hikayenin ulaştığı noktayı ise bugün tüm dünya ile birlikte izliyoruz. Başta da belirttiğimiz üzere Piyemonte İtalya fındık arzının yüzde 13'ünü, Dünya arzının ise sadece yüzde 2'sini sağladığı halde bugün katma değerli fındık ürünlerinde tüm dünyada ilk aklına gelen yer olmayı başarmış durumda. Piyemonte Bölgesi'nde fındıklıklar ağırlıklı olarak Cuneo (%74) ve Asti (%23) illerinde bulunuyor. Ağaçların yüzde 90'dan fazlasını ana çeşit olan "Tonda Gentile Trilobata" oluşturuyor. Piyemonteli üreticilere göre bölgenin bugünkü başarısının altında yatan da Tonda Gentile'nin lezzeti. Yüksek organoleptik özellikleri ile bilinen bu tür 1993 yılında "Piyemonte Fındığı" adıyla coğrafi işaret belgesi aldı. Ancak Tonda Gentile lezzetine rağmen zararlılara karşı hassasiyeti yüksek ve verimi düşük bir tür olarak biliniyor. Piyemonte fındıklarının yüzde 60'ının Ascopiemonte ve Asprocor adlı iki üretici birliği tarafından hasat edildiğini hatırlatarak birliklerin önemine de vurgu yapmış olalım.

Üretim 2021'de azaldı

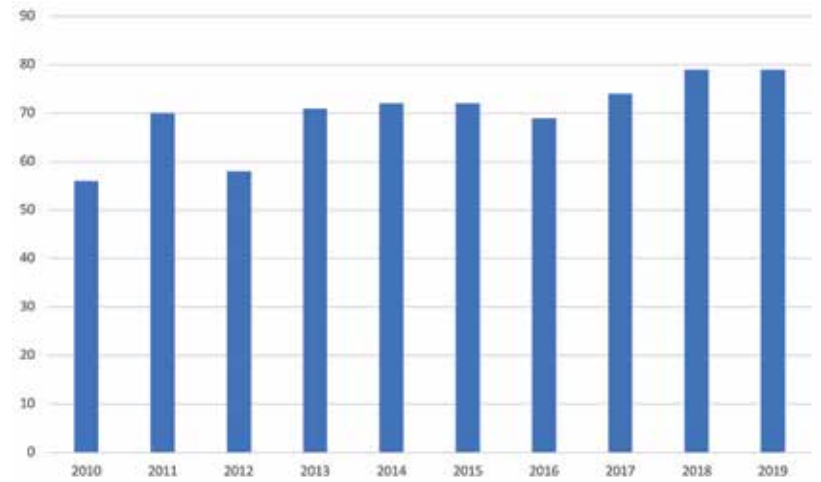
Fındık üretim alanları Türkiye'nin kabaca yüzde 10'una denk gelse de (%10,8); İtalya bu topraklarda Türkiye'nin üretiminin yıllara göre değişmekle birlikte ortalama yüzde 18'ini elde ediyor ki bu oranın bazı

Yıllar itibarıyla İtalya'nın fındık üretimi (ton)

Kaynak: FAO

Yıllar itibarıyla İtalya'nın fındık ekim alanları (Bin hektar)

yıllarda yüzde 25'e kadar çıktığını hatırlatmakta fayda var. Ülkenin fındık üretimi hava koşullarına bağlı olarak değişmekle birlikte yıllık ortalama 110 bin ton civarında seyreliyor. 2019'da 100 bin tonun altına gerileyen üretim, 2020'de 140 bin tonu geçse de 2021 yılında kuraklık nedeniyle büyük düşüş yaşadı. Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyi (INC) tahminine göre İtalya'nın 2021-2022 sezonundaki üretimi yüzde 60 civarında azalarak 70 bin ton seviyesinde gerçekleşti.

Üretimdeki bu dalgalı seyir aynı zamanda İtalya'nın fındık dış ticaretinin de belirleyici unsuru haline gelmiş. İtalya'nın fındık piyasası başta en büyük üretici olan Türkiye olmak üzere dünya fındık üretiminden yoğun olarak etkileniyor. Yeni üretici ülkelerin ortaya çıkması da durumu daha çetrefil bir hale getiriyor. Öte yandan çikolata üretiminin giderek artması nedeniyle İtalya'nın iç tüketiminin yükselmesi de dış ticaretin seyrini etkiliyor.

GİRESUN'UMUZUN BAHRİYELİ GAZİSİ HALİL MURAT

“Gaziler yaşayan anıtlardır.”

M. Kemal Atatürk

**KÖKSAL
MAHANOĞLU**

Kıbrıs Barış Harekâtı yakın Türk tarihimizin en önemli kilometre taşlarından biridir. 15 Temmuz 1974 Nikos Sampson darbesinden sonra 20 Temmuz 1974 öğlen sularında çıkarma gemilerimiz Kıbrıs'a varmış ve deniz piyadelelerimiz kıyı başını tutmuştur. Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında birtakım hatalar yapılmıştır. Harekât esnasında yapılan hataların en ciddisi 54 denizcimizi kaybettiğimiz 21 Temmuz 1974'te savaş gemimiz TCG Kocatepe muhribimizin hava kuvvetlerimiz tarafından batırılmasıdır. Bugün bizim yapacağımız geçmişten ders almak,

o günleri iyisiyle kötüsüyle etüt etmek ve hataları tekrar etmemektir.

Bu yazıda TCG Kocatepe'de savaş hareket merkezinde radar er olarak görev yapan ve TCG Kocatepe'den yaralı olarak kurtulan Giresunlu Er Halil Murat'ın yaşadıklarını anlatmaya çalıştım. Halil Abi ile Giresun Ticaret Borsası Genel Sekreteri sayın Eren Nizam'ın odasında karşılaştım. Karşılıklı tanışmadan sonra bahriyeli olduğumu öğrenince Kocatepe gazisi olduğunu söyledi. Hayatımda ilk defa TCG Kocatepe gazisi biri ile sohbet etme imkânı buluyordum. Daha sonra ayrıntılı konuşmak üzere anlaştık ve bu röportaj gerçekleşti. O günleri yaşayan Halil Abi bana her şeyi anlatmaya çalıştı. Müthiş bir hafızası var. Bu yazıda geçen bütün isimlere benim hiçbir katkım olmadı. Hepsini o günkü gibi hatırladı. Zaman zaman hüznü lendi zaman zaman gururlandı. Her ikimizin de zaman zaman gözleri yaşardı... Şimdi söz Halil abide;

47 sene geçti Köksal Bey ama bazı anılar sanki dün gibi... Seni bir dert arkadaşı, ortağı olarak görüyorum.

Ben çok çileli büyüdüm. Keşap'a bağlı Yolağzı köyündenim. Bizim

zamanımızda okumak zordu.

Okula yokuş aşağı bir yoldan yarım saatte giderdim. Bizim zamanımızda okula yaş olarak geçgidilirdi. Erkek öğrencilerin çoğunun sakalı vardı.

İlkokulu bitirdikten sonra amcam beni sanat okuluna kaydetti. Babamın İstanbul'a gitmesi nedeniyle amcamla birlikte yaşadım. Amcam terzi Yılmaz Murat. Amcamdan ve hanımı Türkan yengemden Allah razı olsun onlar beni büyüttüler. Bana hiçbir eksiklik çektilermediler. Liseden sonra Trabzon'da Gazi Üniversitesini kazandım ama liseyi bitiremedim. Bir dersten kaldığım için üniversiteye gidemedim (sonra liseyi bitirmiş) esasen 50'liyim 1 sene sonra askere gittim. 51'li olarak ben 73 Mart ayında bahriyeli askere alındım. Otobüsle Adana'ya gittik oradan da İskenderun'a geçtik. 40 günlük eğitimden sonra Gölcük'e geldik. Gemi tersanede tamirdeydi. TCG Kocatepe çok faal bir gemiydi. Gölcük tersanesinde tamirden sonra NATO tatbikatları için denize açıldık. İzmir'e, Marmaris'e 2 defa İtalya Napoli'ye ve Fransa'ya gittik. Yunanistan'da Pire limanına demirledik, oradan gezmeye Atina'ya gittik. Ortadoğu karıştı ben bahriye sayesinde hayatımda hiç görmediğim yerleri gezme imkânı buldum.

Gemide her şey güzeldi. Yemekler, arkadaşlık, o zamanlarda 8, 9 lira er maaşı alırdık. O parayı almaz mutfağa bırakırdık, yemekler daha güzel olsun diye...

Benim görevim SHM (Savaş Harekât Merkezi) radar er idi. Radara bakardım. SHM ile köprü üstü arasında bilgi alışverişini sağlayan telefona bakardım. SHM'de her şeyle ilgilenirdik. Kıbrıs Barış

Harekâtı sırasında en kıdemli ter-tiptim. İlk terhis ben olacaktım.

Halil Abi gemi komutanı için ne dersin nasıl bir komutandı?

Güven Erkaya çok değerli bir komutandı. Allah rahmet eylesin, komutan gemi seyir halinde iken kamarasına inmez savaş hareket merkezinin (SHM) hemen yanı başındaki seyir kamarasını

kullanırdı. Bir gün SHM'deyiz, komutan seyir kamerasından çıktı. Kimseden herhangi bir ses çıkmayınca hepimize baktı ve "çocuklar günaydın demeyecek misiniz" dedi. Başkası olsa çarpar çırpar. O kadar değerli bir komutan idi. Gemi patlamadan önce gemiyi terk etmemizi sağlayarak hayatımızı kurtardı en sonunda da o gemiyi terk etti.

Peki SHM Subayı Özhan Bakkalbaşoğlu nasıl bir subaydı?

O da çok iyi bir subaydı. Bizim gemi personeli çok kaliteli ve değerliydi. Bütün subaylar, astsubaylar; mesela İsmail elektrik-elektronik subayı Kıvanç Erkal, harekât subayı Aziz Yüzbaşı, çarkçıbaşı Metin çok iyi insanlardı.

Tatbikat için Mersin'e gittik. Gemi olarak nöbet tuttuk. 15 Temmuz'da olaylar tırmanınca bir ara İskenderun Arsuz'a gittik. Daha sonra Mersin'de iken gemi personelini komutan kış üstünde topladı ve tüm olan biteni anlattı. 19 Temmuz ge-

Değerli Büyüğümüz Özhan Bakkalbaşıoğlu'nun TCG Kocatepe'den Yaralı olarak kurtulan Radar Er Halil Murat'a hediye edeceği "TCG Kocatepe Nasıl Battı" adlı kitabını emekli de olsa kuvvetli bir Muharebe Grubu (1 denizaltıcı, 1 hücumbotçu, 1 çıkarma, 1 dalgıç ve 1 deniz havacı) eşliğinde imzalattık. TCG Kocatepe gemisinde yaşananları daha kapsamlı öğrenmek isterseniz bu kitabı okumanızı tavsiye ederim.

cesi 4 muhrip ve çıkarma gemileri ile Kıbrıs'a doğru hareket ettik. Bizim görevimiz çıkarma gemileri kendilerini koruyamaz, herhangi bir saldırı olursa onları korumaktır. Biz çıkarma gemilerini Kıbrıs'a kadar götürdük. Yüklerini boşaltan gemileri Türkiye sahillerinden yeniden yükleme yapmaları için akşam geri götürdük. Komutan savaş yerlerini iptal etti normal seyir düzeni ile geri intikal ettik. Vardıyamdan sonra sabah uyan-
dığım da bir de baktım ki Girne'ye geri dönmüştük.

21 Temmuz'da oluyor bu olay. SHM'de telefon kulağımda Deniz Kuvvetleri Komutanı Kemal Kayacan'dan "Yunanlılar Baf'a çıkarma yapacaklar" mesajını duydum. Hava Kuvvetleri Komutanı Emin Alpkaya'nın "Baf tarafına gidiyoruz" mesajını da duydum (Savaş Harekât Merkezi (SHM)

geminin kalbidir. Tüm mesajlar burada değerlendirilir. Komutan da savaş zamanında burada bulunur. Halil Murat da burada görev yapıyor. Bu yüzden bu tür yüksek dereceli mesajları asker de olsa duyması normaldir.)

Girne'de bir gemiyi bırakarak batıya gittik. Karadan bize top atışı yapıyorlar ama menzilleri kısa bize isabet etmiyor. Onları top atışları ile imha ettik. En sonunda üzerimize uçaklar geldi meğerse bizim uçaklarmış. O sırada ben SHM'ye geçtim. Yaz sıcak, biliyorsun SHM'de sıcaktan bunalıyorsun. Benden 4 ay kıdemsiz bir asker var, o SHM'de sıcaktan bunalmış. "Halil abi çok sıcak yer de-
ğiştirelim mi" dedi. Ben de tamam, dedim ve SHM'ye geçtim. O köprü üstüne çıktı. Uçak saldırısında o çocuk köprü üstünde şehit oldu. Ben SHM'de bacağımda şarapnel

parçası ile kurtuldum. Kader işte bu; kader...

Bu arada uçaklar taarruz ediyor. Köprü üstü ve SHM tarandı, ne kadar geçti bilmiyorum. SHM'de yangın çıktı. Özhan Üsteğmen "gemiyi terk edin" emrini verdi. Biz eğitim almıştık, herkesin can salı belli ama can sallarının kimi parçalanmış, herkesin salı karıştı. Ben gemiyi terk için alt güverteye inerken bir şehit er gördüm. Bu arada SHM subayımızı gördüm, can yeleği yoktu orda yerde duran bir can yeleğini buldum ve SHM subayımıza verdim, denize atladık. Can salı 50-100 metre ileride idi.

Yüzerek can salına ulaştım ve sala tırmanarak çıktım. Muğla Bodrumlu Uğur diye bir asker vardı. Bodrum'da dalıp sünger çıkarırmış o kadar iyi yüzme biliyor, süngerci o çocuk can salına ulaşamadı, öldü gitti...

Zeki astsubay var, yüzme bilmiyor o can salına ulaştı. Herkes kendini kurtarmaya çalıştı yapacak bir şey yok...

Önüne gelen sala bindi. Can pazarı yapacak bir şey yok. Biz belki yüzerek karaya ulaşabilirdik ama orası Rum kesimi biliyoruz. Oraya düşersek gözümüzü oyarlar, işken-
ce ederler düşüncesi ile geminin patlayacağını da bildiğimiz için gemiden uzaklaşmak istedik. Bu olaylar esnasında makine dairesinde çok zayıf oldu diye düşünüyorum. Kazan dairesinde elektrik yok makineci personel çı-
kamamışlardır. (Hüzünleniyor...) Karaya doğru değil batıya doğru uzaklaştık.

Bota çıktığımızda aynı Karadeniz gibi Akdeniz de çok dalgalıydı. Botlarda 17-18 kişi vardı ve yüksek dalgalar nedeniyle botlar birbirinden ayrılıyordu.

Bu arada uçaklar da bizi tarıyordu bu nedenle de botlar birbirinden ayrılıyordu.

Diğer iki muhrip bizi kurtarmaya geldi ama onlara da ateş açıldı. Biz koyun sürüsü gibi deniz üzerine yayıldık. Yardıma gelen muhrip komutanları akıllılık yaptı bacalarından siyah duman çıkartarak darbe almadan uzaklaştılar.

Salın kıdemlisi Mehmet astsubaydı. Denizdeki şartlar çok zordu. Tuvaletimizi bottan sarkarak yapıyorduk. Bazıları bottan uzaklaşmak istiyordu tuvalet için ama o da çok tehlikeli idi.

Giresun'un damadı bir astsubay vardı. Diğer bir astsubay ile tuvalet için bottan uzaklaştılar ve bir daha aşırı dalgadan bota ulaşamadılar ve kayboldu gittiler...

Ben denize atlarken üstümdeki kıyafetlerimi çıkarmamıştım o yüzden vücudumda güneş yanığı olmadı. Sadece yüzüm yandı nasıl patatesi haşlarsın da soyulur yüzüm öyle soyuldu. Üzerini çıkaranların her tarafı soyuldu.

Botlarda yiyecek bir şey yoktu. Sadece lokum gibi şekerleme vardı onlardan veriyorlardı.

Su teneke bir kutudan hepimiz yudum, yudum içiyorduk.

Zaman içinde bütün botlar dağıldı ve görünmez oldu biz denizde yalnız kaldık.

Salda başka hatırladığım Astsubay kıdemli Çavuş Tekin Poyrazlar vardı. Botta hep beraber kürek çekiyorduk. Kürek çekerken uyuklamak çok önemliydi.

Eğer uyuklarsak kürek elimizden kayıyor, kürek kayıp yok oluyordu.

Çamaşırlarımı hiç çıkarmadım.

Çıkaranlar da hep yanık oldu.

Biz 3 gün 3 gece denizde kaldık.

Bu şartlarda dalgalarla boğuştuk.

Dz.Kur.Yb. (E) Özhan Bakkalbaşıoğlu Halil Murat'a çok ulaşmaya çalışmış ama başaramamış. Onları telefonla da olsa buluşturduk. Seneye birlikte Kıbrıs'a gidecekler.

3. gün uçaklar geldi. Sis bombası atarak yerimizi işaretlediler. Sonra helikopter geldi. Etrafta başka da bot yoktu, olsa da dalga yüksekliğinden göremezdik. Bizim botta yaralı yoktu.

Helikopter seyyar merdivenini indirdi. Helikoptere bir şekilde tırmandık az çok lisede İngilizce öğrendiğimden "water, water" dedim.

Bizi helikopterler ile Ağratur deniz üssüne götürdüler. Ayağımdaki şarapnel yarasını tedavi ettiler. Bize patates ezmesi verdiler ama o kadar bitkindim ki yiyemeden uyudum.

Kaç saat kaldım onu bilmiyorum, gece gene bizi helikopter ile TCG

Berk gemisine getirdiler. Savaş sahası olduğu için herhalde, biz Mersin'e geldik. O zaman Pakistanlılar bize sağlık personeli göndermişlerdi onlar bizle ilgilendiler. Çadırda 1 gece kaldık sonra oradan Adana havaalanına geldik. Bir de baktık ki komutan sivil giyinmiş bizi karşılıyor. Komutanı görünce çok mutlu olduğumu hatırlıyorum...

Onlar bizden önce harp sahasını terk etmişler ki onlara sivil gemiler ulaştı. Sonra da onların sayesinde arama yapılarak bize ulaşıldı yoksa kurtulmamız mümkün değildi. Bindik uçağa komutanla birlikte Ankara'ya geldik. Gülhane Askeri Tıp Akademisinde 10 gün kaldık. Burada tedavilerimiz yapıldı. Aynı

zamanda olayları kısa şeklide kâğıda dökmemizi söylediler ve en yakınımıza telgraf yazmamızı söylediler. Bende amcama yazdım, amcam da Ankara'ya geldi. Gülhane'den ilk çıkan ben oldum. Keşap'ın bir köyü var, yazlık köyü oradan bir astsubay vardı. Onun yardımıyla işlemleri çabucak hallettik.

Bu yaz onunla yaylada buluştuk. Ben o günleri anlattım ama hatırlamadı (gülüştük...)

Sonra Giresun'a geldim meğerse herkes beni öldü bilmiş. Mahallede diğer yengeme gemi battığında Halil öldü demişler, onlar da ağlamışlar. Beni görünce çok ağladılar. 1 ay izinli kaldım Giresun'da. Yengem bu sürede ayağımı pansuman etti. Amcam terzi idi. Bazen onun dükkanına giderdim vakit geçsin hem de yardım edeyim diye ama millet "anlatsana nasıl oldu" diye devamlı sorular soruyor, beni rahat bırakmıyor. Zaten büyük badireler atlattık. Baktı amcam olmuyor, beni Piraziz'de bir asker arkadaşı var Hakkı abi Allah selamet versin onun yanına Bektaş yaylasına gönderdi millettten kaçır-mak için. Bir süre orada kaldım. İznim bitti. Beykoz Anadolu Kavağı'na uçaksavar taburuna gittim. Orada terzilik yaptım zaten terhisime kısa bir süre vardı. Oradan terhis oldum.

Gemiler Giresun limanına geldiğinde hep ziyaret ederim. Orda görev yaptığım için gurur duyarım... Ama son zamanlarda gelmediler...

Evet okuduğunuz gibi Halil Murat yaşayan bir tarih, yaşadıklarını kendi çerçevesinden anlatıyor. Kendi halinde sessiz sedasız Giresun'da yaşamını devam ettiri-

Hediyelerimizi Giresun Ticaret Borsasında Sayın Halil Murata takdim ettik.

yor. Ben de bu röportajı yaparak sayın Halil Murat'ın tarihe bir not düşmesinde yardımcı olduğum için çok mutluyum.

TCG Kocatepe'de Türk askerleri şehit oldular ve bir kısmı da gazi olarak aramızda yaşamaya devam ediyorlar. Bunlardan sadece biri radar Er Halil Murat. Ya geride kalan şehit ve gaziler ve onların aileleri? Bu vatan için eşini babasını şehit veren aileler, gazi olan insanlarımız ve onların aileleri acaba onlara gerekli sevgi ve şefkati gösteriyor muyuz? Onların maddi ve manevi ihtiyaçlarını karşılayabiliyor muyuz?

1071 Malazgirt savaşı ile ilelebet yerleştiğimiz bu topraklarda bizim bugün Misakı Milli sınırlarımız içinde yaşamamızı sağlayan ve bizi namerde muhtaç etmemek için canını veren, uzuvlarını kaybeden şehit ve gazilerimizi her zaman baş tacı etmeli ve korumalıyız. "Ölürsek Şehit, kalırsak Gazi olu-

ruz" diyerek büyük mücadeleler veren; vatanını, bayrağını canı pahasına koruyan; bayrak ve vatan aşığı gazilerimize şükranlarımı sunuyorum. Gazilerimiz onurumuz, gururumuzdur.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, vatanımızın bölünmez bütünlüğü, milletimizin huzuru için canından can, kanından kan veren tüm Kahraman Gazilerimizi saygı minnet ve şükranla anıyorum.

NOT: Bu yazının oluşturulmasında katkısı olan Giresun Ticaret Borsası Genel Sekreteri Sayın Eren Nizam'a, Tuğamiral (E) Ali Çekiç'e, Dz.Kur.Kd.Alb. (E) Faruk Doğan'a, Dz.Kur.Kd.Alb. (E) Ahmet Çınarıılmaz'a, (E) Dz.Yb. Melih Midilliç'e, (E) Dz.Yb. Engin Erbenği'ye ve TCG Kocatepe Nasıl Battı kitabı yazarı Dz.Kur.Yb. (E) Özhan Bakkalbaşıoğlu'na çok teşekkür ederim.

İş Yerinizde Afet ve Acil Durumlarda İş Sürekliliği Planınız Var mı?

İş sürekliliği planı, iş yerlerinin faaliyetlerini sürdürebilmesi amacıyla hazırlanır.

Afet ve acil durumların iş yerlerinde oluşturduğu **ekonomik etkileri en aza indirmeyi hedefler.**

Afet ve acil durumlardan sonra iş yerinin mümkün olan **en kısa sürede ayağa kalkmasını destekler.**

İş yerlerinin afet ve acil durumlara karşı **daha dirençli olmasını sağlar.**

İş yerindeki **verilerin düzenli olarak kuruluş dışında yedeklenmesi** iş sürekliliğine katkı sağlar.

İş yerinizin her türlü **afete ve acil duruma karşı sigortalanması** iş sürekliliğinize katkı sağlar

AFAD

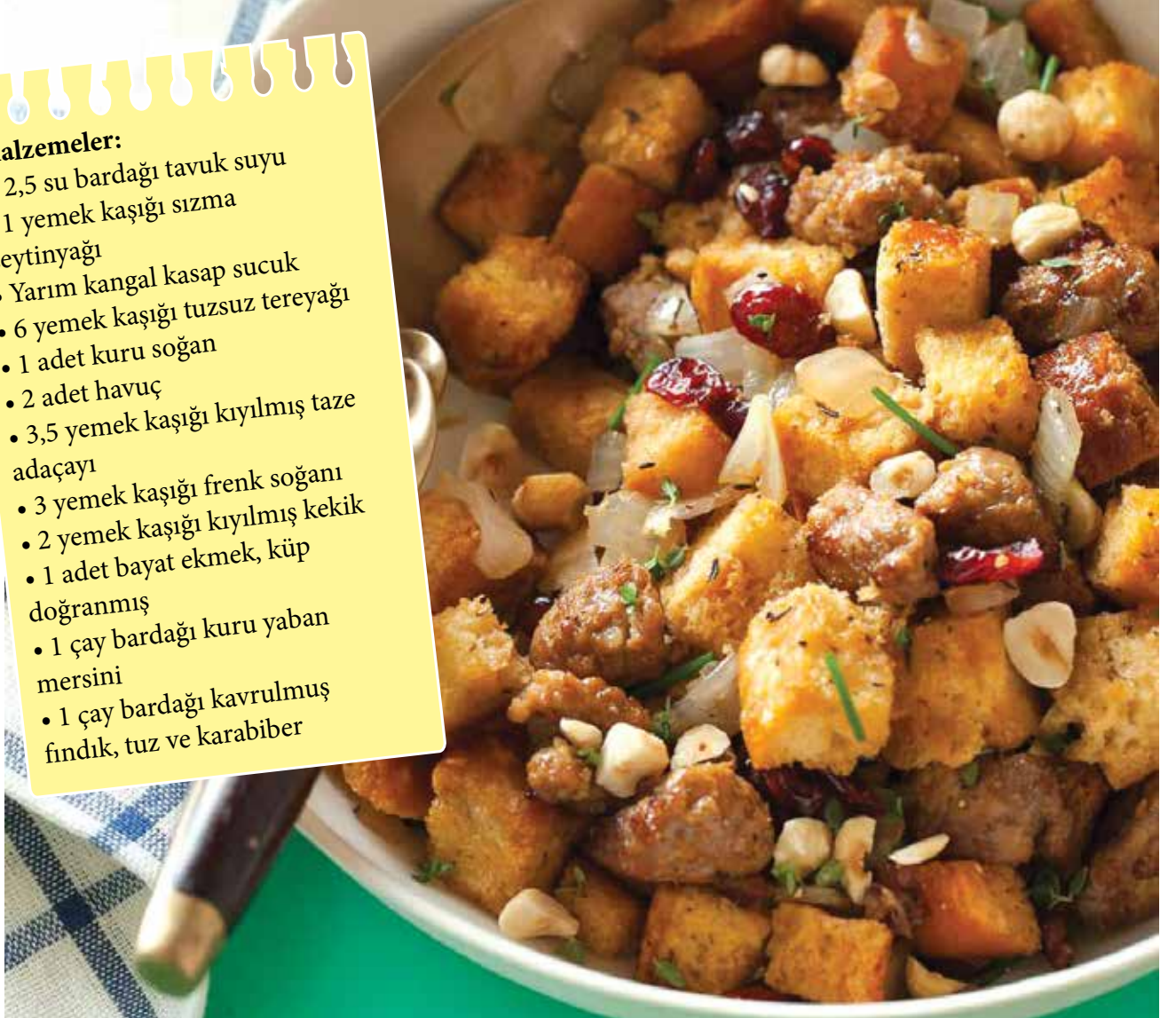

Yaban mersinli ve fındıklı fırın sucuk

Fırını 180 dereceye ısıtın. Tavuk suyunu küçük bir tencereye alıp kısık ateşte pişirin. Bir tavaya sıvı yağı koyup küp doğranmış sucukları ekleyin ve 4 ila 5 dakika kızartın. Sucukları tavadan çıkarın ve büyük bir karıştırma kabına koyun. Tavaya 2 yemek kaşığı tereyağı ekleyin ve soğanları ve havuçları 3 dakika soteleyin. Adaçayı, frenk soğanı ve kekik ekleyin ve 3 dakika daha soteleyin. Tuz ve karabiberle tatlandırın. Kızarmış sucukların üzerine sebzeleri katın. Kaseye son olarak ekmekleri, kuru yaban mersinini ve kaba doğranmış fındıkları ekleyin. Bu arada sevdiğiniz başka kuru orman meyvesi de kullanabilirsiniz. Isıttığınız tavuk suyunu karışımın üzerine dökün. Bir fırın tepsisini 2 yemek kaşığı tereyağı ile yağlayın ve karışımı tepsiye boşaltın. Folyo ile örttüğünüz karışımı 30 dakika fırında pişirin. Fırından çıkarıp kalan 2 yemek kaşığı tereyağını gezdirin ve üstü açık olarak 15 dakika daha fırında bekletin. Servis yapmadan önce 5 dakika soğumaya bırakın.

Malzemeler:

- 2,5 su bardağı tavuk suyu
- 1 yemek kaşığı sızma zeytinyağı
- Yarım kangal kasap sucuk
- 6 yemek kaşığı tuzsuz tereyağı
- 1 adet kuru soğan
- 2 adet havuç
- 3,5 yemek kaşığı kıyılmış taze adaçayı
- 3 yemek kaşığı frenk soğanı
- 2 yemek kaşığı kıyılmış kekik
- 1 adet bayat ekmek, küp doğranmış
- 1 çay bardağı kuru yaban mersini
- 1 çay bardağı kavrulmuş fındık, tuz ve karabiber

Karalahanalı pesto sosu

Kıvırcık karalahana yapraklarını saplarından ayırın ve iyice yıkayın. Bir tencerede suyu kaynatın ve lahana yapraklarını 30 saniye haşlayın. Soğuması için soğuk su dolu bir kaba alın ardından da elinizle sıkarak kurutun. Lahana yapraklarını, fesleğeni, sarımsak ve fındığı mutfak robotundan geçirin. Karışım incelene kadar yağ ekleyin. Tuz ve karabiberle tatlandırın. Tavuk ve makarna yemeklerinizle birlikte servis edebilirsiniz. Sosun üzerine de fındık gezdirmeyi unutmayın.

Malzemeler:

- 1 demet kıvırcık karalahana
- 1 demet fesleğen
- 4 diş sarımsak
- 1 fincan kavrulmuş fındık
- 1 çay bardağı sızma zeytinyağı
- Deniz tuzu ve taze çekilmiş karabiber

DOÇ. DR. CESARETTİN ALAŞALVAR
TÜBİTAK MAM GIDA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

FINDIK BİLEŞENLERİNİ FONKSİYONEL GIDALAR ALANINDA KULLANMAK MÜMKÜN MÜDÜR?

Fındıkta yüksek miktarda bulunan biyoaktif bileşenler günlük beslenmede çok fazla tükettiğimiz gıdalara eklenip sağlık etkisi artırılabilir. Bu sayede hem yaşam kalitesi artmış olur hem de hastalıklardan korunmuş oluruz.

Günümüzün ve geleceğin gıdaları olarak nitelendirilen fonksiyonel gıdalar sağlıklı yaşam programları çerçevesinde ele alınıyor ve tüm dünyada üretim ve tüketim düzeyleri hızla artıyor. 2021 yılı dünya pazar büyüklüğü 300 milyar dolar düzeyindedir. Yapılan çalışmalar sonucunda, bilinen besin değerlerinin yanı sıra bileşimlerine bağlı olarak vücutta ek fizyolojik etkiler gösteren bu gıdaların, çağın önemli hastalıkları olan kardiyovasküler hastalıklar, diyabet, kanser, obezite ve benzeri pek çok kronik hastalığın önlenmesinde ve geciktirilmesinde rol oynadığı bilinmektedir. Endüstrileşmiş bazı ülkelerde (Japonya, Güney Kore, ABD ve Avrupa Birliği, vd.) yasal boyut kazanmış olan bu gıdaların sağlık üzerine etkilerinin

çok yönlü olarak incelenerek değerlendirilmesi, biyokimyasal testlerle desteklenen klinik uygulamalar yapılmasını gerektirdiği için araştırmalar bu yönde yoğunlaştırılmıştır.

Günümüzde beslenme modeli ile sağlık arasındaki yakın ilişki çeşitli bilimsel verilerle ortaya konmuş, yapılan çalışmalarla yaşam süresinin uzatılmasının yanı sıra sağlıklı yaşam ve yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda, tüketilen besinlerin özel fizyolojik etkileri üzerine yapılan araştırmalar yoğunlaşmıştır. Tüm dünyada sağlıklı gıda, fonksiyonel gıda, takviye edici gıdalar (destekleyici besinler), medikal gıda, zenginleştirilmiş gıda, diyet gıda ve benzeri pek çok kavram gündeme geldi ve sağlığı koruyucu ve

iyileştirici olarak nitelendirilen bu gıdaların üretimine hız verildi. İnsanlar kalp ve damar hastalıkları, kanser, diyabet ve obezite gibi beslenmeye bağlı kronik hastalıkların hızla artmasıyla yeni arayışlara yöneliyor. Günümüzde beslenme modelleriyle sağlık arasındaki yakın ilişki, çeşitli bilimsel verilerle ortaya konmuş durumda. Yapılan çalışmaların amacı yaşam süresinin uzatılması olduğu kadar sağlıklı yaşam sağlamak. Fonksiyonel gıdalar üzerindeki araştırmalar bu anlayış doğrultusunda 1980'li yıllarda Japonya'da başlayıp tüm dünyaya hızla yayıldı. Günümüzün ve geleceğin gıdaları olarak kabul edilen fonksiyonel gıdalar (özel beslenme amaçlı gıdalar) tamamen doğal gıdalardan elde edilir ve günlük beslenmede tükettiğimiz gıdalara eklenir. Ünlü filozof Hippokrates (MÖ 400) "Gıdalarınızın ilaç, ilaçlarınızın da gıda olmasını sağlayın" derken gıdaların sağlık için önemini vurguluyordu. Fonksiyonel gıdalar da bu amaçla günümüzün ve geleceğin gıdası olarak pazarda yerini alıyor.

Peki fındığın hangi biyoaktif bileşenleri fonksiyonel gıdalar alanında kullanılabılır? Fındıkta bulunan:

- Tokoller (alfa-tokoferol),
- Siteroller (beta-sitosterol),
- Tekli doymamış yağ asitleri (oleik asit; 18:1 ω 9),
- Sfingo yağlar
- Oligomerik flavonoid (proanthocyanidin),
- Fenolikler (flavan-3-ol, flavonols, fenolik asit ve tanenler)
- Düşük glisemik indeks (GI: 33)
- Yüksek lif
- Yüksek enerji

Yukarıda bahsedilen biyoaktif bileşenleri fındıkta yüksek miktarda bulunmaktadır. Bu biyoaktif bileşenler fındıktan elde edilerek, günlük beslenmede çok fazla tükettiğimiz gıdalara eklenip sağlık etkisi artırılabilir. Bu sayede hem yaşam kalitesi artmış olur hem de hastalıklardan korunmuş oluruz. Fındıkta bulunan bu bileşikler beslenmeye bağlı kronik hastalıkların önlenmesinde önemli bir etkiye sahiptir. 2-5 Ekim 2022 tarihleri arasında

İstanbul'da, Uluslararası Takviye Edici ve Fonksiyonel Gıdalar Kongresi gerçekleştirilecek olup, "fındık ve sağlık" ilgili bir oturum da düzenlenecektir. www.isnff.org web sitesinden kongre ile ilgili bilgiler takip edilebilir. Kongre Başkanı olarak, fındıkta bu alanda bilimsel çalışmaları olan öğrencileri ve akademisyenleri poster veya sözlü sunum yapmaya davet ediyorum. Sunumları kabul edilen bilim insanları, kongre tarafından maddi olarak desteklenecektir.

Kaynak:

Cesarettin Alaşalvar & Ebru Pelvan (2009). Günümüzün ve Geleceğin Gıdaları - Fonksiyonel Gıdalar (TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Ağustos).

Cesarettin Alasalvar, Jordi Salas-Salvadó, Emilio Ros & Joan Sabaté (2020) Sert Kabuklu Yemişlerin ve Kuru Meyvelerin Sağlık Üzerine Etkileri (Health Benefits of Nuts and Dried Fruits). CRC Press, Taylor & Francis Group: Boca Raton, FL, ABD.

DR. ÖĞR. ÜYESİ ALİ TURAN

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ FINDIK EKSPERLİĞİ PROGRAMI

TOMBUL PALAZ VE ÇAKILDAK FINDIK ÇEŞİTLERİNİN MUHAFAZA SÜRESİ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Yağlarda bozulma ilerledikçe aldehitler, ketonlar, asitler ve alkoller gibi bozulmaya ve çürümeye daha duyarlı ikinci hidroperoksitleri oluşturabilirler. Tüm bu ürünler, yağların kalitesini doğrudan etkiler ve bunların birçoğu, kötü tat oluşumu ve tat değişikliklerinin ana nedeni olarak kabul edilmektedir.

GİRİŞ

Yağ oksidasyonu, yağ içeren gıdalar ve yenilebilir yağlarda birincil bozulma surecidir. Aslında bütillenmiş hidroksitoluen ve hidroksianisol ile butil hidrokinon gibi sentetik antioksidanlar yağ içeren gıdalarda oksidasyonu önlemek için kullanılmaktadır. Ancak son dönemde yürütülen çalışmalarda sentetik antioksidanların kullanımı ile birlikte bazı sağlık risklerini beraberinde ortaya çıktığı görülmüştür. Yine de potansiyel antioksidanlar olarak doğal fitokimyasalların çalışmalarına giderek artan bir ilgi bulunmaktadır.

Günümüz tüketicisinin tarım ve gıda algısında önemli düzeyde değişim yaşanmakta ve bunun sonucu olarak üretim, sağlık, güvenlik ve kalite gibi unsurlar anahtar kelimeler haline gelmektedir. Ama yine de, daha güvenli doğal antioksidanların geliştirilmesi üzerine araştırmalar için belli bir sü-

reye daha ihtiyaç duyulmaktadır. Son dönem araştırmaları neticesinde, bu sentetik antioksidanları yağlı tohumlar, baharatlar, meyveler, sebzeler, kabuklu meyveler ve kabuklarından elde edilen doğal antioksidan kaynaklarıyla değiştirme ve antioksidan aktivitesinin araştırılması konularında çok önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Benzer özelliklere sahip çok sayıda gıda da bu ve benzeri araştırmalar artarak devam etmektedir.

Gıdalarda oksidasyon süreci, ekşi bir tat oluşumu ile birlikte başlar ve ürünlerin duyuşal/besinsel kalitelerinin düşmesi neticesinde tüketilemez, insanlar tarafından kabul edilemez hale gelirler. Bu yağ oksidasyonu gıdalarda hammadde ve/veya ısıl işlem görmüş ürünlerin muhafazası sırasında meydana gelmektedir. Yağlarda bozulma ilerledikçe aldehitler, ketonlar, asitler ve alkoller gibi bozulmaya ve çürü-

TABLO 1. MUHAFAZANIN (~250C SICAKLIK VE ~%80 NİSPİ NEM DEĞERİ) FINDIĞIN SYA (% OLEİK ASİT), PV (MEQ02/KG), RV (SA), O/L VE IV ÜZERİNE ETKİSİ

ÇEŞİT	ÖZELLİK	MUHAFAZA SÜRESİ (AY)					ÖNEM
		0	3	6	9	12	
TOMBUL	SYA	0.23±0.06E	0.27±0.04D	0.32±0.04C	0.42±0.01B	0.65±0.27A	***
	PV	0.02±0.06D	0.33±0.12A	0.17±0.08C	0.16±0.04C	0.27±0.14B	***
	RV	5.62±0.25A	4.58±0.61B	3.97±0.39D	4.29±0.23C	3.00±1.08E	***
	O/L	8.89±0.33A	8.75±0.30A	8.54±0.51B	8.31±0.56C	8.30±0.57C	***
	IV	93.25±0.53C	93.43±0.52BC	93.35±0.76C	93.68±0.57AB	93.71±0.60A	***
PALAZ	SYA	0.11±0.01D	0.22±0.18C	0.23±0.09B	0.21±0.08B	0.25±0.01A	***
	PV	0.09±0.10D	0.25±0.09A	0.07±0.02D	0.20±0.7B	0.14±0.11C	***
	RV	5.95±0.10A	4.62±0.17	4.16±0.51DE	4.04±0.29E	4.28±0.12CD	***
	O/L	7.60±0.38A	7.55±0.25AB	7.56±0.34AB	7.51±0.35B	7.50±0.35B	***
	IV	94.17±0.40B	94.31±0.20A	94.27±0.27AB	94.23±0.15AB	94.21±0.13AB	***
ÇAKILDAK	SYA	0.09±0.03B	0.20±0.05AB	0.28±0.01AB	0.21±0.05AB	0.22±0.03AB	***
	PV	0.00±0.00C	0.00±0.00C	0.32±0.02A	0.09±0.14B	0.11±0.11B	***
	RV	4.81±0.24B	4.58±0.22D	4.71±0.10C	4.81±0.18B	4.87±0.11A	***
	O/L	7.78±0.25A	7.41±0.27D	7.75±0.20AB	7.71±0.24BC	7.69±0.3C	***
	IV	94.50±0.89B	94.91±0.32A	94.41±0.31BC	94.24±0.61CD	94.16±0.72D	***

SYA: Serbest yağ asitleri, PV: Peroksit değeri, RV: Ransimat değeri, O/L: Oleik/linoleik asit oranı ve IV: İyot değeri. Ortalama±SD şeklinde ifade edilmiştir. Muhafaza süreleri arasındaki farklılıklar farklı harflerle gösterilmiştir. Önem seviyeleri; *, **, *** ve "öd" P <0.05, 0.01, 0.001 ve "önemli değil"

meye daha duyarlı ikinci hidroperoksitleri oluşturabilirler. Tüm bu ürünler, yağların kalitesini doğrudan etkiler ve bunların birçoğu, kötü tat oluşumu ve tat değişikliklerinin ana nedeni olarak kabul edilmektedir. Bu ürünler, tümörler, diyabet ve kardiyovasküler hastalık dahil olmak üzere birçok sağlık probleminin oluşumuna neden olabilirler. Yağlarda oluşan bu oksidasyon gıda endüstrisinin mücadele ettiği sorunların başında gelmektedir.

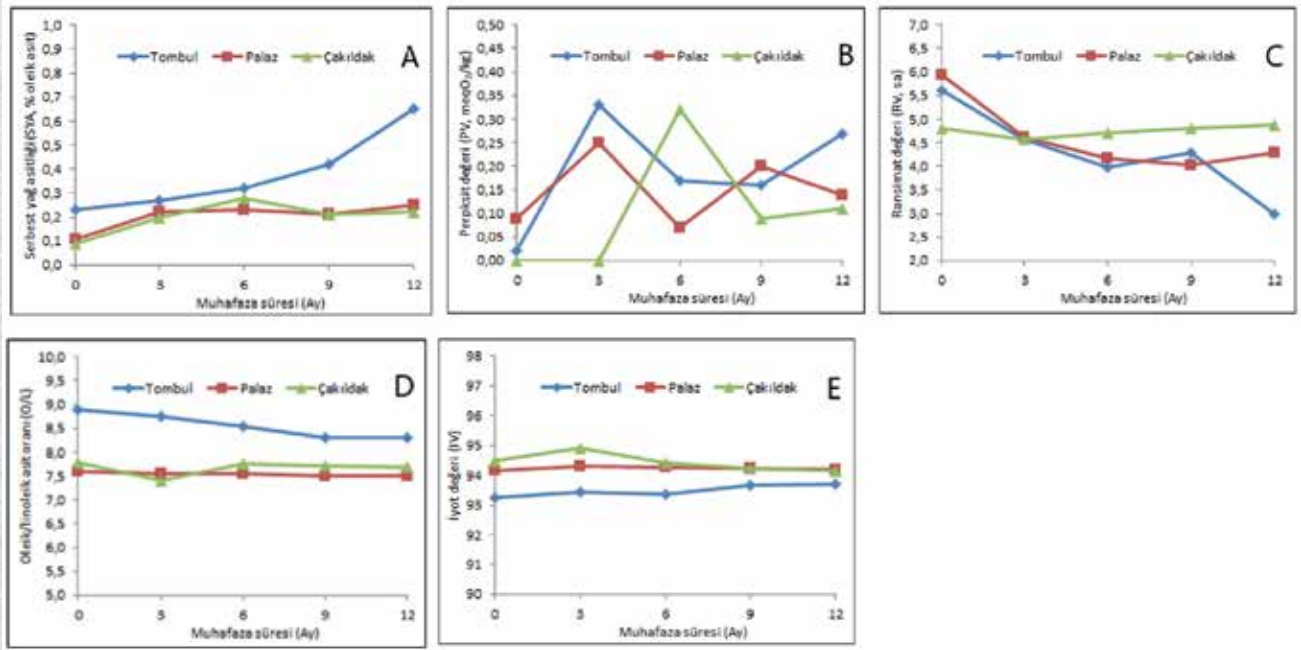
Fındıklarda bu oksidasyon süreci, hasat sırasında başlamakta ve daha sonrasında hatalı uygulamalarla artış göstermektedir. Oksidasyon aslında fındık çeşitlerinin kimyasal bileşimine göre de değişkenlik göstermektedir. Doymamış yağ asitleri içeriği yüksek olan Tombul çeşidi diğer çeşitlere göre oksidasyona karşı daha hassas davranış göstermektedir. O nedenle, hasat sonrası işlemlerinde çeşitlere göre de farklı hassasiyet göstermek

gerekmektedir. Diğer yandan ülkemizde fındıklar genel olarak hasat sonrasında ortalama 12 ay muhafaza edilmektedir. Bu muhafaza süreci sırada oluşan değişimlerle alakalı bazı çalışmalar yürütülmüştür. Ancak bu muhafaza süresince çeşitlerin oksidasyon parametreleri yönünden değerlendirildiği çalışmalar maalesef çok sınırlıdır. Bu derleme, adi depo şartlarında 12 ay muhafaza edilen Tombul, Palaz ve Çakıldak çeşitlerinde oksidasyon özelliklerinde görülen değişimleri ortaya koymak amacıyla yürütülmüştür. Çalışmada elde edilecek verilerin başta bilime olmak üzere, fındık sektörüne de büyük katkı sağlayacağı kanaatindeyim.

MUHAFAZA SÜRESİNİN FINDIK ÇEŞİTLERİNİN OKSİDASYON PARAMETRELERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Doymamış yağ asitlerini insanların

tüketmesinde büyük yarar görülmekte, çünkü bu yağ asitleri kandaki toplam kolesterol seviyesinin düşürülmesine katkı sağlamaktadırlar. Ayrıca yüksek oranda doymamış yağ asitleri tüketilerek; düşük kan akışkanlığı, artan endotel gevşemesi ve antiaritmik etkiler gibi kötü kolesterolün hepatik sentezini azaltarak plazma trigliserit seviyelerinin azaltılmasını teşvik eder ve ayrıca kardiyovasküler etkilere sahip olunabilir. Dahası çoklu doymamış yağ asitleri romatoid artrit ile alakalı semptomların, hafif hiper tansiyonun, diyabet oranının azaltılması ve bazı kanserlerin engellenmesini sağlayabilir. Ancak fındık gibi yüksek oranda yağ içeren gıdaların bozulmasında ana faktör olarak yağ oksidasyonu kabul edilmekte ve bu yüzden yüksek yağ içeriğine sahip gıdalarda raf ömrünün belirlenmesinde büyük yarar görülmektedir. Fındıkların raf ömrü çoğunlukla saklama koşullarının sı-

Şekil 1. Muhafaza süresince SYA (A, % oleik asit), PV (B, meqO₂/kg), RV (C, sa), O/L (D) ve IV (E) değerleri değişimi

caklık ve nem içeriğine bağlıdır. Yağ oksidasyonu gıdaların sadece duyu-sal özelliklerini etkilemekle kalmaz, aynı zamanda kanser gibi patojenleri geliştirme risklerini içeren sağlık üzerinde olumsuz etkiye sahiptir. Diğer yandan da doymamış oleik ve linoleik yağ asitlerinin yağ oksidasyonuna karşı hassas olduğu bilinmektedir. Bu yüzden de fındığın sağlıklı koşullarda muhafazası büyük önem taşımaktadır.

Serbest yağ asitliği (SYA, % oleik asit)

Serbest yağ asitleri, ısı, ışık ve nem tarafından tetiklenebilen kimyasal ve/veya enzimatik reaksiyonların bir sonucu olarak triasilgliserollerin ayrışmasıyla ortaya çıkmaktadır. SYA değeri yağların oksidasyonunun ve stabilitesinin bir göstergesi olarak kullanılmaktadır. Bu özellik için açıkça belirtilmiş bir eşik olmamasına rağmen ceviz için, %0.6 (oleik asit) değeri genellikle ceviz endüstrisi tarafından "kabul edilebilir" olarak değerlendirilmektedir. Fındık için ise <7 SYA için

eşik değer olarak kabul edilmektedir. Bu değer üzerindeki fındıklar bozulmuş olarak değerlendirilmekte ve satın alınmamaktadır. Sadece yemeklik yağ ve kozmetik sektöründe kullanılması uygun görülmektedir. Muhafaza süresi boyunca tüm çeşitlerde SYA değeri artış göstermiştir ($P<0.001$; Tablo 1; Şekil 1A). Başlangıçta en düşük SYA değeri %0.09 (oleik asit) Çakıldak çeşidinde, en yüksek değer ise %0.23 (oleik asit) ile Tombul çeşidinde tespit edilmiştir. Yine muhafaza süresince en büyük yükseliş yine aynı çeşitte (Şekil 1A) tespit edilmiştir. Çok sayıda çalışmada benzer şekilde SYA değerinin artış gösterdiği görülmüştür. Çakıldak çeşidinin 12 ay muhafaza süresi sonucundaki SYA %0.22 (oleik asit) değeri bile Tombul çeşidinin başlangıç değerinden düşük kaydedilmiştir (%0.23 oleik asit). Ayrıca Palaz çeşidinin muhafaza süresi sonucundaki değeri de aynı zamanda Tombul çeşidinin başlangıç değerine yakın çıkmıştır. Dolayısıyla Çakıldak çeşidinin adi depo şartlarında 12 ay

muhafaza süresince SYA değeri bakımından büyük bir değişim olmadığı gözlenmiştir. Bu yüzden de, bu çeşidin bu özellik bakımından diğer iki çeşide göre yağ oksidasyonuna karşı daha kararlı olduğu söylenebilir. Dahası, Tombul çeşidinin yüksek doymamış yağ asidi bileşimi nedeniyle adi depo şartlarında muhafaza edilmesinin uygun olmadığı anlaşılmaktadır. En azından 12 aydan daha kısa süre, 6 ay muhafaza edilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir. Çünkü 12 ay sonunda kabul edilebilir eşik değerinin hemen altında değer kaydedilmiştir (%0.65 oleik asit). Diğer yandan da Palaz çeşidinin de adi depo şartlarında SYA değeri bakımından 12 ay sağlıklı bir şekilde muhafaza edilebileceği söylenebilir (Tablo 1; Şekil 1A). Peroksit değeri (PV, meqO₂/kg) Peroksitler, yağ oksidasyonunun birincil ürünleridir. Muhafaza süresi başında ve sonunda en düşük PV değeri Çakıldak çeşidinde kaydedilmiştir. Diğer çeşitler arasında muhafaza sü-

resi başı ile sonu arasında değişkenlik görülmüştür (Şekil 1B). Şöyle ki, başlangıçta Palaz çeşidinde daha yüksek, 12 ay depolama süresi sonucunda ise Tombul çeşidinde daha yüksek değer kaydedilmiştir (Tablo 1). Aslında muhafaza süresince PV dalgalanma gösterdiği bilinmektedir. Dolayısıyla bu değer üzerinden fındık yağını değerlendirmek zorlaşmaktadır. Çünkü PV pik değere ulaştıktan sonra ikinci oksidasyon oluşmakta ve değer sıfıra (0) doğru yaklaşmaktadır. Bu nedenle de, değerlendirmekte sorunlar yaşanmaktadır. Şöyle ki, fındık alımında eski ve yeni ürün karıştırıldığında PV değeri üzerinden değerlendirmek zorlaşmaktadır. Çünkü ikincil oksidasyon döneminde yapılan analizler oksidasyon değerinin düşük çıkmasına, dolayısıyla karışık ürünleri ayırmada hatalı değerlendirmelere yol açmaktadır. Bu nedenle, PV değerinin diğer özelliklerle de sağlamanın yapılmasında büyük yarar görülmektedir. Tüm bu olumsuzluklara rağmen Tombul çeşidinin oksidasyona karşı daha hassas olduğu görülmektedir (Şekil 1B).

Ransimat değeri (RV, sa)

Ransimat değeri (RV, sa), depolanacak fındıklarda raf ömrünü belirleyen önemli özelliklerden birisidir ve yüksek olması arzu edilir. RV değerinin 5 sa üzerinde olması, muhafaza süresin sonunda ise 4 sa değerinin, özellikle de 3 sa ve altına düşmemesinin büyük önem taşıdığı bildirmiştir. Çünkü bu değerin 3 sa altında olması ürünün bozulduğunu, dolayısıyla yemeklik yağ ve kozmetik sanayisi haricinde kullanılamayacağını göstermektedir. Çalışmada RV değerinin muhafaza süresince değişimi istatistiksel olarak önemli bulunmuştur ($P<0.001$; Tablo 1; Şekil C). Muhafaza süresi başında en düşük değer (4.81 sa) Çakıldak çeşidinde tespit edilmesine rağmen, muhafaza süresi sonunda en yüksek değer aynı çeşitte kaydedilmiş ve bu süre içinde aynı çeşit istikrarlı ve kararlı bir davranış göstermiştir (Şekil 1C). Diğer taraftan da, başlangıçta en yüksek değer (5.85 sa) Palaz çeşidinde olmasına

rağmen, sonunda Çakıldak çeşidinden düşük kaydedilmiştir (Tablo 1). Tombul çeşidi ise diğer çeşitlere göre daha istikrarsız bir seyir göstermiştir. Örneğin, başlangıçta iki çeşit arasında RV değeri (5.62 sa) olan Tombul çeşidinin, muhafaza süresi sonunda ise en düşük değere (3 sa) sahip olduğu ve bu süre içinde hızlı bir şekilde azaldığı gözlenmiştir (Şekil 1C). Elde edilen bu verilerden, Çakıldak çeşidinin bu özellik bakımından diğer iki çeşide göre yağ oksidasyonuna karşı daha istikrarlı olduğu söylenebilir.

Oleik/linoleik asit oranı (O/L)

Oleik/linoleik asit oranı (O/L) fındıkların iç kalitesini değerlendirmede kullanılan önemli özelliklerden birisidir. Ayrıca linoleik asit, oleik aside oranla oksidasyona karşı daha duyarlıdır. Bu nedenle O/L oranının yüksek olması oksidasyona karşı daha dayanıklı olduğunun göstergesi olarak kabul edilmektedir. Muhafaza süresince O/L değeri azalma göstermiş (Şekil 1D) ve bu eğilim istatistiki olarak önemli bulunmuştur ($P<0.001$; Tablo 1). Çeşitler muhafaza süresi bakımından incelendiğinde, tamamında azalma eğilimi olduğu görülmüş (Şekil 1D), ancak bu azalma Tombul çeşidinde en yüksek kaydedilmiştir. Önceki çalışmalarda da bu özelliğin dalgalanma göstermekle birlikte muhafaza süresince azaldığı görülmüştür.

İyot değeri (IV)

İyot değeri (İD) yağların doymamışlığının bir ölçüsü olarak bilinmekte ve absorbe edilen iyot miktarı olarak ifade edilmektedir. Ayrıca İD yüksek olması yağ oksidasyonuna karşı daha hassas ve kararsız olduğunun göstergesi olarak değerlendirilmektedir. IV değeri muhafaza süresince küçük dalgalanmalarla birlikte çok fazla değişkenlik göstermemiştir ($P<0.001$; Tablo 1; Şekil 1E). Tombul çeşidinde en düşük değer kaydedilirken, Palaz ve Çakıldak çeşitlerinde yakın değerler gözlenmiştir. Genel olarak Çakıldak çeşidinde muhafaza süresin-

ce azalma ve Tombul çeşidinde artış kaydedilmiştir. Elde edilen verilerden bu özellik bakımından Palaz çeşidinin diğer çeşitlere göre daha istikrarlı olduğu söylenebilir. Tespit edilen bu farklılıklar çeşit karışımı, klonal farklılık, besleme, kültürel uygulamalar, hasat sonrası işlemleri, topoğrafya, yer, yöney ve rakım farklılığından kaynaklanmış olabilir ve bu yüzden de hangisinden kaynaklandığının açıklanması zorlaşmaktadır. Ama genellikle bu farklılıklar çeşit karışımından kaynaklanmakta ve bu durumda gözden kaçabilmektedir. Diğer taraftan önceki çalışmalarda da muhafaza süresince küçük dalgalanmalarla birlikte benzer eğilim gözlenmiştir. Bu yüzden de bahçe tesisinin tek çeşit ve hatta tek klondan kurulmasının çok önemli olduğu bir kez daha görülmüştür.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, Tombul, Palaz ve Çakıldak çeşitlerinde adi depo şartlarında 12 ay muhafaza süresince oksidasyon parametrelerinde görülen değişimi çeşitler bazında ortaya koyan literatürdeki ilk çalışmalardan birisidir. Başlangıçta ve muhafaza süresi sonunda en düşük SYA ve PV değerleri Çakıldak çeşidinde, en yüksek değerler ise Tombul çeşidinde kaydedilmiştir. Muhafaza süresince tüm çeşitlerde RV değeri azalırken, eşik değer olarak kabul edilen en düşük değer Tombul çeşidinde görülmüştür. Ayrıca muhafaza süresince en çok dalgalanma ve istikrarsız davranış yine Tombul çeşidinde kaydedilmiştir. Genel olarak Çakıldak çeşidinin diğer çeşitlere göre daha istikrarlı seyir gösterdiği görülmüştür. Sonuç olarak, elde edilen tüm veriler değerlendirildiğinde Çakıldak çeşidinin oksidasyona karşı daha kararlı ve Tombul çeşidinin iki çeşide göre daha hassas davranış gösterdiği söylenebilir. Ayrıca, Çakıldak ve Palaz çeşidinin adi depo şartlarında 12 ay muhafaza edilebileceği, ancak Tombul çeşidinin aynı şartlarda 6 aydan fazla muhafaza edilmesinin uygun olmayacağı görülmüştür.

AYHAN YÜKSEL
ARAŞTIRMACI - YAZAR

SİVRİ FINDIĞIN “DAYANIKLILIK” ÜSTÜNLÜĞÜ!

Geçmiş yıllarda bahçelerde sivri fındığın gars edildiği bilinmektedir. Bunun sebebi büyüklerden sorulduğunda alınan cevap “Ruslar alıyordu” demekten ileriye gitmiyordu.

Başta Giresun vilayeti olmak üzere Doğu ve Batı Karadeniz’de halkın başlıca geçim kaynağı olan fındığın Türkiye ekonomisine olan katkısı bugün de önemini korumaktadır.

Giresun’da fındık, Ortaçağ’a doğru ticaretiyle ön plana çıkmış, seyyahların kaleminden Giresun, “etrafı fındıklıklarla çevrili” şehir olarak tasvir edilmiştir. Osmanlı müellifleri fındığın ilk yetiştirildiği yerin Giresun kazası olduğunu ve buradan diğer kaza ve nahiyelere yayıldığına değinirler ve bazen “yağlı yahut tombul fındık, sivri fındık, palaz fındık, badem fındık, kara fındık, kuş fındık, ikiz fındık, firfil fındık” çeşitlerini, bazen de “sivri fındık, tombul fındık, yağlı fındık, badem fındık, kan fındığı, ceviz fındığı” olarak çeşitlendirirler. Günümüzde de Türk fındık çeşitleri arasında “sivri fındık” yerini korumaktadır. Giresun, Bulancak, Görele ve Tirebolu’da fındıkların %85’i tombul, yağlı fındıklar, %15’i sivri, %5’i badem fındık çeşitleridir.

Bu fındık çeşitlerinden bugün tombul fındığın diğerlerine nispetle rağbet gördüğü ve fiyatının da piyasada o nispette fazla olduğu bilinmektedir. Geçmiş yıllarda bahçelerde sivri fındığın gars edildiği bilinmektedir. Bunun sebebi büyüklerden sorulduğunda alınan cevap “Ruslar alıyordu” demekten ileriye gitmiyordu. Ruslar neden tercih ediyordu buna pek değinilmezdi. Ruslar’ın tercihinin sivri fındıktan

yana olmaması üzerine de bu defa bahçelerdeki sivri fındığın sökülerek tombul fındık gars edildiğini görmüşlüğümüz vardır. Fındık üzerine bir kitap çalışması olan Andreasyan, sivri fındığın tarifini “meyvesi sivri, kabuğu kalın ve parlak [esmer] kırmızı renktedir. Kabuklu olarak kuru meyve makamında özellikle Rusya’da şöret kazanmış olup diğer çeşitlere nispetle daha pahalı fiyatlarla satılmakta” olduğuna değinmektedir. Bu şöret Rusya’da neden kazanılmıştır? Bunun cevabı aslında 1890 yılında bir başka çalışmada verilmektedir. “Sıra fındığı, kuş fındığı” denilen “tombul fındık” lezzetçe sivri fındıktan daha aşağı olduğu gibi “onun kadar dayanıklı değildir” denilerek bu farklılık ortaya konulmaktadır. Bir başka tespit de en çok tombul ve sivri fındığın ihraç edildiğidir. Sivri fındığın yetişmesinde en uygun yerin ılıman ve yüksek arazide yetiştirildiğine değinildikten sonra da konumuza açıklık getiren özelliğini söylemektedir. O da dayanıklılığının kabuğundaki gözeneklerin azlığından dolayı havanın içeriye fazla etki yapamamasından ileri gelmesindedir. Bu özellik geçmişte çok önemlidir. Sevkiyatın gemilerle uygun olmayan şartlarda yapıldığı dikkate alındığında sivri fındığın neden tercih edildiği de açıkça belli olmaktadır. Dolayısıyla üretici çeşit olarak ithalatçı ülke olan Rusya’nın tercihinin yana koymuştur. Nitekim bu tercih özelliğinin Cumhuriyetin

ilk yıllarında da devam ettiği anlaşıyor. Temmuz 1926 sonunda Giresun piyasasında fındık içinin kıyyesi 120 kuruş, tombul fındık kıyyesi 50 kuruş, sivri fındık kıyyesi 45 kuruştur. Görüldüğü üzere sivri fındığın kıyyesinde 5 kuruş gibi cüz'î bir fiyat eksikliği vardır. Bir istatistiğe göre de 1 Eylül-26 Eylül 1927 tarihleri arasında 108.599 kıyye/139.223,918 kg (%29.50) tombul fındığın yanında 258.511 kıyye/331.411,102 kg (%70.50) sivri fındık borsada işlem görmüştür. Aynı müddet içinde ise 21.272 çuval içinde 1.676.876 kilo iç fındık, 18.574 çuval içinde 1.180.179 kilo sivri, badem, tombul fındık sevk ve ihraç edilmiştir. Tirebolu ve Görele'den Avrupa'ya Ağustos 1925-Ocak 1926 tarihleri arasında 1.173.941 kilo sivri fındık sevk olunmuştu. Buna karşılık 82.111 kilo tombul fındık sevk edilmişti. Günümüz şartlarında fındık sevkiyatında uzaklık/yakınlık bir sorun olmaktan çıkmıştır. Bununla da sağlıklı fındık sevkiyatı yapılması sivri fındığa olan talebi etkilemiş ve yukarıda da değindiğimiz gibi dayanıklı olması bir tercih sebebi olmaktan çıktığından üretici bahçesinde tombul fındığı dikmeyi tercih etmiştir. Bu tercih hâlâ devam etmektedir. Çünkü artık kakao ve fındığın karışımında tombul yağlı fındığın lezzeti kabul görmüştür.

جنوب شرقی و قن قندغك شمال شرقی
مالهسته دیکلهسی صرحددر . بادم قندغی
دیکر لرندن دها ای ایسده بک آزیشدیکند
اخراجاته الو بریشلی دکلددر . اخراجاته اک
زیاده یارایان جنسلر سیوری ایله طومبول
قندغلددر . طومبول قندغر سیباق
برلر . سیوری قندغرلر معتدل و مرتفع
اراضیده یقیشر . سیوری قندغك رجحانی
دها زیاده دایانساندن ناشیدر . که بوده
قابوغندمکی مسامکات آلتغندن دولایه هوالت
زیاده شه فوایدده مستنددر . طومبول
قندغك قشری ایشیه ولی سیوری قندغندن
زیاده در . بو قندغك بر قطارندن اون سکر
یکری اوقه قدر ایچ حاس اولدیغی حالده
سیوری قندغك او مقدارلر آتجانی اون
آلتی بجی ایله اون بدی اوقه آراستده ایچ
آتیبیلر .

سیوری قندغك شکلی هر می قابوغی
قالینجه رنگی اسیر قیرمیزیدر . د صیرا
قندغی . « قوش قندغی » دینان طومبول
قندغك لذیجه سیوری قندغندن دها آتجانی
اولدیغی کبی اولت قدرده دایانقیل دکلددر .
قیانی ده بالنسبه آزددر . اخراجاتی تشکیکی
ایدن ایچ قندغرلر اک زیاده بو سیرا قندغندن
استحصال اولوغنددر .

قندق آتاجلری و محصولی قندغه معلومات
عمومیه دن مابعد

جالی حالده قالدیغی کورولور . ایسته بوتلر
کسیلوب سوکرادن یقین دالاردن سکر اون
دانهسی براشیلر . چاتال و یا بره دوشرو
یاتقین اولانلری توراعه یاقین بر بردن
« کیرمی » دینان کسکین بر آلت ایله ابلول
و نهایت آشرین اول اواسطه قدر قطع
اولونور . بو عملیات لزوم کورولمکجه
تکرار ایدیلوب سندن سنیه دالار دها زیاده
بو یومش و اوزامش اوله جغندن بونسلرک
عمودی وضعیتده اولانلری بر اقبیلر بره
یاتانلری کسایلر . یکرمنجی سنیه دوشرو
هر بر اوجاقده بوش و یا آلتی بلکه بدی
آتاج بر اقبیلر . بو عملیات ائساننده اک
اوزون و ایستکلی اوله رق سورش اولان
دالار ابقا اولئور که اختیارلیدن دولای
محصول برمه مکده بولونان آتاجلر بل
یتدیرلسون . بو عملیات ترک ایدیلسه
محصول آز اولور . اک مناسب وقت کوز
موسمیدر . مارت آینده باشیله ییشلنمه به
باشلادیغی وقتده بعض اوجاقلردکی آتاجلرک
هوز یاراقلدیغی کورولور . بو قورومش
کی کوریلن دالاردن بری آکیلوب قیرلمش

Av. MÜJDAT ÖZ

İŞ KAZASI NEDİR? İŞ KAZASININ UNSURLARI NELERDİR?

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu iş kazasını “İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olay” olarak tanımlamıştır.

İş kazası; İşyerinde veya iş gereklilikleri nedeniyle meydana gelen, kimi zaman ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen özre uğratan olaya denir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 13. maddesine göre, iş kazası;

- 1-Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,
- 2-İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle veya görevi nedeniyle,

le, sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş veya çalışma konusu nedeniyle işyeri dışında,

- 3-Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,
- 4-Emziren kadın sigortalının, çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- 5-Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen özüre uğratan olaydır.

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu iş kazasını “İşyerinde veya işin yürütümü nedeniyle meydana gelen, ölüme sebebiyet veren veya vücut bütünlüğünü ruhen ya da bedenen engelli hâle getiren olay” olarak tanımlamıştır.

İş Kazasının Unsurları Nelerdir?

Bir olayın bu tür bir kaza olarak nitelendirilebilmesi için dört unsurun gerçekleşmesi gerekir. Bunlar;

- 1-Kazaya uğrayanın sigortalı olması,
- 2-Kazalının hemen veya sonradan bedenen veya ruhen özüre uğramış olması,
- 3-Sigortalının yer ve zaman itibarıyla 5510/13. maddede sayılan hususlardan birine göre kazaya uğraması,
- 4-Kazada nedensellik “illiyet” bağının bulunmasıdır.

İş Kazasını Bildirim (Şikâyet) Süresi Ne Kadar?

İşveren tarafından, kolluk kuvvetlerine derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki 3 iş günü içinde iş kazasının bildirilmesi zorunludur. Ancak, bu süre, iş kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde, iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren başlar. Bildirim işveren tarafından yapılmamış ise kazalı işçi tarafından yerine getirilmelidir.

İşveren Hangi Durumlarda Sorumlu Olur?

İşverenin iş kazası nedeniyle tazmin sorumluluğunun doğması için her şeyden önce ortada bir kazanın olması, bu kazanın yukarıda sayılan tanımlardaki gibi bir iş kazası niteliğinde olması, işverenin kusurlu olması, iş kazası sonucunda bedensel veya ruhsal bir zararın ya da ölümün ortaya çıkması ve uygun illiyet bağının bulunması gerekir. İşverenin gözetme borcuna aykırı davranışı sonucunda meydana gelen iş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle işçi, uğradığı bedensel ya da ruhsal zararlarının tazminini maddi tazminat yoluna giderek talep edebilir. Bunun yanı sıra işçi, koşulları varsa ayrıca manevi tazminat da isteyebilir. İşverenin gözetme borcuna aykırı davranması sonucunda, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan işçinin ölümü

halinde desteğinden yoksun kalanlar da tazminat talebinde bulunabilirler. Buna "destekten yoksun kalma tazminatı" adı verilir.

İşverenin Sorumluluğunun Sınırları Var mıdır?

Mücbir sebep: Bu husus, sorumlunun faaliyet ve işletmesi dışında oluşan kesin ve kaçınılmaz olarak olayın meydana gelmesini etkileyen o an için karşı konulması mümkün olmayan olaylardır. İşverenin olayın meydana gelmesinde veya sonuçlarının azaltılmasında bir kusurunun olmaması esastır.

Zarar görenin ağır kusuru: Neden sonuç ilişkisinin kesilmesine çalışanın kendi davranışı sebep olmuş ve illiyet bağını tam kesmiş ise ağır kusurdan söz edilebilir. Çalışan işin ifası sırasında kendisinden beklenen emel basit ve olağan özeni göstermemiş ise onun bu davranışı işverenin sorumluluğunun kalkmasına teşkil eder. Çalışanın kusurlu davranışının illiyet bağını tam kesmediği halde ise ortak neden-sonuç ilişkisinden bahsedilerek birlikte kusur ve tazminat indirimi bir olasılık olarak gündeme gelebilir.

Üçüncü şahsın ağır kusuru: Üçüncü şahsın ağır kusuru neden-sonuç bağını kesebilecek yoğunlukta ise işverenin sorumluluğu kalkar. Zira bu durumda işverenin işletme tehlikelerine karşı önlem alma borcu geri plana itilmekte ve üçüncü şahsın ağır kusuru zararı doğuran sebep olmaktadır.

Bu tür bir kaza geçiren işçiler çoğunlukla aynı işyerinde çalışmaya devam ediyor. İşten atılma korkusu nedeniyle hak aramaktan kaçınıyor. İş kazası geçiren işçinin öncelikle hastaneye resmi iş kazası kaydının yapılması gerekiyor. İşverenlerin ise bu tür bir kaza olduğunu bildirmesi gerekiyor. Çünkü yasa, iş kazası olması durumunda hem işçiye hem de işverene iş kazasını bildirme yükümlülüğü getiriyor. İşçi işinden atılma korkusuyla, kötü niyetli işverenler ise "nasıl olsa olay örtbas edilir" düşüncesiyle bildirimde bulunmuyor.

Bu nedenle bu tür bir iş kazasına uğrayanların geç başvuruda bulunmaları ve işverenlerin iş kazası bildiriminde bulunmamaları bir sorun teşkil ediyor. İş kazalarını engelleyecek iş güvenliği tedbirleri alınmıyor. Çünkü iş güvenliği-

nin bedelini ve sorumlusunun parasını işveren ödüyor. Firmanın eksikleri ve uygulamaları ise denetlenmiyor. Bu nedenle iş kazalarında sadece işverenler sorumlu değil, SGK'nın da sorumluluğu bulunuyor. İş kazası oluşmasını engelleyecek tedbirlerin alınması, iş kazası olduktan sonra bunun tespiti, gerekli denetimlerin ve çalışmaların yapılması yeterli olmadığı için iş kazaları ve mağduriyetler her gün biraz daha artıyor.

İş Kazası Geçiren İşçi Neler Yapmalıdır?

Eğer bir iş kazası durumu söz konusuysa, kaza geçiren işçi ilk olarak hastane belgelerinin düzenlenmesi bakımından dikkatli olmalı ve bu belgelerin iş kazası şeklinde düzenlenip düzenlenmediğini mutlaka kontrol etmelidir. Aksi takdirde haklarından yararlanamayabilir. Bunun yanı sıra yaşanan iş kazasının mutlaka Sosyal Güvenlik Kurumu ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilmesi gerekmektedir. İşçinin iş kazasına yönelik olarak verdiği ifade de haklarından faydalanabilmesi adına oldukça etkilidir. Eğer işçi, kazanın kendi kusurundan kaynaklandığını kabul eder ve işvereninden şikâyetçi olmazsa ceza davası takipsizlikle sonuçlanmaktadır. İşinden olma çekincesiyle işçi bu haklarından mahrum kalmamalı ve ifadesini hakları yönünden kullanmalıdır.

İş kazası süresince işveren kaza geçiren işçinin tedavi masraflarını karşılamalıdır, eğer kaza geçiren işçinin tedavi masrafları işveren tarafından karşılanmazsa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına şikâyetle bulunulmalı ve hem maddi hem de manevi tazminat davası açılması yoluna gidilmelidir. Bunlarla birlikte, eğer yaşanan iş kazası sonucunda çalışan kişi işten çıkarıldıysa olabilecek en kısa sürede İş Mahkemesine başvurulmalı ve hem tazminat hem de işe iade davası açmalıdır. Tüm bunların yerine gelebilmesi içinse iş kazası geçiren kişinin işvereni durumdan haberdar etmesi gerekmektedir. Aynı zamanda her sigortalı iş sağlığı ve güvenliği açısından iş yeri hekimlerinin önerdiği tavsiyeleri yerine getirmeye özen göstermelidir. Eğer iş kazası geçiren kişinin ihmali nedeniyle meslek hastalığı söz konusuysa veya hastalık arttıysa verilecek ödenek oranında azalma olacaktır.

SGK Tarafından İş Kazası Geçiren İşçiye Sağlanan Yardımlar

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafında iş kazası geçiren işçilere bir takım yardımlar sağlanmaktadır. Sağlanan yardımlar şöyledir:

*Yaşanan iş kazasının ardından sigortalıya geçici olarak iş göremezlik ödeneği bağlanmaktadır.

*Sigortalı geçirdiği iş kazası nedeniyle yaşamını yitirdiyse, geride kalan hak sahibi yakınlarına ölüm geliri bağlanmaktadır.

Sıkça Sorulan Sorular:

Bir olayın iş kazası sayılabilmesi için işçinin bedenene zarara uğraması mı gerekir?

Hayır, işçinin iş kazasından bedenene zarar görmesi gerekmez. İş kazasına bağlı ruhsal rahatsızlıklar da iş bu tür kazanın kapsamına girer.

İşçinin kendi işi dışında bir işten dolayı işyeri dışındayken başına bir kaza gelirse iş kazasından sayılır mı?

Evet. Eğer işveren işçiyi herhangi bir iş için işyeri dışına göndermiş ve kaza o işin yapılması sırasında meydana gelmişse bu olay bu tür bir kaza olarak değerlendirilebilir.

İş kazası sadece çalışırken meydana gelen kazaları mı kapsar?

Hayır. İşçiler, işverenin tuttuğu bir araç ile işlerine gider gelirken veya bir işyerinden işverenin emri doğrultusunda işyeri dışındaki başka bir işe giderken yolda başlarına gelen herhangi bir kaza da iş kazası olarak değerlendirilir.

Bir iş kazası olduğunda işçi bundan hemen zarar görmeyip sonradan rahatsızlık ortaya çıkarsa ne yapılabilir?

Bir olayın bu tür bir kaza olarak sayılması için işçinin olay anında hemen bir zarara uğraması şart değildir. Kaza anında bir belirti görülmeyebilir. Ancak sonradan ortaya çıkan bedeni ve ruhi rahatsızlıkların kazaya bağlı olduğu doktor raporu ile tespit edilirse, üzerinden yıllar geçse bile, bu kaza da bu tür bir kaza olarak değerlendirilir.

2021'DE 2,26 MİLYAR DOLARLIK FINDIK İHRAÇ EDİLDİ

Türkiye'nin en önemli tarımsal ihrac ürünlerinden fındığın dış satımından geçen yıl 2 milyar 260 milyon dolar kazanıldı. Miktar bazında 344 bin 370 tonluk ihracat ile de Cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyesine ulaşıldı.

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliğinden yapılan yazılı açıklamada, 2021 yılında 122 ülkeye 344 bin 370 ton iç fındık ihracatı gerçekleştirilerek karşılığında 2 milyar 260 milyon 105 bin 304 dolar gelir elde edildiği belirtildi. Açıklamada, 344 bin 370 tonluk ihracat ile Cumhuriyet tarihinin en yüksek seviyesine ulaşılarak yeni bir rekor daha kırıldığına işaret edildi.

Devam eden 2021-2022 fındık ihrac sezonuna da değinilen açıklamada, şunlar kaydedildi: "2021-22 ihracat sezonunun 1 Eylül-31 Aralık 2021 döneminde 158 bin 465 ton karşılığında 981 milyon 190 bin 866 dolarlık fındık ihracatı gerçekleştirilmiştir. Piyasaya fındık arzı engellenmediği ve ihracatçının fındığa ulaşımında sorunlar yaşanmadığı takdirde ihracatımızdaki bu artış trendinin devam etmesi beklenmekte

ve 2021-22 sezonu sonunda 350 bin ton miktarı aşarak yeni bir rekora ulaşılması hedeflenmektedir. Söz konusu rekorların yaşanmasındaki emekleri için dünyanın en gelişmiş işleme tesislerine sahip bulunan, nesillere dayanan tecrübeleri sayesinde dünya fındık piyasalarında saygın bir üne sahip olan fındık sanayici ve ihracatçılarına teşekkür ediyor, bu vesileyle 2022 yılının başta üreticilerimiz olmak üzere sektörün tüm pay-

daşlarına sağlık, huzur ve bereket getirmesini diliyoruz.”

Gelecek açısından sevindirici

Karadeniz Fındık ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (KFMİB) Başkanı İlyas Edip Sevinç, 2021 yılı fındık ihracatında yaşadıkları başarıdan büyük memnuniyet duyduklarını belirterek, “Dış ve iç tüketimde tonaj artışı sağlanması gelecek açısından sektörün ve üreticilerimizin garantisidir” ifadesini kullandı.

Sevinç, yaptığı yazılı açıklamada, 344 bin 370 ton iç fındık ihracatıyla miktar bazında cumhuriyet tarihi rekorunu oluşturan 2021 yılı rakamlarının, rehavete kapılmadan doğru analiz edilmesi gerektiğini aktardı. Nadide bir ürün olan Türk fındığının tüketiminin artırılmadığı takdirde ilgili tüm kesimlerin büyük sıkıntılarla karşılaşabileceğini ifade eden Sevinç, başta ihracat olmak üzere genel fındık tüketiminde artış sağlanması gerektiğini vurguladı. Sevinç, 2021 yılı ihracatının rekor seviyede gerçekleşmesinin beklenen bir sonuç olduğuna işaret ederek, “Bu başarıya ulaşılmasından büyük memnuniyet duyuyoruz. Dış ve iç tüketimde tonaj artışı sağlanması gelecek açısından sektörün ve üreticilerimizin garantisidir.” değerlendirmesinde bulundu.

“2022’de de rekor bekliyoruz”

Sevinç, 2022 yılı ihracatının da rekorlar kıracağından şüphe duymadığını belirterek, 2022 sezonu rekolte tahmini için henüz çok erken olduğunu ancak iyi hava şartlarının yeni bir rekorun haber-

AYLIK İHRACAT VERİLERİ (1-31 ARALIK)

ÜLKELERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

ÜLKELER	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
İTALYA	33.303	69.838	109,70	28,10
ALMANYA	30.008	59.244	97,43	23,83
MISIR	15.599	15.840	1,55	6,37
FRANSA	8.231	11.405	38,56	4,59
POLONYA	11.123	9.042	-18,71	3,64
HOLLANDA	10.534	8.087	-23,23	3,25
AVUSTURYA	5.471	7.597	38,86	3,06
İSPANYA	4.592	5.807	26,48	2,34
İSVİÇRE	6.160	4.271	-30,67	1,72
BELÇİKA	2.986	3.993	33,71	1,61
DİĞER ÜLKELER	46.392	53.450	15,21	21,50
GENEL TOPLAM	174.398	248.574	42,53	100,00

GENEL SEKRETERLİKLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

GEN. SEKRETERLİK	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
KİB	99.631	120.477	20,92	48,47
İİB	56.841	96.246	69,33	38,72
DİĞER	17.926	31.850	77,67	12,81
GENEL TOPLAM	174.398	248.574	42,53	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

MAL GRUPLARI	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	100.188	160.440	60,14	64,54
İŞLENMİŞ FINDIK	74.097	87.136	17,60	35,05
KABUKLU FINDIK	35	920	2519,01	0,37
BİTKİSEL YAĞLAR	79	79	-0,02	0,03
GENEL TOPLAM	174.398	248.574	42,53	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (TON)

MAL GRUPLARI	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	14.760	29.874	102,39	67,86
İŞLENMİŞ FINDIK	10.387	13.755	32,42	31,25
KABUKLU FINDIK	8	374	4399,93	0,85
BİTKİSEL YAĞLAR	14	18	27,24	0,04
GENEL TOPLAM	25.170	44.021	74,89	100,00

cisi olabileceğine işaret etti. Elde edilen bu başarıların sürdürülebilmesinin, ancak üretim altyapısını gerçekleştiren fındık üreticilerinin şimdiden yeni ürün için bahçelerinde gerekli bakım, ayıklama ve kış gübrelemesi gibi konularda etkin çalışmalar yapmalarıyla mümkün olabileceğini vurgulayan Sevinç, “Son yıllardaki gelişmelere bakıldığında, üreticilerimizin bu bilinç ile hareket edeceklerine olan güvenimiz tam. Başta Tarım ve Orman Bakanlığımız olmak üzere ilgili tüm kesim ve kurumların da gerekli ikaz ve teşviklerde bulunması, sektörümüzün ve ülkemizin menfaatine olacağı tartışma götürmeyecek bir gerçektir” ifadesini kullandı.

12 AYLIK İHRACAT VERİLERİ (1 OCAK 2021-31 ARALIK 2021)

ÜLKELERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

ÜLKELER	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
ALMANYA	437.521	536.377	22,59	23,73
İTALYA	404.909	497.676	22,91	22,01
FRANSA	136.260	163.052	19,66	7,21
POLONYA	89.919	106.251	18,16	4,70
HOLLANDA	78.060	84.103	7,74	3,72
ÇİN	53.006	79.528	50,04	3,52
AVUSTURYA	67.979	72.183	6,18	3,19
İSVİÇRE	64.235	64.840	0,94	2,87
İSPANYA	51.023	55.658	9,08	2,46
BELÇİKA	46.327	50.595	9,21	2,24
DİĞER ÜLKELER	510.328	550.435	7,86	24,35
GENEL TOPLAM	1.939.566	2.260.698	16,56	100,00

GENEL SEKRETERLİKLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

GEN. SEKRETERLİK	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
KİB	1.145.895	1.273.467	11,13	56,33
İİB	625.908	753.366	20,36	33,32
DİĞER	167.762	233.865	39,40	10,34
GENEL TOPLAM	1.939.566	2.260.698	16,56	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN DOLAR)

MAL GRUPLARI	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	1.109.210	1.289.883	16,29	57,06
İŞLENMİŞ FINDIK	827.445	964.407	16,55	42,66
KABUKLU FINDIK	1.222	5.960	387,72	0,26
BİTKİSEL YAĞLAR	1.689	449	-73,43	0,02
GENEL TOPLAM	1.939.566	2.260.698	16,56	100,00

MAL GRUPLARINA GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (TON)

MAL GRUPLARI	2019-2020	2020-2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
İÇ FINDIK	156.155	201.062	28,76	58,20
İŞLENMİŞ FINDIK	123.451	142.335	15,30	41,20
KABUKLU FINDIK	354	1.993	462,62	0,58
BİTKİSEL YAĞLAR	326	90	-72,24	0,03
GENEL TOPLAM	280.286	345.481	23,26	100,00

ÜRÜNLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (BİN \$)

ÜRÜNLER	2020	2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
KABUKSUZ FINDIK (STANDART I)*	485.037	578.758	19,32	25,60
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK - AMBALAJ> 1 KG	228.482	317.542	38,98	14,05
KABUKSUZ FINDIK (DİĞER STANDART)*	216.781	260.995	20,40	11,54
FINDIK PÜRESİ (FÜRE)	220.504	235.972	7,01	10,44
KABUKSUZ FINDIK (STANDART EKSTRA)*	188.426	231.086	22,64	10,22
KIYILMIŞ FINDIK** - AMBALAJ>1 KG	193.472	211.052	9,09	9,34
KABUKSUZ FINDIK (STANDART II)*	174.596	171.668	-1,68	7,59
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK (ÇIKINTISI AYRILMAMIŞ) - AMBALAJ> 1 KG	103.712	97.324	-6,16	4,31
BEYAZLATILMIŞ KABUKSUZ FINDIK - AMBALAJ> 1 KG	46.747	59.051	26,32	2,61
FINDIKTAN OLANLAR (FINDIK UNU, ÖÇÜTÜLMÜŞ FINDIK)**	18.356	19.291	5,10	0,85
DİĞER ÜRÜNLER	63.453	77.959	22,86	3,45
GENEL TOPLAM	1.939.566	2.260.698	16,56	100,00

* Taze Kurutulmuş

** Beyazlatılmış Kavrulmuş Kabuksuz Fındıktan Mamul

ÜRÜNLERE GÖRE FINDIK VE MAMULLERİ İHRACATI (TON)

ÜRÜNLER	2019-2020	2020-2021	DEĞ. (%)	PAY (%)
KABUKSUZ FINDIK (STANDART I)*	65.364	88.575	35,51	25,64
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK - AMBALAJ> 1 KG	29.484	43.239	46,65	12,52
KABUKSUZ FINDIK (DİĞER STANDART)*	29.703	39.880	34,26	11,54
FINDIK PÜRESİ (FÜRE)	41.093	39.599	-3,64	11,46
KABUKSUZ FINDIK (STANDART EKSTRA)*	28.200	37.158	31,76	10,76
KIYILMIŞ FINDIK** - AMBALAJ>1 KG	27.338	30.430	11,31	8,81
KABUKSUZ FINDIK (STANDART II)*	25.988	27.741	6,75	8,03
KAVRULMUŞ BÜTÜN HALDEKİ KABUKSUZ FINDIK (ÇIKINTISI AYRILMAMIŞ) - AMBALAJ> 1 KG	14.657	14.230	-2,91	4,12
BEYAZLATILMIŞ KABUKSUZ FINDIK - AMBALAJ> 1 KG	5.880	8.119	38,09	2,35
FINDIKTAN OLANLAR (FINDIK UNU, ÖÇÜTÜLMÜŞ FINDIK)**	2.743	3.058	11,49	0,89
DİĞER ÜRÜNLER	9.836	13.453	36,78	3,89
GENEL TOPLAM	280.286	345.481	23,26	100,00

* Taze Kurutulmuş

** Beyazlatılmış Kavrulmuş Kabuksuz Fındıktan Mamul

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE FINDIK ÜRETİM ALANLARI (HEKTAR)

İLLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ĞİRESUN	117.800	117.800	117.800	117.800	117.111	117.087	117.102	117.190	117.778	117.729
ORDU	226.903	226.903	226.903	227.121	227.183	227.092	227.092	227.107	227.311	227.121
SAMSUN	97.347	97.347	97.347	97.347	90.623	93.609	93.618	114.524	116.438	116.518
SİNOP	1.730	1.665	1.676	1.686	1.701	1.701	1.721	1.721	1.721	1.722
TRABZON	62.808	64.283	64.544	65.485	65.350	65.552	65.552	65.507	65.535	65.535
RİZE	3.558	3.558	3.558	3.606	3.606	2.539	2.439	2.339	2.369	1.837
GÜMÜŞHANE	816	823	761	761	802	800	810	810	810	810
TOKAT	0	0	0	0	2.802	2.812	2.822	2.822	2.822	2.820
ARTVİN	10.583	10.751	8.065	8.065	8.665	8.694	8.805	8.807	8.979	8.234
DÜZCE	62.696	62.675	62.675	62.706	62.685	62.685	63.144	63.164	63.165	63.220
BOLU	102	108	108	108	1.089	1.202	1.233	1.284	1.358	1.412
SAKARYA	77.626	77.626	77.626	79.760	90.623	72.798	73.084	73.442	74.348	72.350
KOCAELİ	8.433	8.433	8.433	8.433	8.062	7.981	7.981	7.980	8.180	8.434
ZONGULDAK	23.417	23.417	23.407	23.407	23.593	23.618	23.834	23.995	25.769	25.986
BARTIN	3.907	6.000	6.000	6.000	6.000	5.937	5.937	6.181	6.200	6.243
KASTAMONU	7.481	7.168	7.177	7.161	7.471	8.227	8.382	8.388	8.244	7.980
DOĞU KARADENİZ	195.565	197.215	194.728	195.717	195.534	194.672	194.708	194.653	195.471	194.145
BATİ KARADENİZ	185.392	187.092	187.102	189.261	201.224	184.149	185.316	186.155	188.985	187.347
ORTA KARADENİZ	324.250	324.250	324.250	324.468	320.608	323.513	323.532	344.453	346.571	346.459
GENEL TOPLAM	705.207	708.557	706.080	709.446	717.366	702.334	703.556	725.261	731.027	727.951

YILLAR İTİBARIYLA TÜRKİYE FINDIK REKOLTE TAHMİNLERİ (TON, KABUKLU)

İLLER	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ĞİRESUN	53.108	110.168	89.637	24.456	107.234	37.591	102.576	61.915	84.766	84.167
ORDU	128.190	161.734	193.662	66.762	209.134	93.030	216.823	198.045	217.226	197.230
SAMSUN	78.926	100.539	73.765	57.021	100.833	67.855	97.594	73.700	137.777	123.555
SİNOP	605	1.125	1.148	1.039	1.512	1.080	1.862	808	2.125	1.806
TRABZON	33.768	63.489	49.651	30.299	50.194	28.978	47.067	34.271	53.942	40.315
RİZE	2.121	3.610	2.416	3.830	3.988	881	1.840	1.760	2.909	1.403
GÜMÜŞHANE	625	603	571	125	720	483	720	408	860	1.231
TOKAT	0	0	0	0	3.644	1.921	1.917	2.327	2.607	3.925
ARTVİN	8.765	8.722	5.178	4.612	7.318	5.022	7.424	5.770	5.272	3.744
DÜZCE	52.023	80.339	52.679	53.083	72.460	54.493	75.532	56.012	85.687	57.330
BATİ KARADENİZ	146.758	257.401	156.357	199.829	198.793	180.383	224.552	181.668	264.747	204.092
SAKARYA	55.789	122.766	60.860	96.169	79.887	77.279	94.776	77.884	102.123	91.397
KOCAELİ	8.649	14.730	9.075	14.266	9.651	7.033	12.364	13.847	14.361	14.112
BARTIN	3.621	7.269	5.931	5.850	6.585	7.153	5.997	5.851	6.046	5.868
ZONGULDAK	22.376	25.961	20.826	27.036	20.417	28.428	26.424	20.000	45.027	22.566
KASTAMONU	4.300	6.336	6.986	3.425	8.262	5.769	5.954	6.166	8.057	9.768
BOLU	0	0	0	0	1.531	228	1.643	1.100	1.321	1.245
DOĞU KARADENİZ	98.387	186.592	147.453	63.322	169.454	72.955	159.627	104.124	147.749	130.860
ORTA KARADENİZ	207.116	262.273	267.427	123.783	313.611	162.806	316.334	274.072	357.610	324.710
DİĞERLERİ	0	0	0	0	0	2.776	0	0	5.940	5.346
GENEL TOPLAM	452.866	707.391	572.385	387.973	683.370	420.000	700.513	559.864	776.046	665.008

fındıkçarşısı

Dünyanın en kaliteli Giresun Tombul Fındık ürünleri
Giresun Ticaret Borsası garantisi altında bu adreste...

www.findikcarsisi.com

Sürdürülebilir Dünya için **GÜNEŞ ENERJİSİ**

Çatı GES

Arazi GES

Fabrika GES